

Sisältö

Hallinnointi	3
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2014	3
Palkka- ja palkkioselvitys	20
Hallituksen toimintakertomus	27
Tilinpäätös	55
Konsernin tuloslaskelma	55
Laaja konsernin tuloslaskelma	56
Konsernitase	57
Konsernin rahavirtalaskelma	59
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	61
Tilinpäätöksen liitetiedot	63
Emoyhtiön tuloslaskelma	116
Emoyhtiön tase	117
Rahoituslaskelma	120
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	122
Voitonjakoehdotus	133
Tilintarkastuskertomus	135

HALLINNOINTI

Lassila & Tikanoja Oyj on Suomessa rekisteröity julkinen osakeyhtiö, joka on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Lassila & Tikanoja noudattaa päätöksenteossaan ja hallinnossaan Suomen osakeyhtiölakia, julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä sekä Lassila & Tikanoja Oyj:n yhtiöjärjestystä.

Lisäksi Lassila & Tikanoja noudattaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta ja Suomen listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä koskevaa Corporate Governance -suositusta.

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ 2014

Lassila & Tikanoja Oyj (L&T) noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistyksen 15.6.2010 antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. L&T ei ole poikennut koodin suosituksista. Koodi on saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n kotisivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Tämä selvitys on laadittu hallinnointikoodin suosituksen 54 mukaisesti. Selvitys esitetään hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä. L&T:n tarkastusvaliokunta on käsitellyt selvityksen.

Konsernitilinpäätös ja osavuositarkastukset on laadittu EU:n hyväksymien IFRS-raportointistandardien, arvopaperimarkkinalain, Finanssivalvonnan asettamien standardien ja NASDAQ OMX Helsingin sääntöjen mukaan. Toimintakertomuksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettu kirjanpitolakia ja kirjanpitolautakunnan ohjeita ja lausuntoja.

Hallinnosta ja toiminnasta vastaavat yhtiökokous, hallitus ja sen kaksi valiokuntaa sekä toimitusjohtaja johtoryhmän avustamana.

YHTIÖKOKOUS

Yhtiökokous on Lassila & Tikanoja Oyj:n ylin päättävä elin. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain mukaan kuuluvista tehtävistä, kuten tilinpäätöksen vahvistamisesta ja osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä hallituksen ja tilintarkastajan valinnasta ja heille maksettavista palkkioista.

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Ylimääräinen yhtiökokous kutsutaan tarvittaessa koolle käsittelemään tiettyä yhtiökokoukselle tehtyä ehdotusta. Yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus.

Lassila & Tikanoja Oyj:n kullakin osakkeella on yksi ääni. Äänioikeutta on yhtiöjärjestyksellä rajoitettu niin, ettei kukaan osakkeenomistaja ole yhtiökokouksessa oikeutettu äänestämään enemmällä kuin yhdellä viidesosalla kokouksessa edustetusta äänimäärästä.

Osakkeenomistajat kutsutaan yhtiökokoukseen yhtiön internetsivuilla julkaistavalla yhtiökokoukuskutsulla. Hallituksen ehdotukset yhtiökokoukselle sekä kokoukscutsu julkistetaan myös pörssitiedotteena. Lisäksi hallituksen niin päättäessä yhtiö voi samassa määräajassa julkaista tiedon yhtiökokouksen ajasta ja paikasta sekä yhtiön internetsivujen osoitteen sanomalehdessä. Hallitukseen ehdolla olevat henkilöt ja ehdotus yhtiön tilintarkastajaksi julkistetaan yhtiökokoukscutsun yhteydessä tai erillisenä pörssitiedotteena ennen yhtiökokousta.

Yhtiökokoukscutsu ja yhtiökokousasiakirjat ovat saatavilla viimeistään 21 päivää ennen yhtiökokousta yhtiön internetsivuilla osoitteessa www.lassila-tikanoja.fi/yritys/sijoittajat/yhtiokokous/.

Hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, vastuullinen tilintarkastaja ja hallituksen jäseneksi ehdolla olevat henkilöt ovat läsnä yhtiökokouksessa, ellei poissaoloon ole pätevää syytä.

Yhtiökokouksen pöytäkirja liitteineen on saatavilla yhtiön internetsivuilla viimeistään kahden viikon kuluttua yhtiökokouksesta.

YHTIÖKOKOUS VUONNA 2014

Varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 19.3.2014. Siihen osallistuneet osakkeenomistajat edustivat 46,1 prosenttia äänistä. Kaikki hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja vastuullinen tilintarkastaja olivat läsnä.

HALLITUS

Yhtiöjärjestyksen mukaan Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään seitsemän jäsentä. Hallituksen jäsenet valitsee varsinainen yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitukseen ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 70 vuotta. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallituksen jäsen ehdokkaiden henkilötiedot ovat saatavilla yhtiön internetsivuilla ennen yhtiökokousta.

Toimitusjohtaja osallistuu hallituksen kokouksiin asioiden esittelijänä ja lakiasiaintoimitusjohtaja hallituksen sihteerinä.

Hallitus arvioi toimintaansa ja työskentelytapojaan tekemällä vuosittain itsearvioinnin.

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden hallinnointikoodin suositusten 15 mukaisesti. Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

HALLITUKSEN TEHTÄVÄT

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus päättää asioista, joilla yhtiön toiminnan laajuus huomioon ottaen on huomattava merkitys yhtiön toiminnalle. Lisäksi hallitus vastaa sille osakeyhtiölaissa, muualla säädetyistä ja yhtiöjärjestyksessä määritellyistä tehtävistä.

Hallituksella on vuonna 2014 hyväksytty työjärjestys, jota noudatetaan yhtiöjärjestyksen, Suomen lainsäädännön ja muiden säännösten ohella.

Hallituksen tehtävänä on:

- vahvistaa yhtiön tavoitteet
- päättää yhtiön strategiasta ja vahvistaa toimialastrategiat
- laatia osinkopolitiikka ja vastata osakasarvon kehittämisestä
- päättää konsernirakenteesta ja -organisaatiosta
- varmistaa johtamisjärjestelmän toiminta
- käsitellä ja hyväksyä osavuositarkastus, konsernitilinpäätös ja toimintakertomus
- vahvistaa konsernin toimintasuunnitelma, budjetti ja investointisuunnitelma
- päättää strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä investoinneista, yritysostoista, -myynneistä tai -järjestelyistä sekä vastuusitoumuksista ja rahoitusjärjestelyistä
- vahvistaa rahoitus-, tiedonanto- sekä riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikat sekä sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet

- nimittää ja erottaa toimitusjohtaja sekä valvoo ja arvioida hänen toimintaansa
- päättää toimitusjohtajan välittömien alaisten nimitysasiat sekä palkkaus ja muut taloudelliset etuudet.

KOKOUSKÄYTÄNTÖ

Hallitus kokoontuu niin usein, kuin sen tehtävien hoitaminen vaatii. Hallitus vahvistaa vuosittain säännölliset kokouksensa. Säännöllisiä kokouksia ovat vuosittain ennen tilinpäätöksen ja kunkin osavuosikatsauksen julkistamista pidettävät kokoukset, strategiakokous, budjettikokous sekä muut hallituksen vuosiohjelmaansa vahvistamat kokoukset. Säännöllisten kokousten lisäksi hallitus voi pitää ylimääräisiä kokouksia, jotka voivat olla myös puhelinkokouksia.

Hallituksen kokouksesta laaditaan pöytäkirja, jonka allekirjoittavat kokoukseen osallistuneet hallituksen jäsenet, yhtiön toimitusjohtaja ja hallituksen sihteeri. Pöytäkirjat säilytetään yhtiön pääkonttorissa.

Toimitusjohtaja vastaa siitä, että hallitus saa käyttöönsä riittävät tiedot yhtiön toiminnan ja taloudellisen tilanteen arvioimista varten. Toimitusjohtaja valvoo hallituksen päätösten täytäntöönpanoa ja raportoi hallitukselle niiden täytäntöönpanosta.

HALLITUS VUONNA 2014

Hallituksen jäsenet ovat puheenjohtaja Heikki Bergholm, varapuheenjohtaja Eero Hautaniemi, Hille Korhonen, Laura Lares, Sakari Lassila ja Miikka Maijala. Hallituksen jäsenten osakeomistukset ja palkkiot on esitetty vuosikertomuksen Palkitseminen-osiossa kohdassa Hallituksen palkitseminen ja osakeomistus.

Hallituksella oli 13 kokousta vuonna 2014. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 97,3.

Hallitustyöskentelyn keskeisiä aihepiirejä olivat strategian toteuttamisen ohjaaminen ja tukeminen, strategisten hankkeiden seuranta, liiketoimintaportfolion selkeyttäminen ja riskienhallinnan ohjaaminen.

HALLITUKSEN JÄSENTEN KOKOUSAktiivisuus 1.1.-31.12.2014

	Hallitus	Tarkastusvaliokunta	Palkitsemisvaliokunta
Heikki Bergholm	13/13		4/4
Eero Hautaniemi	11/13	5/5	
Hille Korhonen	13/13		4/4
Laura Lares*	10/10	4/4	
Sakari Lassila	13/13	5/5	
Miikka Maijala**	13/13	1/1	3/3

Hallitus kokoontui 3 kertaa ennen 19.3.2014 ja 10 kertaa sen jälkeen.
Tarkastusvaliokunta kokoontui kerran ennen 19.3.2014 ja 4 kertaa sen jälkeen.
Palkitsemisvaliokunta kokoontui kerran ennen 19.3.2014 ja 3 kertaa sen jälkeen.

* Hallituksen ja tarkastusvaliokunnan jäsen 19.3.2014 alkaen.

** Tarkastusvaliokunnan jäsen 19.3.2014 asti ja palkitsemisvaliokunnan jäsen 19.3.2014 alkaen

HALLITUKSEN JÄSENET

Heikki Bergholm

s. 1956, diplomi-insinööri

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2011 ja jäsen vuodesta 2008, palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja vuodesta 2011 ja jäsen vuodesta 2010, riippumaton jäsen

Keskeinen työkokemus:

Suominen Yhtymä Oyj: toimitusjohtaja 2002–2006

Entinen Lassila & Tikanoja Oyj: toimitusjohtaja 1998–2001, varatoimitusjohtaja 1997–1998, yhtymän tulosityksiköiden toimitusjohtaja 1986–1997

Lassila & Tikanoja Oy: talousjohtaja 1985–1986

Teollistamisrahasto Oy: tutkija ja kehityspäällikkö 1980–1985

Muut hallitusjäsenyydet:

Solidium Oy (2013–), Lakan Betoni Oy (1986–, pj.), Maillefer International Oy (2010–2014), Seniorirahasto Oy (2010–), Sydäntutkimussäätiö (2013–), Sukuyhdistys Yrjö-Koskinen R.y. (2013–), Oy Ankkalampi-ankdammen Ab (2012–), Institutum Romanum Finlandiae (2011–), Etua Oy (2008–), Liikesivistysrahaston Kannatusyhdistys Ry (2005–), Henna Ja Pertti Niemistön Kuvataidesäätiö Ars Fennica (2005–), Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiö (2003–), MB Rahas-tot Oy (2002–), Ikaalisten Kylpylä Holding Oy (2010–2014), Forchem Oy (2007–2013), Componenta (2003–2012, pj.), L&T Recoil Oy (2010–2012, pj.), Helsingin pörssiklubi ry (2003–2010), Kemira Oyj (2004–2007), Pohjola-Yhtymä Oyj (2003–2005), Sponda Oyj (1998–2004) ja Suominen Yhtymä Oyj (2006–2011)

Eero Hautaniemi

s. 1965, kauppatieteiden maisteri

Oriola-KD Oyj:n toimitusjohtaja 2006–

Hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2011 ja jäsen vuodesta 2007, tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja vuodesta 2011 ja jäsen vuodesta 2009, riippumaton jäsen

Keskeinen työkokemus:

GE Healthcare Finland Oy: toimitusjohtaja 2004–2005

GE Healthcare IT: Oximetry, Supplies and Accessories -liiketoiminnan johtaja 2003–2004

Instrumentarium Oyj: asiantuntija- ja johtotehtäviä 1990–2003

Muut hallitusjäsenyydet:

Kaupan Liitto (2014–), Ecostream Oy (2012–2013), L&T Recoil Oy (2010–2012), Nurminen Logistics Oyj (2009–2012)

Hille Korhonen

s. 1961, tekniikan lisensiaatti

Alko Oy:n toimitusjohtaja 2013–

Hallituksen jäsen vuodesta 2009, palkitsemisvaliokunnan jäsen vuodesta 2010, riippumaton jäsen

Keskeinen työkokemus:

Fiskars Oy Abp: tuotanto-, hankinta- ja logistiikkajohtaja 2008–2012, Iittala-konsernin Group Director, Operations 2003–2009

Maailmanlaajuisten toimitusketjujen strategioihin ja prosesseihin liittyviä johtotehtäviä Nokia Oy:ssä 2000–2003, Nokia Networksissä 1998–2000 ja Nokia Mobile Phonesissa 1996–1997

Outokumpu Copper: logistiikan ja markkinoinnin kehitykseen liittyviä tehtäviä 1993–1996

Muut keskeisimmät hallitusjäsenyydet:

Nokian Renkaat Oy (2006–), Kaupan liitto (2014–), Ilmarinen Keskinäinen

Eläkevakuutusyhtiö (2015–), Ilmarinen Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö (hallintoneuvoston jäsen 2014), Rahapaja (2008–2010)

Laura Lares

s. 1966, tekniikan tohtori

Woimistamo Oy:n toimitusjohtaja vuodesta 2012.

Hallituksen ja tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2014, riippumaton jäsen

Keskeinen työkokemus:

Kalevala Koru Oy & Lapponia Jewelry Oy: toimitusjohtaja 2007–2012

UPM Kymmene Oy: Puutuote-toimialan myyntijohtaja ja liiketoiminnan kehitys- ja henkilöstöjohtaja 2004–2006.

Muut keskeisimmät hallitusjäsenyydet:

Lappeenrannan teknillinen yliopisto (2009–), Woikoski Oy (2012–), Aalef Oy (2013–), Kr-tiimi Oy (2013–), Kinkaronkka Oy (2014–)

Sakari Lassila

s. 1955, kauppatieteiden maisteri

Indcrea Oy:n toimitusjohtaja, hallituksen jäsen ja osakas

Hallituksen ja tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2011, riippumaton jäsen

Keskeinen työkokemus:

Cupori Group Oy:n johtoryhmä 2008–2014, Cupori AB:n toimitusjohtaja 2012–2014

Carnegie Investment Bank AB, Finland Branch: johtotehtäviä 2002–2005

Alfred Berg Finland Oy: investointipankkitoiminnan johtotehtäviä 1994–2002

Citibank Oy: yritys pankin vastaava johtaja 1991–1994

Suomen Yhdyspankki Oy: esimies- ja johtotehtäviä 1983–1991

Muut keskeisimmät hallitusjäsenyydet:

Evald ja Hilda Nissin Säätiön hallituksen varapuheenjohtaja (jäsen 1987–), Aplagon Oy, hallituksen puheenjohtaja (2009–)

Miikka Maijala

s. 1967, diplomi-insinööri

Clinius Oy:n toimitusjohtaja 2006–

Hallituksen jäsen vuodesta 2010, tarkastusvaliokunnan jäsen 2010–2014, palkitsemisvaliokunnan jäsen 2014–, riippumaton jäsen

Keskeinen työkokemus:

GE Healthcare Finland Oy: Business Segment Manager 2004–2006

Instrumentarium Oyj (nyk. GE Healthcare Finland Oy): Director, Business Development 2000–2004

Instrumentarium Oyj: myynnin, markkinoinnin ja taloushallinnon esimies- ja johtotehtäviä 1992–2000

HALLITUKSEN VALIOKUNNAT

Hallituksella on tarkastusvaliokunta ja palkitsemisvaliokunta.

TARKASTUSVALIOKUNTA

Valiokunnassa on vähintään kolme jäsentä. Hallitus valitsee valiokunnan jäsenet keskuudestaan vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Tarkastusvaliokunnan jäsenten on oltava riippumattomia yhtiöstä ja vähintään yhden jäsenen on oltava riippumaton yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Hallitus valitsee yhden jäsenistä valiokunnan puheenjohtajaksi niin ikään vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Tarkastusvaliokunnan jäsenillä on oltava valiokunnan tehtäväalueen edellyttämä pätevyys sekä riittävä asiantuntemus kirjanpidosta, laskentatoimesta ja tilinpäätöskäytännöistä.

Tarkastusvaliokunnalla on hallituksen vahvistama työjärjestys. Tarkastusvaliokunta kokoontuu säännöllisesti vähintään neljä kertaa vuodessa.

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on:

- konsernin taloudellisen tilanteen ja rahoitustilanteen seuranta
- yhtiön tilinpäätösraportoinnin prosessin seuranta
- yhtiön taloudellisen raportointiprosessin valvonta
- yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuuden seuranta
- yhtiön sisäisen valvonnan toimintaperiaatteiden käsittely
- yhtiön sisäisen tarkastuksen suunnitelmien ja raporttien käsittely
- yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästäan antaman selvityksen käsittely mukaan lukien siihen sisältyvän, taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteiden kuvaus
- tilinpäätöksen ja konsernitalinpäätöksen lakisääteisen tilintarkastuksen seuranta
- yhtiön tilintarkastusyhteisön riippumattomuuden arviointi
- yhtiön tilintarkastusyhteisön tarjoamien oheispalvelujen arviointi
- yhtiön tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen ja/tai suosituksen valmistelu
- yhteydenpito tilintarkastajaan ja tilintarkastajan tarkastusvaliokunnalle laatimien raporttien käsittely
- lakien ja määräysten noudattamisen arviointi.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluvat 19.3.2014 alkaen puheenjohtaja Eero Hautaniemi ja jäsenet Laura Lares ja Sakari Lassila. Tarkastusvaliokunnalla oli 5 kokousta vuonna 2014. Jäsenten osallistumisprosentti oli 100.

PALKITSEMISVALIOKUNTA

Hallituksen palkitsemisvaliokunnassa on vähintään kaksi jäsentä. Hallitus valitsee valiokunnan jäsenet keskuudestaan vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Jäsenten on oltava yhtiöstä riippumattomia Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla. Hallitus valitsee yhden jäsenistä valiokunnan puheenjohtajaksi niin ikään vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Kokouksia pidetään vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on:

- käsitellä, arvioida ja tehdä esityksiä konsernin johdon ja henkilöstön palkkausrakenteesta sekä palkitsemis- ja kannustinjärjestelmästä
- seurata palkitsemisjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että johdon palkitsemisjärjestelmät edistävät yhtiön tavoitteiden saavuttamista ja perustuvat henkilökohtaiseen suoritukseen
- käsitellä ja valmistella muita johdon ja henkilöstön palkitsemiseen liittyviä kysymyksiä ja tehdä näitä koskevia esityksiä hallitukselle
- käsitellä ja valmistella sellaisia toimivan johdon nimityskysymyksiä, jotka tulevat hallituksen päätettäviksi.

Palkitsemisvaliokuntaan kuuluvat 19.3.2014 alkaen puheenjohtaja Heikki Bergholm ja jäsenet Hille Korhonen ja Miikka Maijala. Palkitsemisvaliokunnalla oli 4 kokousta vuonna 2014. Jäsenten osallistumisprosentti oli 100.

TOIMITUSJOHTAJA JA JOHTORYHMÄ

Lassila & Tikanoja Oyj:n toimitusjohtajan valitsee yhtiön hallitus. Toimitusjohtaja hoitaa juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti ja vastaa strategiaprosessista. Toimitusjohtaja on Pekka Ojanpää.

Toimitusjohtajaa avustaa yhtiön johtamisessa johtoryhmä. Johtoryhmän jäsenten osakeomistukset ja palkkiot on esitetty vuosikertomuksen Palkitseminen -osiossa kohdassa Johtoryhmän palkitseminen ja osakeomistus.

JOHTORYHMÄN JÄSENET

PEKKA OJANPÄÄ

s. 1966, kauppatieteiden maisteri
toimitusjohtaja vuodesta 2011

Kemira Oyj: Kunta ja teollisuus -segmentistä vastaava johtaja 2008–2011, Kemira Specialty -liiketoiminta-alueen johtaja 2006–2008 ja osto- ja logistiikkajohtaja 2005–2006

Nokia Oyj: hankintajohtaja 2001–2004, Nokia Hungaryn toimitusjohtaja 1998–2001, myynnin ja logistiikan päällikkötehtävissä Nokia Mobile Phonesissa 1994–1998

Muut keskeisimmät tehtävät:

Ilmarinen Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö: hallintoneuvoston jäsen (2012–),
Kiinteistöyönantajat ry: hallituksen jäsen (2013–)

TIMO LEINONEN

s. 1970, hallintotieteiden maisteri
talousjohtaja vuodesta 2013

Ixonos Oyj: talousjohtaja 2008–2012

Suomen Terveystalo Oyj: talousjohtaja 2006–2008

Tieto-X Oyj: talousjohtaja 2002–2006, business controller 2000–2002

APT Sijointus Oy: taloudellinen neuvonantaja 1999–2000

Uudenmaan verovirasto: verotarkastaja 1998–1999

PETRI SALERMO

s. 1970, merkonomi

toimialajohtaja, Ympäristöpalvelut vuodesta 2013

Lassila & Tikanoja Oyj: liiketoimintajohtaja, Ympäristöpalvelut 2009–2012, myyntijohtaja, Ympäristöpalvelut 2003–2009, myyntipäällikkö, Ympäristöpalvelut 2001–2003

Europress Oy: myyntijohtaja 1998–2001, myynnin päällikkötehtävät 1995–1998

ANTTI TERVO

s. 1978, kauppatieteiden maisteri

toimialajohtaja, Teollisuuspalvelut 1.1.2015 alkaen

Lassila & Tikanoja Oyj: hankinta- ja toimitusketjusta vastaava johtaja 2012–2014

Siemens, Luoteis-Eurooppa: Head of Commodity Management 2009–2012, projektijohtaja, hankinta & toimitusketjun hallinta 2008–2009

Siemens Oy: hankintajohtaja 2005–2009, hankintapäällikkö 2003–2005, konsultti, toimitusketjun hallinta 2001–2003

PETRI MYLLYNIEMI

s. 1964, kauppatieteiden maisteri

toimialajohtaja, Kiinteistöpalvelut vuodesta 2013

ISS Palvelut Oy: liiketoimintajohtaja, Uudenmaan asiakkaat 2011–2012, liiketoimintajohtaja Tekninen Palvelu ja Rakennuttaminen -toimialoilla 2005–2011

Are Oy: varatoimitusjohtaja, toimialajohtaja, huoltoliiketoiminta 1999–2005, huoltopäällikkö 1995–1999, päällikkö- ja suunnittelutehtävissä Onninen-Termo Oy:ssä 1989–1994

KIRSI MATERO

s. 1968, kauppatieteiden maisteri

henkilöstöjohtaja vuodesta 2012

Atria Oyj: henkilösjohtaja 2010–2011

Pfizer Oy: henkilöstöjohtaja 2007–2010

Nokia Mobile Phones: henkilöstöpäällikkö 2004–2007

Nokia Mobile Phones ja Nokia Networks: henkilöstöpäällikkö, henkilöstön kehittämisasiantuntija 1998–2003

Adulta Oy: ohjelmapäällikkö 1996–1998

Shell Oil Products: tuotepäällikkö 1994–1995

TUOMAS MÄKIPESKA

s. 1978, kauppatieteiden

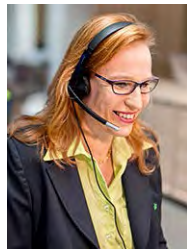
kehitysjohtaja vuodesta 2012 ja toimialajohtaja Uusiutuvat energialähteet 1.1.2015 alkaen

Deloitte: liikkeenjohdon konsultti, Strategy & Operations 2005–2012

Fiskars Oyj: projektipäällikkö 2004–2005

Rieter Automotive Management AG: markkina-analyytikko 2003

Tapiola-ryhmä: talousassistentti 2000–2002

TUTU WEGELIUS-LEHTONEN

s. 1970, tekniikan lisensiaatti

johtaja, toimitusketju 16.2.2015 alkaen

Hartwall Oy: tuotanto-toimitusketjun johtaja 2014

Rexel Finland Oy: markkinointi- ja kehitysjohtaja 2011–2014

YIT: hankinnan ja logistiikan johtotehtäviä YIT Oyj:ssä 2004–2008 sekä yhtiön Kiinteistötekniset palvelut - ja Kiinteistö- ja teollisuuspalvelut - toimialoilla 2009–2011

Ensto: tuotanto- ja logistiikkajohtaja 1998–2004

TILINTARKASTAJA

Lassila & Tikanojan lakisääteisestä tilintarkastuksesta vastaa yhtiökokouksen valitsema tilintarkastaja KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajanaan Lasse Holopainen, KHT.

Tilintarkastaja sopii hallituksen kanssa vuosittain tilintarkastussuunnitelmasta ja käy hallituksen kanssa läpi tilintarkastushavainnot. Päävastuullinen tilintarkastaja ja tarkastusvastuullinen tilintarkastaja ovat vähintään kerran vuodessa läsnä hallituksen kokouksessa.

Vuonna 2014 KPMG-ketjun palkkiot lakisääteisestä tilintarkastuksesta olivat 102 761 euroa. Tilintarkastukseen liittymättömistä vero-, IFRS-, ja due diligence -palveluista tilintarkastusyhteisölle ja sen kanssa samaan ketjuun kuuluville yhtiöille maksettiin 43 488 euroa.

SISÄPIIRIHALLINTO

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus on päättänyt, että konsernissa noudatetaan NASDAQ OMX Helsingin sisäpiiriohjetta, ja antanut lisäksi sitä täydentävän ohjeen, joka on eräiltä osiltaan pörssin ohjetta ankarampi.

Sisäpiirirekisteritietoja ylläpidetään Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä. Ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, päävastuullinen tilintarkastaja ja johtoryhmän jäsenet. Yrityskohtaiseen pysyvään sisäpiiriin kuuluvat tehtävänsä perusteella konsernin lakiasiaintohtaja, sisäinen tarkastaja, tietohallintojohtaja, yhteiskuntasuhdejohtaja ja viestintäpäällikkö sekä heidän erikseen nimeämänsä henkilöt, toimialojen johtoryhmien jäsenet, johdon assistentit, konsernin tuloksen laskemiseen ja pörssitiedotteiden laatimiseen osallistuvat henkilöt sekä muut erikseen nimetyt henkilöt. Laajoista tai muuten merkittävistä hankkeista pidetään hankekohtaisia sisäpiirirekistereitä. Sisäpiirivastaavana toimii lakiasiaintohtaja.

Sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön osakkeilla kauden päättymisen ja kyseistä kautta koskevan osavuositiedotuksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamisen välisenä aikana.

Lassila & Tikanoja Oyj:n ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten osakkeen- ja optionomistukset ovat nähtävillä yhtiön verkkosivuilla.

TALOUELLINEN RAPORTOINTI

Taloustraportointiin liittyvät periaatteet ovat keskeinen osa L&T:n johtamisjärjestelmää (IMS). Konsernin taloustraportointiprosessiin kuuluvat sekä ulkoinen että sisäinen laskenta. Jäljempänä tarkemmin selostettavat taloustraportointiprosessiin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat on suunniteltu sen varmistamiseksi, että yhtiön julkistamat taloudelliset raportit antavat olennaisesti oikeat tiedot yhtiön taloudesta.

TARKASTUSVALIOKUNTA

L&T:n taloustraportointiprosessia ja sisäisen valvonnan järjestelmien tehokkuutta seuraa ja valvoo tarkastusvaliokunta. L&T:n hallitus on vahvistanut tarkastusvaliokunnan työjärjestyksen. Tarkastusvaliokunta on käsitellyt L&T:n sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja yhtiön hallitus on ne hyväksynyt.

Tarkastusvaliokunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa ennen osavuositarkastusten ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista. Kokouksissa tarkastusvaliokunta käsittelee konsernin talousjohtajan esittelemän talousinformaation sekä osavuositarkastukset ja tilinpäätöstiedotteet. Kokouksiin kutsutaan myös tilintarkastaja. Tarkastusvaliokunnasta kerrotaan tarkemmin kohdassa Valiokunnat.

TALOUESTRAPORTOINTIPROSESSI L&T:LLÄ

Merkittävä osuus L&T:n liiketoiminnasta tapahtuu Suomessa. Suomen taloustraportointiprosessissa kirjanpitoon, myyntilaskutukseen, reskontriin, maksatukseen ja rahoitukseen liittyvät toiminnot on keskitetty. Toimintojen organisointi eri tiimeihin mahdollistaa talouteen liittyvien tehtävien eriyttämisen. Suomessa yhtenäistä prosessia tukevat myös keskitetty kirjanpitojärjestelmä ja yhteiset tilipuitteet.

L&T:n ulkomaisilla tytäryhtiöillä on kullakin itsenäinen taloushallinto, joka toimii konsernin taloushallinnon antamien laskentaperiaatteiden ja raportointiohjeiden mukaisesti. Ulkomaiset tytäryhtiöt raportoivat konserniin kuukausittain konsernin edellyttämän raportointipaketin. Financial controllerit valvovat ulkomaisten tytäryhtiöiden taloushallintoon liittyviä toimintoja, taloudellisia raportteja ja tilinpäätöksiä. He tekevät vastuullaan oleviin yhtiöihin säännöllisiä tarkastuskäyntejä ja laativat niistä kirjalliset raportit.

L&T:n konsernin taloushallinto laatii konsernin laskentaperiaatteet ja -ohjeet ja ylläpitää niitä sekä tekee raportointiaikataulut. Taloushallinto yhdistelee tytäryhtiöiden tilinpäätökset konsernitalinpäätökseksi liitetietoineen sekä laatii osavuositarkastus- ja tilinpäätöstiedotteet, viralliset tilinpäätökset ja vuosikertomuksen.

SISÄINEN VALVONTA

Yhtiön taloudellista kehitystä seurataan kuukausittain koko konsernin kattavan operatiivisen raportointijärjestelmän avulla. Järjestelmä kattaa toteutumatietojen lisäksi budjetit, ennusteet ja investointien seurannan. L&T:n toimintaa ja talousraportteja seurataan ja verrataan budjetteihin ja ennusteisiin eri organisaatiotasolla. Konsernin johto, toimialojen ja alueiden johto sekä tulosityksiköiden johto analysoivat tulosta ja poikkeamia. Myös toimialojen business controllerit analysoivat talousraportteja ja laativat erillisselvityksiä johdon käyttöön. Controllereiden tehtäviin kuuluu myös tulosraporttien oikeellisuuden valvonta sekä tulosten analysointi.

L&T:n konsernin taloushallinto on määritellyt ja dokumentoinut ulkoisen talousraportoinnin prosessiin liittyvät kontrollitavoitteet ja kontrollipisteet vuonna 2009. Kontrollipisteet on määritetty sekä erillisyyhtiöille että konsernilaskennalle, ja ne toimivat konsernin asettamana minimivaatimuksena talousraportoinnin sisäiselle valvonnalle. Kontrollipisteet on annettu tiedoksi ulkomaisille tytäryhtiöille, ja konsernin taloushallinto arvioi ulkomaisten tytäryhtiöiden toimintaa asetettuihin kontrollipisteisiin nähden osana säännöllisiä käyntejään.

Yhtiöllä on hallituksen vahvistamat rahoitus-, tiedonanto- sekä riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikat sekä sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet.

RISKIENHALLINTA

L&T:n johtamisjärjestelmään kuuluvassa vuosittaisessa riskienhallintaprosessissa arvioidaan myös taloushallinnon prosessien riskejä. Riskiarviossa tunnistetut riskit asetetaan tärkeysjärjestykseen, niille laaditaan toimenpidesuunnitelmat ja aikataulut sekä määritellään toimenpiteiden toteuttamisesta vastaavat henkilöt. Toimenpiteiden toteuttamista seurataan vuosittain. Riskienhallintaprosessia on kuvattu tarkemmin kohdassa Riskienhallinnan järjestämisen pääpiirteet.

RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISEN PÄÄPIIRTEET

L&T:n riskienhallinnan tavoitteena on merkittävien riskitekijöiden tunnistaminen, niihin varautuminen ja niiden optimaalinen hallinta siten, että yhtiön tavoitteet saavutetaan. Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla pyritään hallitsemaan konsernin kokonaisriskiä, ei ainoastaan yksittäisiä riskitekijöitä.

VASTUUT

Hallitus hyväksyy riskienhallinnan periaatteet, valvoo riskienhallinnan toteutusta ja arvioi käytettyjen menetelmien tehokkuuden. Toimitusjohtaja vastaa riskienhallinnan organisoinnista ja toteuttamisesta. Rahoitusriskien hallinnan periaatteet määrittää konsernin rahoituspolitiikassa. Vakuutusriskien hallinnan periaatteet määrittää vakuutuspolitiikassa.

RISKIEN TUNNISTAMINEN, ARVIOINTI JA RAPORTOINTI

Riskienhallintaprosessi on määritelty L&T:n johtamisjärjestelmässä. Riskit kartoitetaan osana vuosittaista strategiaprosessia toimiala- ja konsernitasolla, ulkomaisissa yksiköissä sekä kriittisiksi määritellyissä keskitetyissä toiminnoissa. Operatiivinen johto arvioi vastuualueensa strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskitekijät. Riskien merkittävyyttä arvioidaan riskimatriisin avulla ja näin ollen ne arvotetaan myös rahamääräisesti. Merkittävälle riskeille laaditaan varautumissuunnitelmat, ja toteutettavat riskienhallintatoimenpiteet vastuutetaan. Merkittävimmistä havaituista riskeistä ja niihin varautumisesta raportoidaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

SISÄINEN TARKASTUS

Yhtiön oma sisäisen tarkastuksen organisaatio aloitti toimintansa vuoden 2014 alkupuolella. Sen tehtävänä on tukea yhtiötä ja sen ylintä johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation sisäisen valvonnan, riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintojärjestelmän tuloksellisuuden ja tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Sisäinen tarkastus noudattaa toiminnassaan yleisesti hyväksyttyjä sisäisen tarkastuksen kansainvälisiä ammattistandardeja, eettisiä periaatteita sekä L&T:n hallituksen hyväksymää toimintaohjetta.

Sisäinen tarkastus toimii L&T:n hallituksen tarkastusvaliokunnan ja toimitusjohtajan alaisuudessa. Se voi tarvittaessa hyödyntää myös ulkopuolista asiantuntijaa sisäisen tarkastuksen toimeksiantoihin.

PALKKA- JA PALKKIOSELVITYS

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi edellyttää palkka- ja palkkioselvityksen julkaisemista. Tämä selvitys on laadittu hallinnointikoodin suosituksen 47 mukaisesti.

HALLITUKSEN PALKITSEMINEN JA OSAKEOMISTUS

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous etukäteen vuodeksi kerrallaan.

Vuonna 2014 hallituksen puheenjohtajalle päätettiin maksaa 46 250 euroa, varapuheenjohtajalle 30 500 euroa ja jäsenille 25 750 euroa vuodessa. Palkkiot maksetaan siten, että vuosipalkkiosta 40 prosenttia maksetaan yhtiön hallussa olevina tai, mikäli tämä ei ole mahdollista, markkinoilta hankittavina Lassila & Tikanoja Oyj:n osakkeina ja 60 prosenttia maksetaan rahana. Osakkeet luovutetaan hallituksen jäsenille ja tarvittaessa hankitaan markkinoilta suoraan hallituksen jäsenten lukuun 14 kaupankäyntirajoituksista vapaan arkipäivän kuluessa yhtiökokouksesta. Lisäksi hallituksen puheenjohtajalle maksetaan kokouspalkkioina 1 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajalle 700 euroa ja kullekin jäsenelle 500 euroa kokoukselta. Hallituksen asettamien valiokuntien puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan myös kokouspalkkioita, valiokunnan puheenjohtajalle 700 euroa kokoukselta ja kullekin jäsenelle 500 euroa kokoukselta.

Hallituksen jäsenet eivät kuulu yhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien piiriin eikä heillä ole eläkesopimuksia yhtiön kanssa.

Vuonna 2014 hallituksella oli 13 kokousta, tarkastusvaliokunnalla 5 kokousta ja palkitsemisvaliokunnalla 4 kokousta.

Hallituksen puheenjohtaja on Heikki Bergholm. Varapuheenjohtaja on Eero Hautaniemi. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja on Eero Hautaniemi ja jäsenet Laura Lares ja Sakari Lassila. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja on Heikki Bergholm ja jäsenet Hille Korhonen ja Miikka Maijala.

Hallitukselle maksettiin vuodelta 2014 yhtiökokouksen päättämät palkkiot.

HALLITUKSEN JÄSENILLE AJALTA 1.1.-31.12.2014 MAKSETUT PALKKIOT

	Vuosipalkkio, euroa*	Kokouspalkkiot, euroa	Yhteensä vuonna 2014, euroa	Yhteensä vuonna 2013, euroa
Heikki Bergholm	46 250	15 800	62 050	64 050
Eero Hautaniemi	30 500	11 200	41 700	45 000
Hille Korhonen	25 750	8 500	34 250	34 250
Laura Lares	25 750	7 000	32 750	-
Sakari Lassila	25 750	9 000	34 750	36 450
Miikka Maijala	25 750	8 500	34 250	36 250

* 40 % maksetaan yhtiön hallussa olevina tai, mikäli tämä ei ole mahdollista, markkinoilta hankittavina Lassila & Tikanoja Oyj:n osakkeina.

HALLITUKSEN JÄSENTEN OMISTAMAT OSAKKEET

	31.12.2014	% osakkeista ja äänimäärästä	1.1.2014
Heikki Bergholm	824 800	2,13 %	796 247
Eero Hautaniemi	11 620	0,03 %	9 268
Hille Korhonen	5 033	0,01 %	4 314
Laura Lares	719	0,00 %	-
Sakari Lassila	10 002	0,03 %	9 283
Miikka Maijala	71 906	0,19 %	71 187
Yhteensä	924 080	2,38 %	80 470

JOHTORYHMÄN PALKITSEMINEN JA OSAKEOMISTUS

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan välittömien alaisten palkoista, palkkioista ja muista eduista päättää hallitus. Hallituksella on palkitsemisvaliokunta, jonka tehtävänä on muun muassa käsitellä ja valmistella muita johdon ja henkilöstön palkitsemiseen liittyviä kysymyksiä ja tehdä näitä koskevia esityksiä hallitukselle.

Toimitusjohtajan ja muun johtoryhmän palkitsemisjärjestelmä koostuu kiinteästä kuukausipalkasta luontoisetuineen, tulospalkkiosta sekä osakepohjaisesta kannustinohjelmasta.

Toimitusjohtaja ja muu johtoryhmä kuuluvat yhtiön avainhenkilöstölle suunnattujen osakepohjaisten kannustinohjelmien piiriin. Hallitus päättää palkitsemisperusteet vuosittain. Vuodelta 2015 maksettava mahdollinen palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen. Palkkio vastaa enimmillään 4–12 kuukauden palkkaa palkkion saajan tehtävästä riippuen. Päätöksen palkitsemisesta tekee hallitus palkitsemisvaliokunnan esityksen perusteella.

Lisäksi käytössä on tulospalkkiojärjestelmä, jonka perusteet hallitus hyväksyy vuosittain etukäteen. Tulospalkkion suuruus perustuu operatiivisen toiminnan liikevoittoon ja se vastaa enintään 3–6 kuukauden palkkaa palkkion saajan tehtävästä riippuen. Päätöksen palkitsemisesta tekee hallitus palkitsemisvaliokunnan esityksen perusteella.

Toimitusjohtajalle ja johtoryhmälle ei makseta erillisiä palkkioita tytäryhtiöiden hallitusten jäsenyyksistä.

Toimitusjohtajalle ja johtoryhmälle ei makseta lisäeläkettä.

TOIMITUSJOHTAJASOPIMUS

Toimitusjohtajan kanssa on tehty kirjallinen toimitusjohtajasopimus. Sopimuksen mukaan toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa kuusi kuukautta ja toimitusjohtajan irtisanoutuessa kuusi kuukautta. Yhtiön irtisanoessa toimitusjohtajalle maksetaan kahdentoista (12) kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus. Yhtiö on ottanut toimitusjohtajalle lakisääteiset eläke- ja tapaturmavakuutukset.

TOIMITUSJOHTAJAN JA MUUN JOHDON PALKITSEMINEN VUONNA 2014

Vuonna 2014 toimitusjohtajan palkka oli 858 000 euroa, joka sisältää palkan luontoisetuineen 742 000 euroa ja tulospalkkiot 116 000 euroa. Toimitusjohtajan palkka

luontoisetuineen sisältää osakepalkkiota 318 000 euroa.

Muun johtoryhmän palkat olivat yhteensä 2 017 000 euroa, joka sisältää palkan luontoisetuineen 1 807 000 euroa ja tulospalkkiot 210 000 euroa. Johtoryhmän palkat luontoisetuineen sisältävät osakepalkkiota 642 000 euroa. Luvuissa on huomioitu palkat siltä ajalta, jona henkilöt ovat kuuluneet johtoryhmään.

Vuodelta 2014 maksetaan osakepalkkiota toimitusjohtajalle 6 965 osaketta ja muulle johtoryhmälle yhteensä 10 885 osaketta.

13.6.2011 asti toimitusjohtajana toimineen Jari Sarjon etuuspohjaisesta eläkesopimuksesta kirjattiin tuloslaskelmaan 12 000 euroa vuonna 2014.

JOHTORYHMÄN OMISTAMAT OSAKKEET

	31.12.2014	1.1.2014
Pekka Ojanpää	23 527	12 775
Timo Leinonen	2 821	200
Petri Salermo	6 550	2 182
Antti Tervo	2 664	984
Petri Myllyniemi	4 368	0
Kirsi Matero	3 384	763
Tuomas Mäkipeska	2 964	1 284

LYHYT- JA PITKÄAIKAISET KANNUSTINJÄRJESTELMÄT

Lassila & Tikanojalla on vuonna 2015 käynnistetty yksivuotinen osakepohjainen kannustinohjelma. Vuonna 2014 käynnistetty yksivuotinen osakepohjainen kannustinohjelma päättyi tilikauden lopussa. Lisäksi käytössä on tulospalkkiojärjestelmä, josta kerrotaan tarkemmin kohdassa Johtoryhmän palkitseminen ja osakeomistus.

OSAKEPOHJAINEN KANNUSTINOHJELMA 2015

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti 17.12.2014 vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta osana avainhenkilöstön kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää.

Ohjelman ansaintajakso alkoi 1.1.2015 ja päättyy 31.12.2015. Mahdollinen palkkio maksetaan ansaintajaksoa seuraavana kalenterivuonna. Palkkio maksetaan osittain osakkeina ja osittain rahana. Vuodelta 2015 maksettava mahdollinen palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen.

Palkkion saaminen edellyttää työsuhteen jatkumista. Kannustinohjelman perusteella ansaitut osakkeet on omistettava vähintään kaksi vuotta palkkiosuorituksen jälkeen. Myös tämän jälkeen johtoryhmän jäsenen on omistettava osakkeita vähintään puolen vuoden ja muiden kolmen kuukauden bruttopalkan arvosta työsuhteen päättymiseen saakka.

Ohjelman perusteella voidaan luovuttaa yhteensä enintään 37 560 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

Palkkiona luovutettavat osakkeet jaetaan yhtiön omistamista omista osakkeista, joten kannustinohjelmalla ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta. Ohjelman piiriin kuuluu 10 henkilöä.

OSAKEPOHJAINEN KANNUSTINOHJELMA 2014

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti 18.12.2013 vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta osana avainhenkilöstön kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää.

Ohjelman ansaintajakso alkoi 1.1.2014 ja päättyy 31.12.2014. Mahdollinen palkkio maksetaan ansaintajaksoa seuraavana kalenterivuonna. Palkkio maksetaan osittain osakkeina ja osittain rahana. Vuodelta 2014 maksettava mahdollinen palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen.

Palkkion saaminen edellyttää työsuhteen jatkumista. Kannustinohjelman perusteella ansaitut osakkeet on omistettava vähintään kaksi vuotta palkkiosuorituksen jälkeen. Myös tämän jälkeen johtoryhmän jäsenen on omistettava osakkeita vähintään puolen vuoden ja

muiden kolmen kuukauden bruttopalkan arvosta työsuhteen päättymiseen saakka.

Ohjelman perusteella voidaan luovuttaa yhteensä enintään 39 105 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

Palkkiona luovutettavat osakkeet jaetaan yhtiön omistamista omista osakkeista, joten kannustinohjelmalla ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta. Ohjelman piiriin kuuluu 10 henkilöä.

Ohjelman puitteissa luovutettiin 17 850 osaketta vuodelta 2014.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

STRATEGIA

L&T:n strategia lähtee siitä, että haluamme muuttaa kulutusyhteiskuntaa tehokkaaksi kierrätysyhteiskunnaksi. Tavoitteena on yhteiskunta, jossa olemassa olevia materiaaleja ja rakennuksia hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti, energiankulutusta optimoidaan sekä luodaan hyvinvointia ja työpaikkoja kestäväen kasvun kautta. Teemme sen parantamalla asiakkaidemme materiaali-, energia- ja kustannustehokkuutta.

Visionamme on olla asiakkaidemme halutuin kumppani ydinliiketoiminnoissamme eli ympäristö-, teollisuus-, ja kiinteistöpalveluissa. Palveluyrityksenä L&T:n menestys rakentuu henkilöstömme monipuoliselle osaamiselle ja laajalle palvelutarjoamalle, joka näkyy asiakkaillemme yhtenä L&T:nä.

Vuoden 2014 aikana L&T päivitti strategiansa vuosille 2014–2018. Päivitys on selkeä jatkumo vuonna 2012 julkistetulle strategialle, johon liittyi laaja toimintojen uudelleenorganisointi sekä liiketoiminnan painopisteiden ja taloudellisten tavoitteiden uudelleen määrittely.

Strategiapäivityksessä iso kuva pysyi ennallaan, mutta kokonaisuuteen tehtiin joitain tarkennuksia toimintaympäristössämme havaittujen muutosten pohjalta. Uutta on se, että olemme katsoneet tulevaisuutta vieläkin pidemmälle ja näemme, että kierrätysyhteiskunta on välivaihe siirryttäessä kiertotalouteen.

Taloudelliset tavoitteemme ovat ennallaan, mutta kasvutavoitteiden saavuttamisen aikahorisonttia on hiukan pidennetty ja orgaanisen kasvun lisäksi tavoittelemme kasvua myös kohdennetuin yritysostoin.

Lyhyellä tähtäimellä keskitymme vahvistamaan markkina-asemaamme ja kohentamaan edelleen kannattavuuttamme. Pidemmällä aikavälillä tavoitteenamme on luoda kannattavaa kasvua sekä asiakkaillemme että meille itsellemme.

STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN 2014

Strategian toimeenpanossa iso merkitys on valitsemillamme strategisilla painopisteillä ja niihin liittyvillä vuosia kestäville ohjelmilla ja projekteilla. Vuonna 2014 edistimme strategisia ohjelmiamme suunnitelmiamme mukaisesti.

Asiakaspalvelun kehittäminen

- Ohjelman avulla tavoitellaan parempaa asiakaskokemusta, kustannustehokkuutta ja lisämyyntiä.

- Näihin tavoitteisiin päästään toimintatapoja yhtenäistämällä, automaatiota lisäämällä sekä palveluita ja toimintoja keskittämällä.
- Vuonna 2014 otimme käyttöön yhtenäisen toimintamallin asiakaspalvelutoiminnoillemme ja keskitimme toiminnot yli 20 paikkakunnalta kolmelle paikkakunnalle. Lisäksi uudistimme asiakkaillemme tarjottavia verkkoasiointilomakkeita ja otimme käyttöön valtakunnalliset asiakaspalvelunumerot.

Työvoiman hallinta

- Ohjelman tavoitteena on varmistaa se, että henkilöstöresurssiemme käyttö on mahdollisimman tehokasta ja asiakkaidemme käytössä on oikea määrä osaavia henkilöitä oikeassa paikassa oikeaan aikaan.
- Näihin tavoitteisiin päästään kehittämällä tietojärjestelmiämme ja henkilöstömme osaamista sekä yhtenäistämällä toimintatapojamme. Ohjelmaan liittyy joukko projekteja, jotka tulevat lähivuosina konkretisoitumaan uudenaikaisina tapoina toimia ja tehdä työtä.
- Vuonna 2014 saatiin päätökseen siivous- ja tukipalveluiden ja toimihenkilöiden digitaalisen työajan keruun sekä jätehuollon työajanhallinnan projektit. Näiden projektien myötä noin 5 000 L&T:läistä siirtyi sähköisen työajanseurannan piiriin. Lisäksi vuoden aikana käynnistettiin uusia työvoimanhallinnan projekteja muun muassa kiinteistöhuollon työvuorosunnittelun kehittämiseksi sekä työvoiman joustavan käytön lisäämiseksi.

Johtamisen kehittäminen

- Ohjelman tavoitteena on strategian toteutumisen vauhdittaminen, esimiestaitojen vahvistaminen ja johtamiskäytäntöjen yhtenäistäminen. Haluamme olla jatkossa toimialan edelläkävijä ihmisten ja asiakaskokemuksen johtamisessa.
- Vuonna 2014 jatkoimme laajaa esimiesvalmennusohjelmaamme, jonka puitteissa jokainen L&T:n esimies osallistui vähintään kuuteen valmennuspäivään vuosien 2013–2014 aikana. Lisäksi käynnistimme myynnin valmennusohjelman, jonka koko L&T:n myyntihenkilöstö suoritti.

Kiinteistöpalveluiden toiminnanohjaus

- Ohjelman tavoitteena on luoda Kiinteistöpalveluille yhtenäinen palvelutuotannon toimintamalli ja ottaa käyttöön sitä tukevia järjestelmäratkaisuja. Vuonna 2014 määrittelimme yhtenäisen toimintamallin ja teimme määrittelyjä toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönoton tueksi.

TALOUDELLISET TAVOITTEET

	Tavoite 2018	2014	2013	2012
Kasvu	5 %	-4,3 %	-0,9 %	2,9 %
Sijoitetun pääoman tuotto*	20 %	16,9 %	15,7 %	14,4 %
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	9 %	8,4 %	7,8 %	7,0 %
Gearing	30–80 %	25,2 %	30,4 %	35,3 %
* Operatiivinen				

KONSERNIN LIIKEVAIHTO JA TULOS

Lassila & Tikanon vuoden 2014 liikevaihto oli 639,7 miljoonaa euroa (2013: 668,2; 2012: 674,0) ja se laski 4,3 % vertailukaudesta. Liikevoitto oli 48,5 miljoonaa euroa (33,2; 48,4). Operatiivisen toiminnan liikevoitto oli 53,8 miljoonaa euroa (51,8; 47,4), mikä oli 8,4 (7,8; 7,0) liikevaihdosta. Osakekohtainen tulos oli 0,47 euroa (0,57; 0,89).

Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi Ympäristöpalvelut- ja Teollisuuspalvelut-toimialoilla, mutta laski Kiinteistöpalvelut- ja Uusiutuvat energialähteet -toimialoilla.

Vertailukauden luvut sisältävät 16,6 miljoonaa euroa 13.3.2014 myydyin Latvian liiketoiminnan liikevaihtoa sekä 0,8 miljoonaa euroa liikevoittoa, joista suurin osa kohdistuu Ympäristöpalvelut-toimialalle.

Vuoden 2014 liikevoitto sisältää nettona 5,3 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä. Niistä 6,4 miljoonaa euroa oli kertaluonteisia kustannuksia liittyen osakeomistukseen konkurssiin hakeutuneessa EcoStream Oy:ssä sekä saamisiin EcoStream-konsernilta ja L&T Recoililta. Lisäksi Latvian liiketoiminnoista kirjattiin kertaluonteinen 1,1 miljoonan euron myyntivoitto ja Uusiutuviin energialähteisiin kuuluvien lopetettujen liiketoimintojen varastoihin liittyen 0,2 miljoonan euron alaskirjaus. Liikevoittoon vaikuttivat myös kertaluonteiset myyntivoitot FinBin-liiketoiminnasta ja Uusiutuvien energialähteiden kalustosta, yhteensä 2,2 miljoonaa euroa sekä kertaluonteiset uudelleenjärjestelykulut 1,4 miljoonaa euroa.

Vuoden 2014 aikana tehtyjen yritysostojen vaikutus yhtiön koko vuoden liikevoittoon oli 0,6 miljoonaa euroa.

Konsernin nettotulokseen vaikutti lisäksi rahoituskuluihin kirjattu L&T Recoilin takausvastuun perusteella maksettu 16,7 miljoonaa euroa. EcoStream-konsernin konkurssin perusteella tehtyjen kirjausten jälkeen yhtiöllä ei ole enää EcoStream Oy:öön ja L&T Recoiliin liittyviä vastuita.

TULOSLASKELMA VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

M€	10-12/ 2014	7-9/ 2014	4-6/ 2014	1-3/ 2014	10-12/ 2013	7-9/ 2013	4-6/ 2013	1-3/ 2013
Liikevaihto								
Ympäristöpalvelut	64,8	64,6	64,2	60,9	65,7	65,4	66,6	60,2
Teollisuuspalvelut	20,3	21,8	19,7	16,0	20,9	20,9	20,0	13,7
Kiinteistöpalvelut	68,8	68,6	68,3	69,0	71,7	71,6	73,4	75,8
Uusiutuvat energialähteet	12,0	6,1	10,3	15,8	15,8	7,4	13,0	21,8
Konsernihallinto ja muut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toimialojen välinen liikevaihto	-3,5	-3,1	-2,7	-2,4	-4,4	-3,5	-4,1	-3,8
L&T yhteensä	162,3	158,1	159,8	159,4	169,7	161,9	168,9	167,7
Liikevoitto								
Ympäristöpalvelut	10,8	10,7	9,3	6,6	2,9	11,9	9,1	6,2
Teollisuuspalvelut	1,6	3,1	1,9	-0,1	1,6	2,3	1,9	-0,5
Kiinteistöpalvelut	1,7	6,3	2,1	0,6	-5,6	6,7	2,8	0,4
Uusiutuvat energialähteet	1,0	-0,5	0,3	0,8	0,6	-0,2	0,1	1,0
Konsernihallinto ja muut	-1,2	-0,1	-0,6	-5,7	-1,1	-0,7	-5,4	-0,8
L&T yhteensä	14,0	19,4	12,9	2,1	-1,6	20,0	8,5	6,3
Liikevoittoprosentti								

Ympäristöpalvelut	16,6	16,5	14,4	10,9	4,4	18,2	13,6	10,3
Teollisuuspalvelut	8,0	14,2	9,8	-0,9	7,5	10,9	9,5	-3,8
Kiinteistöpalvelut	2,5	9,1	3,0	0,8	-7,8	9,4	3,9	0,6
Uusiutuvat energialähteet	8,7	-8,1	2,5	5,2	3,7	-2,7	0,7	4,4
L&T yhteensä	8,6	12,3	8,1	1,3	-1,0	12,4	5,0	3,8
Rahoituskulut, netto	-3,5	-1,0	-58,5	-17,7	-0,7	-1,1	-0,6	-0,4
Voitto ennen veroja	10,6	18,5	12,9	-15,5	-2,3	18,9	7,9	5,9

ULKOMAAN TOIMINNAN LIIKEVAIHTO MAITAIN

M€	2014	2013	2012
Ruotsi	23,8	30,9	36,0
Latvia*	2,8	16,5	16,7
Venäjä	9,3	7,6	8,1

* Yhtiö myi Latvian liiketoimintansa
13.3.2014

TOIMIALAKATSUKSET

Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalveluiden koko vuoden liikevaihto laski 1,3 % ja oli 254,5 miljoonaa euroa (257,9; 265,7). Liikevoitto oli 37,3 miljoonaa euroa (30,1; 34,3) ja operatiivisen toiminnan liikevoitto 35,9 miljoonaa euroa (35,1; 30,6).

Kierrätysliiketoiminnan kysyntää heikensi erityisesti rakentamisen ja kaupan taantumasta johtuva kierrätysmateriaalien volyymin lasku. Kysyntä kasvoi etenkin Jätehuollossa ja Venäjän toiminnoissa.

Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 1,5 %. Vertailukauden liikevaihto sisältää 12,2 miljoonaa euroa 13.3.2014 myydyn Latvian liiketoiminnan liikevaihtoa.

Liiketoiminnan kannattavuus parani muun muassa yritysostojen tuomien synergiaetujen sekä toiminnan jatkuvan tehostamisen ansiosta, vaikka kuntaurakoiden heikentynyt kannattavuus rasittikin toimialan liikevoittoa.

Teollisuuspalvelut

Teollisuuspalveluiden koko vuoden liikevaihto oli 77,8 miljoonaa euroa (75,5; 70,0). Kasvua oli 3,0 %. Liikevoitto oli 6,5 miljoonaa euroa (5,2; 3,9) ja operatiivisen toiminnan liikevoitto 7,1 miljoonaa euroa (6,7; 4,4).

Liikevaihto kasvoi Vaarallisissa jätteissä, Viemärihuollossa sekä Prosessipuhdistuksessa. Ympäristörakentamisessa liikevaihto jäi alle edellisvuoden.

Toimiala paransi operatiivista kannattavuuttaan tehostamistoimien sekä kasvaneen volyymin ansiosta.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalveluiden koko vuoden liikevaihto laski 6,1 % ja oli 274,7 miljoonaa euroa (292,5; 299,5). Liikevoitto oli 10,6 miljoonaa euroa (4,4; 13,0). Operatiivisen toiminnan liikevoitto oli 11,7 miljoonaa euroa (11,9; 14,7).

Toimialan liikevaihto laski vertailukaudesta Ruotsin liiketoiminnan supistuttua suunnitellusti ja Siivous- ja Kiinteistöhuollon kausitöiden ja Vahinkosaneerauksen kysynnän jäätyä tavanomaista alhaisemmaksi.

Toimialan kannattavuutta rasittivat Siivous- ja Kiinteistöhuolto-liiketoimintojen lisäpalveluiden heikentynyt kysyntä sekä Vahinkosaneerauksen heikko kannattavuus. Kiinteistötöknikassa kannattavuus kehittyi vuoden aikana positiivisesti kasvaneen volyymin ansiosta.

Toimialan lisäpalveluiden kysyntä vähentyi, mikä heikensi sekä liikevaihtoa että kannattavuutta. Koko toimialalla on käynnissä merkittävä uudelleenorganisointi toiminnan

sopeuttamiseksi muuttuneisiin markkinaolosuhteisiin, mikä rasittaa kannattavuutta.

Uusiutuvat energialähteet

Uusiutuvien energialähteiden (L&T Biowatti) koko vuoden liikevaihto laski 23,8 % 44,2 miljoonaan euroon (58,0; 55,9). Liikevoitto oli 1,6 miljoonaa euroa (1,4; -0,1) ja operatiivisen toiminnan liikevoitto 1,4 miljoonaa euroa (1,1; 0,1).

Liikevaihdon alenemiseen vaikuttivat ennen kaikkea lyhyt lämmityskausi alkuvuonna, lämmityskauden alun viivästyminen vertailukaudesta sekä kannattamattomien toimintojen karsiminen.

Tehostamistoimenpiteiden ansiosta suhteellinen kannattavuus parani vertailukaudesta.

LIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN

M€	2014	2013	Muutos %
Ympäristöpalvelut	254,5	257,9	-1,3
Teollisuuspalvelut	77,8	75,5	3,0
Kiinteistöpalvelut	274,7	292,5	-6,1
Uusiutuvat energialähteet	44,2	58,0	-23,8
Eliminoinnit	-11,6	-157,9	
Yhteensä	639,7	668,2	-4,3

LIKEVOITTO TOIMIALOITTAIN

M€	2014	%	2013	%	Muutos %
Ympäristöpalvelut	37,3	14,7	30,1	11,7	24,0
Teollisuuspalvelut	6,5	8,4	5,2	6,9	24,3
Kiinteistöpalvelut	10,6	3,9	4,4	1,5	139,6
Uusiutuvat energialähteet	1,6	3,7	1,4	2,5	11,9
Konsernihallinto ja muut	-7,6		-8,0		
Yhteensä	48,5	7,6	33,2	5,0	46,1

RAHOITUS JA INVESTOINNIT

Liiketoiminnan rahavirta oli 79,6 miljoonaa euroa (86,4; 80,5). Käyttöpääomaa vapautui 2,2 miljoonaa euroa (vapautui 7,9; vapautui 6,4).

Korollista vierasta pääomaa oli kauden lopussa 96,0 miljoonaa euroa (122,8; 96,9).

Korolliset nettovelat olivat 52,0 miljoonaa euroa (64,4; 82,3) ja ne laskivat 12,3 miljoonaa euroa vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Nettorahoituskulut vuonna 2014 olivat 21,9 miljoonaa euroa (2,9; 5,4). Nettorahoituskulut olivat 3,4 % (0,4; 0,8) liikevaihdosta. Nettorahoituskulujen nousuun vaikutti erityisesti L&T Recoil Oy:n takausvastuun mukaisesti maksettu 16,7 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen keskiporko korkosuojaukset huomioituna oli 1,7 % (1,7; 2,2). Vuonna 2015 pitkäaikaisia lainoja erääntyy yhteensä 24,8 miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste oli 46,3 % (43,7; 49,4) ja gearing-prosenti 25,2 (30,4; 35,3). Likvidit varat olivat kauden lopussa 44,0 miljoonaa euroa (58,5; 14,6).

100 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli kauden lopussa käytössä 0 euroa (35,0; 12,0). 30,0 miljoonan euron komittoitu limiitti oli vertailukauden tapaan käyttämättä.

Katsauskauden aikana yhtiö otti käyttöön uuden rahoitusvaihtoehdon laskemalla liikkeeseen 30 miljoonan euron vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Laina erääntyy 15.9.2019 ja sen kiinteä vuotuinen korko on 2,125 prosenttia.

Konserni on myöntänyt Venäjällä toimiville tytäryhtiöille yhteensä 270 MRUB (3,7 milj. e) sisäisiä lainoja. Lainoista noin 86 %:iin on käytetty suojausta ruplan kurssimuutoksille.

Investoinnit

Vuonna 2014 bruttoinvestoinnit olivat 44,7 miljoonaa euroa (32,7; 49,4) ja ne muodostuivat pääasiassa kone- ja kalustohankinnoista sekä pienistä kohdennetuista yritysostoista.

Rahalainat, vastuut ja vastuusitoumukset lähipiiriin kuuluville

Lähipiiritapahtumat selvitetään konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 34. Lähipiiritapahtumat.

RAHOITUKSEN AVAINLUKUJA

	2014	2013	2012
Korollinen vieras pääoma, milj. €	96,0	122,8	96,9
Korolliset nettovelat, milj. €	52,0	64,4	82,3

Korkokulut, milj. €	1,3	1,1	4,8
Nettorahoituskulut, milj. €	-21,9	2,9	5,4
Nettorahoituskulut, % liikevaihdosta	3,4	0,4	0,8
Nettorahoituskulut, % liikevoitosta	45,2	8,6	11,1
Omavaraisuusaste, %	46,3	43,7	49,4
Gearing, %	25,2	30,4	35,3
Liiketoiminnan rahavirta, milj. €	79,6	86,4	80,5
Käyttöpääoman muutos rahavirtalaskelmassa, milj. €	2,2	7,9	6,4

SIOITETTU PÄÄOMA

M€	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Pitkäaikaiset varat	296,5	311,0	336,1
Vaihto-omaisuus ja saamiset	117,8	126,5	130,6
Likvidit varat	44,5	58,5	14,6
Laskennalliset verovelat	-24,7	-25,8	-31,3
Ostovelat ja muut velat	-120,4	-120,0	-112,9
Varaukset	-7,5	-9,5	-4,4
Muut korottomat velat	-3,4	-6,4	-2,8
Sijoitettu pääoma	302,9	334,3	329,9

INVESTOINNIT TASERYHMITÄIN

M€	2014	2013	2012
Kiinteistöt	1,4	1,9	7,4
Koneet, kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet	31,2	26,1	31,8
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	6,8	0,0	1,3
Muut aineettomat			

hyödykkeet	4,6	2,6	2,1
Muut pitkäaikaiset varat	0,7	2,0	6,7
Yhteensä	44,7	32,7	49,4

INVESTOINNIT TOIMIALOITTAIN

M€	2014	2013
Ympäristöpalvelut	26,6	15,7
Teollisuuspalvelut	6,6	3,2
Kiinteistöpalvelut	11,3	11,3
Uusiutuvat energialähteet	0,2	0,2
Konsernihallinto ja muut	0,0	2,2
Yhteensä	44,7	32,7

MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

Konserniin ostettiin seuraavien yritysten liiketoiminnot: Kiinteistöhuolto Rytönen Oy ja J A Tauriainen Oy.

Lisäksi ostettiin seuraavien yritysten osakekannat: Paperitiikerit Oy ja Joutsan Kuljetus Oy.

Konsernista myytiin Ympäristötuotteet-liiketoimintaan kuuluneet Molok- ja FinBin-liiketoiminnot.

Ulkomaisista yhtiöistä myytiin Latvian yhtiön SIA "L & T":n osakkeet.

L&T Kierrätys Oy sulautui Lassila & Tikanoja Oyj:öön.

Tilikauden aikana purettiin Hansalaiset Oy, Kiinteistöpalvelu Hansalaiset Oy, joka oli Hansalaiset Oy:n tytäryhtiö, ja Tikrut Oy, joka oli Paperitiikerit Oy:n tytäryhtiö.

Vapaaehtoisessa selvitystilassa 31.12.2014 olivat Paperitiikerit Oy ja Joutsan Kuljetus Oy.

TILIKAUDEN TÄRKEIMMÄT TAPAHTUMAT

3.3.2014 yhtiö tiedotti, että Lassila & Tikanoja ja Bioinvest SIA ovat allekirjoittaneet sopimuksen L&T:n Latvian liiketoimintojen myymisestä Bioinvest SIA:lle. 13.3.2014 yhtiö tiedotti, että liiketoimintojen myynti on saatettu päätökseen. Myytyjen liiketoimintojen liikevaihto on yhteensä noin 16 miljoonaa euroa, josta suurin osa kohdistuu Ympäristöpalvelut-toimialalle. Kaupan myötä Bioinvestille siirtyi noin 950 työntekijää.

21.3.2014 yhtiö tiedotti vastaanottaneensa tiedon, jonka mukaan EcoStream-konsernin rahoittajat ovat eräännyttäneet lainansa EcoStream-konserniin kuuluvalla L&T Recoil Oy:lle sekä vastaanottanut rahoittajapankeilta ilmoituksen noin 16,7 miljoonan euron maksujen vaatimisesta L&T Recoil Oy:n lainoihin liittyvän takausvastuun perusteella. Lassila & Tikanojan kokonaisriski EcoStream-konserniin liittyen, mukaan lukien edellä mainittu takausvastuu, on aiemmin tiedotetun mukaisesti noin 23,4 miljoonaa euroa, josta kassavirtavaikutteista on edellä mainittu takausvastuu, noin 16,7 miljoonaa euroa.

30.4.2014 yhtiö tiedotti vastaanottaneensa tiedon, jonka mukaan Helsingin kihlakunnansyyttäjä on päättänyt luopua yhtiön toimitusjohtaja Pekka Ojanpään sekä kahdeksan muun yhtiön nykyisen ja entisen esimiehen osalta heihin kohdistuneista työturvallisuusrikos- ja työaikarikkomussyytteistä. Yhtiön osalta yhteisösakko ja hyötyvaatimukset pysyivät voimassa.

3.7.2014 yhtiö tiedotti lehdistötiedotteella, että Helsingin käräjäoikeus on vapauttanut Lassila & Tikanojan ylityörikkeisiin liittyvistä rangaistusvaatimuksista. Syyttäjän esittämä yhteisösakkovaatimus hylättiin ja valtio veloitettiin korvaamaan yhtiölle asiassa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut. Oikeus katsoi, että yhtiön ohjeistus ja valvontajärjestelmät ovat olleet riittävät, eikä työntekijöiden turvallisuutta tai terveyttä ole vaarannettu.

Käräjäoikeus katsoi viiden yhtiön nykyisen tai entisen työnjohtajan syyllistyneen työaikarikkomukseen. Heistä kolme tuomittiin 8-15 päiväsakkoon ja kaksi jätettiin rangaistukseen tuomitsematta teon vähäisyyden vuoksi.

1.8.2014 yhtiö tiedotti, että se muuttaa tulevaisuuden näkymiään. Lassila & Tikanojan vuoden 2014 liikevaihdon arvioidaan olevan samalla tasolla tai hieman alempi kuin vuonna 2013 ja operatiivisen toiminnan liikevoiton samalla tasolla tai hieman alempi kuin vuonna 2013.

Aiemmin yhtiö arvioi vuoden 2014 vertailukelpoisen liikevaihdon olevan samalla tasolla kuin vuonna 2013 ja operatiivisen toiminnan liikevoiton olevan samalla tasolla tai hieman parempi kuin vuonna 2013.

28.8.2014 yhtiö tiedotti, että Finanssivalvonta on hyväksynyt Lassila & Tikanoja Oyj:n arvopaperimarkkinalain mukaisen rekisteröintiasiakirjan ja että yhtiö harkitsee

vakuudettoman joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskua rekisteröintiasiakirjan alla.

5.9.2014 yhtiö tiedotti, että Teollisuuspalveluiden toimialajohtaja ja johtoryhmän jäsen Ville Rantala jättää yhtiön omasta pyynnöstään vuoden 2014 loppuun mennessä ja että uuden toimialajohtajan haku on käynnistetty.

8.9.2014 yhtiö tiedotti saaneensa Nordea Funds Oy:ltä Arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 pykälän mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan sen osuus Lassila & Tikanoja Oyj:n osakkeista ja äänistä on noussut yli 5 prosenttiin.

8.9.2014 yhtiö tiedotti laskevansa liikkeeseen 30 miljoonan euron vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Laina erääntyy 15.9.2019 ja sen kiinteä vuotuinen korko on 2,125 prosenttia. Laina ylimerkittiin. Lassila & Tikanoja hakee lainan listalleottoa NASDAQ OMX Helsingissä.

17.9.2014 yhtiö tiedotti, että Finanssivalvonta on hyväksynyt yhtiön joukkovelkakirjalainan listalleottoesitteen, joka on saatavilla englanninkielisenä yhtiön internetsivuilta osoitteesta www.lassila-tikanoja.fi/sijoittajat.

30.9.2014 yhtiö tiedotti pääomamarkkinapäivästään, jonka ohjelmassa käytiin läpi konsernin strategiaa ja sen toteutumista.

23.10.2014 yhtiö tiedotti, että Teollisuuspalveluiden toimialajohtajaksi on 1.1.2015 alkaen nimitetty KTM Antti Tervo (s. 1978). Tervo on toiminut L&T:n hankinta- ja toimitusketjusta vastaavana johtajana vuodesta 2012 lähtien. Vuodesta 2012 lähtien L&T:n kehitysjohtajana toiminut KTM Tuomas Mäkipeska (s. 1978) ottaa nykyisen tehtävänsä ohella hoitaakseen Uusiutuvien energialähteiden toimialajohtajan tehtävät 1.1.2015 alkaen.

27.10.2014 yhtiö tiedotti, että sen hallitus on päättänyt hankkia varsinaisen yhtiökokouksen 19.3.2014 antaman valtuutuksen perusteella enintään 150 000 kappaletta yhtiön omia osakkeita, mikä vastaa noin 0,4 prosenttia kaikista yhtiön liikkeelle laskemista osakkeista. Omat osakkeet hankitaan käytettäväksi yhtiön lähivuosien palkitsemisjärjestelmiin.

18.12.2014 yhtiö tiedotti, että toimitusketjusta vastaavaksi johtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi on 16.2.2015 alkaen nimitetty tekn. lis. Tutu Wegelius-Lehtonen (s. 1970).

HENKILÖSTÖ, YRITYSVASTUU, TUTKIMUS JA KEHITYS

HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä oli vuonna 2014 kokoaikaiseksi muutettuna keskimäärin 7 257 (8 267; 8 399). Kauden lopussa Lassila & Tikanojan palveluksessa oli koko- ja osa-aikaisia yhteensä 7 830 (8 847; 8 962) henkilöä. Heistä työskenteli Suomessa 7 076 (7 088; 7 035) ja muissa maissa 754 (1 759; 1 927) henkilöä. Muissa maissa työskentelevän henkilöstön määrän laskuun vaikutti pääasiassa Latvian liiketoiminnan myynti.

HENKILÖSTÖ MAITTAIN

Koko- ja osa-aikaiset yhteensä

	2014	2013	2012
Suomi	7 076	7 088	7 035
Latvia*	-	939	912
Ruotsi	507	582	783
Venäjä	247	238	232
Yhteensä	7 830	8 847	8 962

* Yhtiö myi Latvian liiketoimintansa 13.3.2014

YRITYSVASTUU

Yritysvastuun johtaminen on osa L&T:n normaalia liiketoiminnan johtamista ja kehittämistä, ja sitä ohjataan L&T:n strategia- ja vuosisuunnittelun sekä johtamisjärjestelmän kautta. L&T:n johtamisjärjestelmä on sertifioitu ISO 9001, ISO 14001 ja OHSAS 18001 -standardien mukaisesti.

Yritysvastuukokonaisuutta ja tavoitteiden toteutumista ohjaa ja seuraa erillinen yritysvastuun ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja. Yritysvastuun ohjausryhmä vahvistaa vuosittain yhtiön yritysvastuuohjelman, jossa on määriteltä sidosryhmätutkimukseen ja -vuorovaikutukseen perustuvan olennaisuusarvion pohjalta

tärkeimmät vastuullisuuteen liittyvät teemat sekä niille asetettu tavoitteet.

Vuonna 2014 päivitimme yritysvastuuohjelmamme kaudelle 2014–2018.

Yritysvastuuohjelmassa ovat L&T:n tärkeimmät vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet sekä vuoden 2014 saavutukset ja toimenpiteet. Ohjelman painopisteet perustuvat keskeisten sidosryhmiemme odotuksiin, ja olemme ottaneet siinä huomioon ympäristö- ja palvelualan yritykselle ominaiset liiketoiminnan ja toimintaympäristön erityispiirteet. Ohjelmaa päivitetään vuosittain ja yritys vastuun ohjausryhmä seuraa sen toteutumista säännöllisesti.

Yritysvastuuohjelman keskeisimmät muutokset liittyvät systemaattisen maine- ja sidosryhmätyön uudistamiseen sekä entistä kunnianhimoisempien ympäristötavoitteiden asettamiseen. Myös toimitusketjun vaatimukset huomioidaan uudessa ohjelmassa entistä tarkemmin. Henkilöstöpuolella jatketaan työkyky- ja työturvallisuusohjelmien tuloksellista läpivientiä.

Yritysvastuuohjelman osa-alueiden toteuttamiseksi olemme käynnistäneet 14 projektia, jotka tähtäävät muun muassa vastuullisen toimitusketjun, työturvallisuuden, sisäisen ympäristöosaamisen, kiinteistöjen energiatehokkuuden ja päästöjen vähentämisen kehittämiseen. Projektien edistymistä seuraa yritys vastuun ohjausryhmä.

L&T:n yritysvastuuohjelmaa ja toimenpiteitä on käsitelty yksityiskohtaisemmin vuoden 2014 yritysvaluuraportissa, joka on julkaistu osana yhtiön vuoden 2014 vuosikertomusta. Raportti on laadittu noudattaen kansainvälisen Global Reporting Initiative -ohjeiston (GRI) antamia suosituksia.

TUTKIMUS JA KEHITYS

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan kaudelle, jolla ne syntyvät.

Kehittämismenot aktivoidaan, kun yritys pystyy todentamaan kehitettävän tuotteen teknisen toteutettavuuden ja kaupalliset hyödyntämismahdollisuudet sekä kun hankintameno pystytään luotettavasti määrittämään. Muut kehittämismenot kirjataan kuluksi.

Yhtiön tämän hetken aktivoitava kehitystyö kohdistuu lähinnä ohjelmisto- ja järjestelmähankkeisiin. Taseeseen aktivoitiin ohjelmistoprojekteista kehitysmenoja 2,3 miljoonaa euroa (2,1; 1,7).

Ohjelmistoprojektin kustannukset aktivoidaan siitä lähtien, kun projektit ovat siirtyneet tutkimusvaiheesta kehittämisvaiheeseen, ja projektin tulos on yksilöitävissä oleva aineeton hyödyke.

Pääosin tuloslaskelmaan kuluksi kirjattavan tuotekehityksen tehtävänä on vastata L&T:n palvelutuotevalikoiman kilpailukyvyistä ja edesauttaa näin yhtiön tavoitteiden saavuttamisessa.

L&T oli mukana myös useissa tutkimushankkeissa, jotka tähtäsivät jätteiden kierrätyksen ja kierrätyspolttoaineiden kehittämiseen, ympäristövaikutusten arviointeihin ja vähentämiseen sekä uusien ympäristöliiketoimintojen kehittämiseen.

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

L&T:n riskienhallinnan tavoitteena on merkittävien riskitekijöiden tunnistaminen, niihin varautuminen ja niiden optimaalinen hallinta siten, että yhtiön tavoitteet saavutetaan. Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla pyritään hallitsemaan konsernin kokonaisriskiä, ei ainoastaan yksittäisiä riskitekijöitä.

Vastuut

Hallitus hyväksyy riskienhallinnan periaatteet, valvoo riskienhallinnan toteutusta ja arvioi käytettyjen menetelmien tehokkuuden. Toimitusjohtaja vastaa riskienhallinnan organisoinnista ja toteuttamisesta.

Rahoitusriskien hallinnan periaatteet määritellään konsernin rahoituspolitiikassa. Vakuutusriskien hallinnan periaatteet määritellään vakuutuspolitiikassa.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja raportointi

Riskienhallintaprosessi on määritelty L&T:n johtamisjärjestelmässä. Riskit kartoitetaan osana vuosittaista strategiaprosessia toimiala- ja konsernitasolla, ulkomaisissa yksiköissä sekä kriittisiksi määritellyissä keskitetyissä toiminnoissa. Operatiivinen johto arvioi vastuualueensa strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskitekijät. Riskien merkittävyyttä arvioidaan riskimatriisin avulla ja näin ollen ne arvotetaan myös rahamääräisesti. Merkittävälle riskeille laaditaan varautumissuunnitelmat, ja toteutettavat riskienhallintatoimenpiteet vastuutetaan. Merkittävimmistä havaituista riskeistä ja niihin varautumisesta raportoidaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Riskianalyysi

Osiassa Strategiset ja operatiiviset riskit kuvataan L&T:n liiketoiminnan merkittävimpiä strategisia, operatiivisia ja vahinkoriskejä, jotka toteutuessaan voivat vaarantaa tai estää liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamisen. Rahoitusriskejä ja niiden hallintaa on selostettu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 37. Rahoitusriskien hallinta.

STRATEGISET JA OPERATIIVISET RISKIT

Tieto- ja viestintäjärjestelmiin liittyvät riskit

Tieto- ja viestintäjärjestelmiin liittyvät riskit voivat toteutuessaan aiheuttaa tilapäisiä katkoja L&T:n toimintaan ja asiakaspalveluun. Vuonna 2014 on jatkettu määrätietoista työtä järjestelmäympäristön kehittämiseksi ja IT-ympäristön käyttövarmuuden turvaamiseksi.

Markkinoihin liittyvät riskit

Talouden taantuman mahdollinen jatkuminen ja asiakkaiden toiminnan volyymin lasku, uusien kilpailijoiden tulo markkinoille ja lainsäädännön muutokset muodostavat merkittävän osan markkinoihin liittyvistä riskeistä. Päästöoikeuksien, uusioraaka-aineiden

tai öljytuotteiden markkinahintojen kehitys voi vaikuttaa yhtiön liiketoimintoihin. Yleisen taloudellisen tilanteen edelleen jatkuva epävarmuus vaikeuttaa ennakoimista. Markkinoilla tapahtuvat merkittävät muutokset voivat vaikuttaa liiketoiminnan kasvuun negatiivisesti ja johtaa kannattavuuden heikkenemiseen. Markkinoihin liittyvää riskiä pienentää L&T:n riippumattomuus yksittäisistä suurista asiakkaista ja L&T:n palvelutarjonnan monipuolisuus. L&T kehittää ja tuo jatkuvasti markkinoille uusia palvelutuotteita, joilla pyritään muun muassa erottautumaan kilpailijoista ja luomaan muita lisäarvotekijöitä hinnan lisäksi. Markkinariskeihin varaudutaan kiinnittämällä erityistä huomioita tuottavuuden parantamiseen ja asiakassuhteen hoitoon.

Yritysosotot

L&T tavoittelee kasvua sekä orgaanisesti että yritysostojen kautta. Yritysosotosten onnistuminen vaikuttaa yhtiön kasvu- ja kannattavuustavoitteiden toteutumiseen. Jos yritysostoissa epäonnistutaan, yhtiön kilpailukyky ja kannattavuus voivat kärsiä ja yhtiön riskiprofiili voi muuttua. Riskiä hallitaan kauppasopimuksilla, ostokohteiden liiketoiminnan strategisella ja taloudellisella analysoinnilla, tekemällä kattavat due diligence -tutkimukset ostokohteista sekä erityisesti kaupan toteutumisen jälkeisellä tehokkaasti läpiviedyllä yhdistymisohjelmalla.

Toiminta kehittyvillä markkinoilla

L&T:llä on liiketoimintaa muun muassa Venäjällä. Liiketoiminta kehittyvillä markkinoilla asettaa yhtiön alttiiksi poliittisten, taloudellisten ja yhteiskunnallisten olosuhteiden muutoksiin liittyville riskeille. Esimerkiksi palveluiden vapaata hinnoittelua saatetaan niissä rajoittaa. Riskiä pyritään minimoimaan panostamalla kansainvälisen markkinatilanteen ja liiketoimintakulttuurin tuntemiseen muun muassa teettämällä tutkimuksia kehittyviin markkinoihin liittyvistä maakohtaisista riskeistä.

Osaavan henkilöstön saatavuus

L&T:n liiketoiminta on työvoimavaltaista. Työllisyystilanteen kausiluontoiset vaihtelut saattavat lisätä työntekijöiden vaihtuvuutta, mikä luo työvoiman saatavuuteen haasteita. Väestön ikärakenteesta johtuen kilpailu osaavasta työvoimasta kovenee. L&T:llä on meneillään henkilöstöresurssien hallintaan ja hankintaan useita ohjelmia, joiden tavoitteena on turvata henkilöstöresurssien tehokas käyttö, henkilöstön osaaminen, työvoiman saatavuus, mukaan lukien ulkomaisen henkilöstön hankinta. Panostamme työyhteisöjen toimivuuteen, johtamiseen, monikulttuurisuuden lisäämiseen, tehtäväkiertoon ja työturvallisuuteen. L&T pyrkii olemaan alansa houkuttelevin yritys työntekijöille.

Vahinkoriskit

Mahdollisten ennalta arvaamattomien vahinkoriskien varalta L&T:llä on jatkuva, kaikki toimintamaat kattava vakuutusturva, joka sisältää muun muassa henkilöstö-, omaisuus-, keskeytys-, vastuu-, ympäristö- ja kuljetusvahingot.

Tulipalon vaara

Ympäristöpalveluiden liiketoimintaan kuuluva kierrätyspolttoaineiden valmistus on palonarkaa toimintaa. Tulipalon seurauksena kierrätyslaitoksen toiminta voi keskeytyä

lyhyeksi tai pitkäksi aikaa. Riskin merkittävyyttä pienentää kuitenkin se, että yksittäisillä laitoksilla tai tuotantolinjoilla ei ole olennaisen suurta merkitystä L&T:n kokonaiskannattavuudelle. Vakuuttamisen lisäksi yhtiö pyrkii minimoimaan palovahinkoriskejä systemaattisella jatkuvuussuunnittelulla, rakentamalla automatisoituja sammutusjärjestelmiä ja kouluttamalla henkilökuntaa vaaratilanteiden varalta.

Ympäristövahinkojen vaara

L&T:n liiketoimintaan kuuluu vaarallisten jätteiden keräystä ja kuljetusta sekä prosessointia yhtiön omissa laitoksissa. Vaarallisten jätteiden virheellisen käsittelyn tai laitevaurioiden seurauksena on mahdollista, että haitallisia aineita pääsee ympäristöön tai ne aiheuttavat henkilövahinkoja räjähdys- tai myrkytyksen seurauksena. Tällaisten vahinkojen seurauksena L&T:lle voi syntyä korvausvaateita. Ympäristövahinkoihin liittyviä riskejä hallitaan vakuuttamisen lisäksi laitosten järjestelmällisillä ympäristökartoituksilla, laitteistojen ennakko- ja huoltosuunnitelmilla, auditoinneilla, henkilöstön pitkäjänteisellä kouluttamisella ja hätätilanneharjoittelulla.

Henkilöstön ennakkoeläkkeet

Henkilöstön työkyvyttömyys- ja tapaturmaeläkekustannusten kohoaminen voi vaikuttaa olennaisesti kilpailukykyyn ja kannattavuuteen erityisesti Kiinteistöpalveluissa. Suurtyönantajana L&T vastaa täysimääräisesti henkilöstönsä työkyvyttömyydestä aiheutuvista eläkekustannuksista. L&T panostaa henkilöstön terveyden edistämiseen ja työterveyshuollon ohjaamiseen Sirius-ohjelmalla, jonka tavoitteena on sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyys- ja tapaturmaeläkkeiden vähentäminen sekä niistä aiheutuvien kustannusten hallinta.

HALLINNOINTI

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä tilikaudelta 2014 annetaan erillisenä kertomuksena.

Hallintoelimet

Lassila & Tikanoja Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon kuuluu vähintään kolme (3) ja enintään seitsemän (7) yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka valitsee hallitus. Yhtiöjärjestyksen muuttamisesta päättää osakeyhtiölain mukaisesti yhtiökokous. Toimitusjohtajan kanssa tehdyn kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen mukaan toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa kuusi kuukautta.

19.3.2014 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi (6). Hallitukseen valittiin uudelleen seuraavan yhtiökokouksen loppuun saakka Heikki Bergholm, Eero Hautaniemi, Hille Korhonen, Sakari Lassila ja Miikka Maijala. Lisäksi uutena jäsenenä valittiin Laura Lares. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Heikki Bergholmin ja varapuheenjohtajaksi Eero Hautaniemen. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Eero Hautaniemi ja jäseniksi Laura Lares ja Sakari Lassila. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Heikki Bergholm ja jäseniksi Hille Korhonen ja Miikka Maijala.

Tilintarkastaja on KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Lasse Holopainen.

Toimitusjohtajana on 1.11.2011 alkaen toiminut Pekka Ojanpää.

Johtoryhmän jäsenet

Teollisuuspalveluiden ja Uusiutuvien energialähteiden toimialajohtaja Ville Rantalan jäsenyys johtoryhmässä päättyi 5.12.2014 hänen jäätyään pois yhtiön palveluksesta.

Johtoryhmään kuuluivat 31.12.2014 toimitusjohtaja Pekka Ojanpää, talousjohtaja Timo Leinonen, Ympäristöpalvelut toimialan toimialajohtaja Petri Salermo, Kiinteistöpalvelut-toimialan toimialajohtaja Petri Myllyniemi, henkilöstöjohtaja Kirsi Matero, kehitysjohtaja Tuomas Mäkipeska ja hankinta- ja toimitusketjusta vastaava johtaja Antti Tervo.

Teollisuuspalveluiden toimialajohtajaksi nimitettiin 1.1.2015 alkaen Antti Tervo. Uusiutuvien energialähteiden toimialajohtajaksi nimitettiin 1.1.2015 alkaen Tuomas Mäkipeska, joka jatkaa myös yhtiön kehitysjohtajana. Toimitusketjusta vastaavaksi johtajaksi nimitettiin 16.2.2015 alkaen Tutu Wegelius-Lehtonen.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

Lassila & Tikanoja Oyj:n osakepääomassa ja osakemäärässä ei ole tapahtunut muutoksia vuosina 2013 ja 2014. Yhtiön rekisteröity osakepääoma on 19 399 437 euroa. Osakkeita on 38 798 874 kappaletta. Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita vuonna 2014 oli 38 728 721. Kullakin osakkeella on yksi ääni. Yhtiöjärjestyksessä ei ole määriteltä osakkeiden enimmäismäärää eikä enimmäisosakepääomaa. Osakkeella ei ole nimellisarvoa eikä kirjanpidollista vasta-arvoa.

Yhtiön osakkeet on liitetty Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään. Euroclear Finland ylläpitää yhtiön virallista osakasluetteloa.

Osakkeenomistajat

Lassila & Tikanoja Oyj:llä oli vuoden 2014 lopussa 10 152 osakkeenomistajaa (9 320; 9 382). Hallintarekisteröityjen ja suorassa ulkomaisessa omistuksessa olevien osakkeiden osuus oli 17,9 % osakekannasta (21,7; 17,2).

Hallituksen ja toimitusjohtajan omistukset

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt omistivat 31.12.2014 yhteensä 970 358 yhtiön osaketta. Niiden osuus osake- ja äänimäärästä on 2,5 %.

Kaupankäynti osakkeilla vuonna 2014

Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n keskisuurten yhtiöiden listalla toimialaluokassa Teollisuustuotteet ja -palvelut. Kaupankäyntitunnus on LAT1V ja ISIN-koodi FI0009010854.

Yhtiön osakkeen vaihto ilman omia osakkeita NASDAQ OMX Helsingissä vuoden 2014 aikana oli 10 191 394 kappaletta, mikä on 26,3 % (18,7 %; 25,8 %) ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä. Vaihdon arvo oli 145,2 miljoonaa euroa (99,5; 105,1). Korkein hinta oli 15,84 euroa ja alin 13,31 euroa. Kauden päätöskurssi oli 15,14 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo ilman omia osakkeita oli kauden lopussa 584,7 miljoonaa euroa (589,5; 450,4).

Omat osakkeet

Yhtiön hallussa oli vuoden alussa 92 247 omaa osaketta ja lopussa 180 894 omaa osaketta, jotka edustavat 0,5 prosenttia kaikista osakkeista ja äänistä.

Hallituksen valtuutukset

Lassila & Tikanoja Oyj:n 19.3.2014 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti hallituksen valtuuttamisesta yhtiön omien osakkeiden hankkimiseen yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Lisäksi yhtiökokous päätti hallituksen valtuuttamisesta päättämään osakeannista sekä osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta.

Hallitus on valtuutettu hankkimaan enintään 2 000 000 kappaletta (5,2 % koko osakemäärästä) yhtiön omia osakkeita. Hankkimisvaltuutus on voimassa 18 kuukautta.

Hallitus on valtuutettu päättämään uusien tai yhtiön hallussa mahdollisesti olevien osakkeiden annista osakeannilla ja/tai optio-oikeuksien tai muiden osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta siten, että valtuutuksen nojalla voidaan antaa ja/tai luovuttaa yhteensä enintään 2 000 000 osaketta, joka on 5,2 % koko osakemäärästä. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta.

Äänioikeuden rajoitukset

Yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeenomistajan äänioikeus yhtiökokouksessa on rajoitettu viidesosaan yhtiökokouksessa edustetuista osakkeista.

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SEKTOREITTAIN 31.12.2014

	Omistajien lukumäärä	%-osuus	Osakemäärä, kpl	% osakkeista ja äänimäärästä
Yritykset ja asuntoyhtiöt	551	5,4 %	2 772 544	7,1 %
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	65	0,6 %	8 558 378	22,1 %
Julkisyhteisöt	23	0,2 %	3 534 991	9,1 %
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	228	2,2 %	5 036 839	13,0 %
Kotitaloudet	9 242	91,0 %	11 734 557	30,2 %
Ulkomaiset osakkeenomistajat	43	0,4 %	156 711	0,4 %
Omat osakkeet			180 894	0,5 %
Hallintarekisteröidyt osakkeet			6 964 318	18,0 %
Yhteistilillä			40 536	0,1 %
Yhteensä			38 798 874	100,0 %

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SUURUUSLUOKITTAIN 31.12.2014

Osakkeita kpl	Omistajien lukumäärä	%-osuus	Osakemäärä, kpl	% osakkeista ja äänimäärästä
1-1 000	8 686	85,6 %	2 312 794	6,0 %

1 001-5 000	1 037	10,2 %	2 319 816	6,0 %
5 001-10 000	175	1,7 %	1 301 601	3,4 %
10 001-100 000	199	2,0 %	5 600 444	14,4 %
100 001-500 000	39	0,4 %	7 343 227	18,9 %
yli 500 000	16	0,2 %	19 880 456	51,2 %
	10 152	100,0 %	38 758 338	99,9 %
joista hallintarekisteröityjä			6 964 318	17,9 %
Yhteistilillä			40 536	0,1 %
Omat osakkeet			180 894	0,5 %
Yhteensä			38 798 874	100,0 %

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2014

	Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	% osakkeista ja äänimäärästä
1	Evald ja Hilda Nissin Säätiö	2 413 584	6,2
2	Nordea-rahastot	2 277 000	5,9
3	Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	2 181 238	5,6
4	Majjala Juhani	1 529 994	3,9
5	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 162 803	3,0
6	Bergholm Heikki	824 800	2,1
7	Majjala Mikko	720 000	1,9
8	Evli-rahastot	667 562	1,7
9	Danske Invest -rahastot	664 996	1,7
10	Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Elo	614 073	1,6
11	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	600 690	1,6
12	Turjanmaa Kristiina	585 842	1,5
13	Valtion Eläkerahasto	562 000	1,5
14	Aktia-rahastot	523 280	1,4
15	Fondita-rahastot	442 300	1,1
16	Erikoissijoitusrahasto Visio Allocator	350 000	0,9
17	Majjala Eeva	345 000	0,9
18	Oy Chemec Ab	340 000	0,9

19	SEB-rahastot	324 244	0,8
20	Veikko Laine Oy	255 153	0,7
	Yhteensä	17 384 559	44,8

VOITONJAKO

Osingonjakopolitiikka

Lassila & Tikanoja Oyj:n osingon määrä on sidottu tilikauden tulokseen. Se osa tuloksesta, jota ei katsota tarvittavan yhtiön terveen kehityksen varmistamiseen, jaetaan osakkaille.

Vuonna 2014 yhtiön osakekohtainen tulos oli 0,47 euroa (0,57; 0,89) ja liiketoiminnan rahavirta/osake 2,06 euroa (2,23; 2,08). Yhtiön hallitus esittää 18.3.2015 pidettävälle yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,75 euroa osakkeelta.

Vuodelta 2013 maksettiin osinkoa 0,50 euroa osakkeelta. Vuodelta 2012 maksettiin pääomanpalautusta 0,60 euroa osakkeelta sekä lisäosinkoa 0,35 euroa osakkeelta ja lisäpääomanpalautusta 0,15 euroa osakkeelta.

LÄHIAIKOJEN EPÄVARMUUSTEKIJÖITÄ JA NÄKYMÄT VUODELLE 2015

Lähiaikojen epävarmuustekijöitä

Talouden epävarmuus voi aiheuttaa merkittäviä muutoksia Ympäristöpalveluiden uusioraaka-ainemarkkinoilla sekä Kiinteistöpalveluiden ja Teollisuuspalveluiden kysyntään.

Valtion uusiutuville polttoaineille kohdistamiin tukiin ja niiden jatkuvuuteen liittyvä epävarmuus voi aiheuttaa muutoksia Uusiutuvien energialähteiden kysyntään.

Näkymät vuodelle 2015

Lassila & Tikanojan vuoden 2015 liikevaihdon ja operatiivisen toiminnan liikevoiton arvioidaan olevan samalla tasolla kuin vuonna 2014.

TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

20.1.2015 yhtiö tiedotti, että vuoden 2014 alustavien tilinpäätöslukujen mukaan yhtiön liikevaihdon arvioidaan olevan 639 miljoonaa euroa (2013: 668,2 milj. e) ja operatiivisen toiminnan liikevoiton olevan 53,8 miljoonaa euroa (2013: 51,8 milj. e).

Aiemmin yhtiö arvioi vuoden 2014 liikevaihdon olevan samalla tasolla tai hieman alempi kuin vuonna 2013 ja operatiivisen toiminnan liikevoiton samalla tasolla tai hieman alempi kuin vuonna 2013.

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa muita olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet tilinpäätöksen laadintaan.

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	2014	2013	2012	2011	2010
Liikevaihto, milj. €	639,7	668,2	674,0	652,1	598,2
Liikevoitto, milj. €	48,5	33,2	48,4	25,6	40,2
% liikevaihdosta	7,6	5,0	7,2	3,9	6,7
Voitto ennen veroja, milj. €	26,6	30,3	43,0	21,0	36,0
% liikevaihdosta	4,2	4,5	6,4	3,2	6,0
Tilikauden voitto, milj. €	18,1	22,2	34,5	17,0	26,2
% liikevaihdosta	2,8	3,3	5,1	2,6	4,4
Tilikauden voitto emoyhtiön omistajille, milj. €	18,1	22,2	34,5	17,0	26,2
% liikevaihdosta	2,8	3,3	5,1	2,6	4,4
EVA, milj. €	29,1	12,4	24,1	-2,2	10,1
Liiketoiminnan rahavirta, milj. €	79,6	86,4	80,5	74,5	63,8
Taseen loppusumma, milj.€	458,3	496,0	481,3	494,3	483,7
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	8,7	10,0	15,3	7,7	11,9
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	15,4	10,6	14,4	7,6	11,6
Omavaraisuusaste, %	46,3	43,7	49,4	44,5	46,5
Gearing, %	25,2	30,4	35,3	58,3	50,3
Korolliset nettovelat, milj. €	52,0	64,4	82,3	127,2	112,3
Bruttoinvestoinnit, milj. €	44,7	32,7	49,4	70,6	39,3
% liikevaihdosta	7,0	4,9	7,3	10,8	6,6
Henkilöstö keskimäärin	7 257	8 267	8 399	8 513	7 835
Henkilöstö kokopäiväiset ja osa-aikaiset yhteensä	7 830	8 847	8 962	9 357	8 732

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	2014	2013	2012	2011	2010
Osakekohtainen tulos,€	0,47	0,57	0,89	0,44	0,68
Laimennettu osakekohtainen tulos,€	0,47	0,57	0,89	0,44	0,68

Oma pääoma/osake, €	5,34	5,46	6,01	5,63	5,75
Osinko / osake,€	0,75	0,50	0,35	-	0,55
Osinko / tulos, %	160,0	87,2	39,3	-	81,38
Pääoman palautus / osake,€	-	-	0,75	0,55	0,00
Pääoman palautus / tulos, %	-	-	84,2	125,6	0,0
Efektiivinen osinkotuotto,%	5,0	3,3	6,4	-	3,7
Efektiivinen pääomanpalautustuotto,%	-	-	5,2	4,8	0,0
Hinta/voittosuhte (P/E)	32,3	26,6	13,1	26,2	21,8
Liiketoiminnan rahavirta /osake, €	2,06	2,23	2,08	1,92	1,65
Tilikauden					
alin kaupantekokurssi,€	12,75	11,60	8,59	9,49	12,85
ysin kaupantekokurssi,€	15,84	15,59	12,15	15,18	16,20
keskikurssi, €	14,31	13,81	10,55	12,13	14,36
viimeinen kaupantekokurssi, €	15,14	15,23	11,64	11,49	14,73
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. €	584,7	589,5	450,4	444,5	570,6
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä					
keskimäärin vuoden aikana	38 728 721	38 703 933	38 688 373	38 721 908	38 748 649
vuoden lopussa	38 617 980	38 706 627	38 692 064	38 685 569	38 738 116
keskimäärin vuoden aikana laimennettu	38 739 668	38 720 630	38 701 004	38 762 194	38 772 906
Vaihdettujen osakkeiden lukumäärä, kpl	10 191 394	7 206 872	9 967 494	8 965 140	7816454
% keskimääräisestä osakemäärästä	26,3	18,7	25,8	23,2	20,2
Osakkeiden vaihto, M€	147,2	99,5	105,1	108,7	112,3

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

Osakekohtaiset tunnusluvut

Osakekohtainen tulos , €	=	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos	
		Osakkeiden laimentamaton lukumäärä keskimäärin	
Laimennettu osakekohtainen tulos , €	=	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos	
		Osakkeiden laimennettu lukumäärä keskimäärin	
Oma pääoma/osake, €	=	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma	
		Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä	
Osakekohtainen osinko*	=	Tilikauden osingonjako	
		Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä	
Osinko/tulos, %*	=	Osakekohtainen osinko	x 100
		Osakekohtainen tulos	
Efektiivinen osinkotuotto, %*	=	Osakekohtainen osinko	x 100
		Tilikauden päätöskurssi	
Hinta/voittosuhde (P/E)	=	Tilikauden päätöskurssi	
		Osakekohtainen tulos	
Liiketoiminnan rahavirta /osake, €	=	Liiketoiminnan nettorahavirta	
		Osakkeiden laimentamaton lukumäärä keskimäärin	
Osakekannan markkina-arvo, M€	=	Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä x tilikauden päätöskurssi	

* Laskentakaavoja sovelletaan myös pääomanpalautuksen tunnuslukuihin

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

EVA	=	Liikevoitto - sijoitetulle pääomalle (vuosineljännten keskiarvo) laskettu kustannus	
		Sijoitetulle pääomalle laskettu kustannus lasketaan käyttäen konsernin painotettua keskimääräistä pääomankustannusta (WACC).	
		WACC 2014: 6,58 %	
		WACC 2013: 6,52 %	
		WACC 2012: 7,10 %	
		WACC 2011: 7,70 %	
		WACC 2010: 8,70 %	

Oman pääoman tuotto, % (ROE)	=	Voitto/tappio	x 100
		Oma pääoma (tilikauden alun ja tilikauden lopun keskiarvo)	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	=	Voitto/tappio ennen veroja + rahoituskulut	x 100
		Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (tilikauden alun ja tilikauden lopun keskiarvo)	
Omavaraisuusaste, %	=	Oma pääoma	x 100
		Taseen loppusumma - saadut ennakot	
Gearing	=	Korolliset nettorahoitusvelat	x 100
		Oma pääoma	
Korolliset nettovelat, milj. €	=	Korollinen vieras pääoma - likvidit varat	

TILINPÄÄTÖS

Lassila & Tikanojan tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain ja -asetuksen, osakeyhtiölain ja arvopaperimarkkinalain mukaisesti.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1.1. - 31.12. M€	2014	%	2013	%	Liite
Liikevaihto	639,7	100,0	668,2	100,0	1
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-561,6	-87,8	-597,3	-89,4	
Bruttokate	78,1	12,2	70,9	10,6	
Liiketoiminnan muut tuotot	7,0	1,1	4,3	0,6	6
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-14,2	-2,2	-14,5	-2,2	
Hallinnon kulut	-12,7	-2,0	-13,0	-1,9	
Liiketoiminnan muut kulut	-9,7	-1,5	-2,5	-0,4	6
Arvon alentuminen, aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja pitkäaikaiset varat	0,0	0,0	-5,0	-0,8	16, 14
Arvon alentuminen, liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0	-7,0	-1,0	13
Liikevoitto	48,5	7,6	33,2	5,0	
Rahoitustuotot	0,4	0,1	0,5	0,1	8
Rahoituskulut	-22,3	-3,5	-3,4	-0,5	8
Voitto ennen veroja	26,6	4,2	30,3	4,5	
Tuloverot	-8,4	-1,3	-8,1	-1,2	9
Tilikauden voitto	18,1	2,8	22,2	3,3	
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	18,1		22,2		
Määräysvallattomille omistajille	0,0		0,0		
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:					
Osakekohtainen tulos, €	0,47		0,57		10
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,47		0,57		

LAAJA KONSERNITULOSLASKELMA

1.1. - 31.12. M€	2014	2013	Liite
Tilikauden voitto	18,1	22,2	
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteiseksi			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-0,1	0,1	25
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteiseksi, yhteensä	-0,1	0,1	
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Suojausrahasto, käyvän arvon muutos	-0,6	-0,4	
Muuntoerot	-2,1	-0,4	
Tulosvaikutteiseksi siirretyt muuntoerot	0,3	0,0	
Muuntoerot määräysvallattomille omistajille	-0,1	0,0	
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi, yhteensä	-2,4	-0,8	
Tilikauden laaja tulos, verojen jälkeen	15,6	21,4	
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille	15,7	21,5	
Määräysvallattomille omistajille	-0,1	0,0	
Lisätietoja konsernin laajan tuloslaskelman veroista on liitetiedossa 9. Tuloverot.			
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.			

KONSERNITASE

31.12. M€	2014	%	2013	%	Liite
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineettomat hyödykkeet					12
Liikearvo	109,9		112,8		13
Hankittu sopimuskanta	5,3		5,1		
Kilpailukieltosopimukset	0,1		0,4		
Muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	0,7		0,0		
Muut aineettomat hyödykkeet	9,7		8,0		
	125,7	27,4	126,3	25,5	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet					14
Maa-alueet	3,3		3,8		
Rakennukset ja rakennelmat	44,3		49,7		
Koneet ja kalusto	112,2		115,8		
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1		0,1		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2,2		2,2		
	162,1	35,4	171,5	34,6	
Muut pitkäaikaiset varat					
Myytavissä olevat sijoitukset	0,6		4,3		16, 30
Rahoitusleasingsaamiset	3,2		3,7		17, 30
Laskennalliset verosaamiset	2,7		2,8		9, 18
Muut saamiset	2,3		2,4		30
	8,7	1,9	13,2	2,66	
Pitkäaikaiset varat yhteensä	296,5	64,7	311,0	62,7	
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	22,6		26,1		19
Myyntisaamiset ja muut saamiset	94,7		100,0		20, 30
Johdannaissaamiset	0,1		0,1		30, 31
Ennakkomaksut	0,5		0,3		
Myytavissä olevat lyhytaikaiset rahoitusvarat	10,0		0,0		21, 30
Rahavarat	34,0		58,5		22, 30
Lyhytaikaiset varat yhteensä	161,8	35,3	185,0	37,3	

Varat yhteensä	458,3	100,0	496,0	100,0

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

31.12. M€	2014	%	2013	%	Liite
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Oma pääoma					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					23
Osakepääoma	19,4		19,4		
Muut rahastot	-3,9		-1,5		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,3		0,3		
Kertyneet voittovarot	172,2		170,9		
Tilikauden voitto	18,1		22,2		
	206,2		211,2		
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,2		0,2		
Oma pääoma yhteensä	206,3	45,0	211,5	42,6	
Velat					
Pitkäaikaiset velat					
Laskennalliset verovelat	24,7		25,8		9, 18
Eläkevelvoitteet	1,0		0,8		25
Varaukset	4,2		6,1		26
Korolliset velat	71,2		65,9		27, 30
Muut velat	0,3		0,5		28, 30
	101,4	22,1	99,0	20,0	
Lyhytaikaiset velat					
Korolliset velat	24,8		57,0		27, 30
Ostovelat ja muut velat	120,4		120,0		29, 30
Johdannaisvelat	1,4		0,5		30, 31
Tilikauden verotettavaan tulokseen perustuvat verovelat	0,7		4,7		
Varaukset	3,3		3,4		26
	150,7	32,9	185,5	37,4	
Velat yhteensä	252,0	55,0	284,5	57,4	
Oma pääoma ja velat yhteensä	458,3	100,0	496,0	100,0	

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1.1. - 31.12. M€	2014	2013	Liite
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto	18,1	22,2	
Oikaisut	71,0	68,8	33
Tulorahoitus ennen käyttöpääoman muutosta	89,1	91,0	
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-1,4	2,8	
Vaihto-omaisuuden muutos	3,6	-1,2	
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	0,0	6,3	
Käyttöpääoman muutos	2,2	7,9	
Maksetut korot	-3,0	-3,6	
Saadut korot	0,4	0,5	
Maksetut verot	-9,1	-9,3	
Liiketoiminnan nettorahavirta	79,6	86,4	
Investointien rahavirta			
Hankitut tytäryritykset ja liiketoiminnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-9,8	0,0	2
Myydyt tytäryritykset ja liiketoiminnat vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	13,5	0,0	33
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-34,1	-28,1	
Aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	0,4	1,2	
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	-0,2	-	
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos	0,3	0,4	
Saadut osingot investoinneista	0,0	0,0	
Investointien nettorahavirta	-29,8	-26,5	
Rahoituksen rahavirta			
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-32,2	22,9	
Pitkäaikaisten lainojen nostot	29,9	30,0	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-24,8	-26,2	
Maksetut osingot ja pääoman palautukset	-19,4	-42,5	
Omien osakkeiden hankinta	-1,9	-	
L&T Recoil Oy:n takausvastuu	-16,7	-	

Muut rahoituksen erät	0,9	-	
Rahoituksen nettorahavirta	-64,2	-15,9	
Likvidien varojen nettomuutos	-14,4	44,1	
Likvidit varat tilikauden alussa	58,5	14,6	
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-0,2	-0,2	
Likvidit varat taseessa tilikauden lopussa	44,0	58,5	22
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.			

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

M€	Osake- pääoma	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Suojaus- rahasto	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Kertyneet voittovar	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä	Liite
Oma pääoma 1.1.2013	19,4	-0,8	0,0	0,0	29,4	184,7	232,7	0,3	233,0	
Laatimisperiaatteen muutos (IAS 19)						-0,2	-0,2		-0,2	
Oikaistu oma pääoma 1.1.2013	19,4	-0,8	0,0	0,0	29,4	184,5	232,5	0,3	232,8	
Laaja tulos										
Tilikauden tulos						22,2	22,2	0,0	22,2	
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät						0,1	0,1		0,1	
Suojausrahasto käyvän arvon muutos				-0,4			-0,4		-0,4	
Myytävikissä olevat rahoitusvarat			0,0				0,0		0,0	
Muuntoerot		-0,4					-0,4	0,0	-0,5	
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-0,4	0,0	-0,4		22,3	21,5	0,0	21,4	
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osakeperusteisten etuuksien kirjaaminen kuluksi					-0,1	0,4	0,4		0,4	24
Maksetut osingot						-13,5	-13,5		-13,5	
Palautuneet osingot						0,0	0,0		0,0	
Pääoman palautus					-29,0		-29,0		-29,0	
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä					-29,1	-13,1	-42,2		-42,2	
Muut muutokset						-0,6	-0,6		-0,6	
Oma pääoma 31.12.2013	19,4	-1,2	0,0	-0,3	0,3	193,1	211,2	0,2	211,5	

M€	Osake- pääoma	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Suojaus- rahasto	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Kertyneet voittovar	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä	Liite
Oma pääoma 1.1.2014	19,4	-1,2	0,0	-0,3	0,3	193,1	211,2	0,2	211,5	
Laaja tulos										
Tilikauden tulos						18,1	18,1	0,0	18,1	

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät						-0,1	-0,1	-0,1	
Suojausrahasto käyvän arvon muutos			-0,6				-0,6	-0,6	
Myytavissä olevat rahoitusvarat							0,0	0,0	
Muuntoerot		-1,8					-1,8	-0,1	-1,9
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	-1,8	0,0	-0,6	0,0	18,0	15,7	-0,1	15,6
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osakeperusteisten etuuksien kirjaaminen kuluksi					0,0	0,5	0,5	0,5	24
Maksetut osingot						-19,4	-19,4	-19,4	
Palautuneet osingot						0,0	0,0	0,0	
Omien osakkeiden ostot						-1,9	-1,9	-1,9	
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä					0,0	-20,8	-20,7	-20,7	
Oma pääoma 31.12.2014	19,4	-3,0	0,0	-0,9	0,3	190,3	206,2	0,2	206,3
Lisätietoja omasta pääomasta on liitetiedossa 23. Oma pääoma, ja omaan pääomaan kirjatusta veroista liitetiedossa 9. Tuloverot.									
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.									

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

KONSERNIN PERUSTIEDOT

Lassila & Tikanoja -konserni on erikoistunut ympäristöhuoltoon sekä kiinteistöjen ja laitosten ylläpitoon. Konsernilla on toimintaa Suomessa, Ruotsissa ja Venäjällä.

Konsernin emoyritys on Lassila & Tikanoja Oyj, jonka y-tunnus on 1680140-0. Lassila & Tikanoja Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Yhtiön rekisteröity osoite on Sentnerikuja 1, 00440 Helsinki.

Lassila & Tikanoja Oyj:n osake noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa internetosoitteesta www.lassila-tikanoja.fi tai konsernin emoyrityksen pääkonttorista osoitteesta Sentnerikuja 1, 00440 Helsinki.

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 3. päivänä helmikuuta 2015 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERUSTA

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2014 voimassa olleita IAS- ja IFRS- standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksyttyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta sellaisia myytävissä olevia sijoituksia, joiden käypä arvo voidaan määrittää markkinahintojen avulla, ja johdannaissopimuksia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Osakeperusteiset maksut on kirjattu käypään arvoon niiden myöntämispäivänä.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää L&T:n johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaan perustuvia ratkaisuja. Tietoa harkintaan perustuvista

ratkaisuista, joita johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja joilla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, sekä tulevaisuutta koskevista oletuksista ja arvioihin liittyvistä keskeisistä oletuksista on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa ” Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyvä johdon harkinta”.

SOVELLETUT UUDET JA UUDISTETUT STANDARDIT JA TULKINNAT

Konserni on soveltanut 1.1.2014 alkaen seuraavia uusia ja uudistettuja standardeja ja tukintoja:

- IFRS 10 Konsernitilinpäätös ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Olemassa olevien periaatteiden mukaisesti IFRS 10 määrittää määräysvallan keskeiseksi tekijäksi, kun ratkaistaan, tuleeko yhteisö yhdistellä konsernitilinpäätökseen. Lisäksi standardissa annetaan lisäohjeistusta määräysvallan määrittelystä silloin, kun sitä on vaikea arvioida. Uudella standardilla ei ole ollut vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 11 Yhteisjärjestelyt ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 11 painottaa yhteisjärjestelyjen kirjanpitokäsittelyssä niistä seuraavia oikeuksia ja velvoitteita enemmän kuin niiden oikeudellista muotoa. Yhteisjärjestelyjä on kahden tyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Yhteisyritysten raportoinnissa on käytettävä jatkossa yhtä menetelmää, pääomaosuusmenetelmää, eikä aiempi suhteellisen yhdistelyn vaihtoehto ole enää sallittu. Uudella standardilla ei ole ollut vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 12 Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 12 kokoaa yhteen tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevat vaatimukset, jotka liittyvät erilaisiin osuuksiin muissa yhteisöissä, ml. osakkuusyhtiöt, yhteisjärjestelyt, strukturoidut yhteisöt ja muut, taseen ulkopuolelle jäävät yhteisöt. Uudella standardilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- IAS 27 Erillistilinpäätös (uudistettu 2011) ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uudistettu standardi sisältää IFRS-erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka jäivät jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat siirrettiin uuteen IFRS 10:een. Uudistetulla standardilla ei ollut vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- IAS 28 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä (uudistettu 2011) (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyritysten kirjanpitokäsittelystä pääomaosuusmenetelmällä. Uudistetulla standardilla ei ollut merkittävää vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IAS 32:een Rahoitusinstrumentit: esittämistapa (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutokset selventävät taseen rahoitusvarojen ja -velkojen

nettomääräistä esittämistä koskevan sääntelyn vaatimuksia ja antavat lisää aihetta koskevaa soveltamisohjeistusta. Muutoksilla ei ollut merkittävää vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.

- Muutokset IAS 36:een Omaisuuserien arvon alentuminen (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutosten tarkoituksena on selkeyttää, että tilinpäätöksessä omaisuuserien kerrytettävissä olevasta rahamäärästä esitettävien tietojen soveltamisala rajoittuu arvoltaan alentuneisiin omaisuuseriin, mikäli kyseinen summa perustuu käypään arvoon vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla. Muutetulla standardilla ei ollut merkittävää vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IAS 39:ään Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IAS 39:ään on lisätty poikkeussäännös, jonka perusteella suojaussuhteen ei katsota päättyvän tietyissä olosuhteissa, kun suojausinstrumentiksi määritetty johdannaisinstrumentti uudistetaan yhdeltä vastapuolelta keskusvastapuolelle säädösten tai määräysten seurauksena. Näillä muutoksilla ei ollut vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 21 Julkiset maksut (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla; EU:ssa viimeistään sen ensimmäisen tilikauden alusta, joka alkaa 17.6.2014 tai sen jälkeen): Tulkinta tarkoittaa julkisten maksujen kirjanpitokäsittelyä. Julkisesta maksusta johtuva velka on kirjattava silloin, kun lainsäädännössä määriteltä, maksuvelvollisuuden aikaansaava tapahtuma tapahtuu. IFRIC 21:n soveltamisalan ulkopuolelle jäävät tuloverot, sakot tai muut rangaistusmaksut sekä sellaiset maksut, jotka kuuluvat muiden IFRS-standardien soveltamisalaan. Tulkinnalla ei ollut merkittävää vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Yhdistelyperiaatteet

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Lassila & Tikanoja Oyj:n lisäksi kaikki tytäryhtykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Konsernin keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu käyttäen hankintamenetelmää. Luovutettu vastike ja hankitun yhtiön yksilöitävissä olevat varat ja velat arvostetaan hankintahetken käypiin arvoihin. Hankintaan liittyvät menot, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja, on kirjattu kuluksi. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua

lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin yrityshankinnalle. Tytäryhtiöiden hankinnasta syntyneen liikearvon käsittelyä kuvataan kohdassa "Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet".

Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, jolloin konserni on saanut määräysvallan, siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa.

Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistuosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistuosuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernin menettäessä määräysvallan tytäryrityksessä, arvostetaan jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tilikauden voiton tai tappion sekä laajan tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisen tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman yhteydessä ja osuus omista pääomista esitetään omana eränään taseessa konsernin omassa pääomassa.

Osakkuusyrittukset

Osakkuusyrittukset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta syntyy pääsääntöisesti silloin, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyrittukset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Yhteisjärjestelyt

Yhteisjärjestely on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen määräysvalta. Yhteinen määräysvalta on järjestelyä koskevan määräysvallan pitämistä yhteisenä sopimukseen perustuen. Konsernilla ei ole omistuosuuksia yhteisyrityksissä eikä se ole osallisena yhteisissä toiminnoissa tilinpäätöshetkellä 31.12.2014.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen

toiminta- ja esittamisvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Käytännössä käytetään usein kurssia, joka likimain vastaa tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät muunnetaan euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Ei-monetaariset erät arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin. L&T:llä ei ole ulkomaan rahan määräisiä ei-monetaarisia eriä, jotka arvostettaisiin käypiin arvoihin. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet kurssivoitot ja -tappiot merkitään tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. ja rahoituserien kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin tai -kuluihin.

Niiden konserniyritysten, joiden toimintavaluutta ei ole euro, tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi tilikauden keskipäivän ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan oman pääoman muuntoerorahastoon. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan muuntoerorahastoon.

Ulkomaisten yksiköiden hankinnasta syntyvät liikearvot ja näiden yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisut on käsitelty kyseisten yksiköiden varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Liikearvo on se osa hankintamenosta, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina ylittävät hankittujen yritysten nettovarallisuuden käyvän arvon hankintahetkellä. Liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan se testataan vuosittain arvonalentumisen varalta viimeisen neljänneksen aikana. Taseessa liikearvot esitetään alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan käypään arvoon. Aineettomien hyödykkeiden taloudellisen vaikutusajan arvioidaan olevan rajallinen tai rajoittamaton. L&T:llä liiketoimintojen yhdistämisissä kirjatut aineettomat hyödykkeet ovat mm. asiakassuhteita, kilpailukieltosopimuksia ja ympäristölupia. Niillä on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, joka vaihtelee kolmesta kolmeentoista vuoteen.

Muut aineettomat hyödykkeet ovat pääasiassa ohjelmistoja ja ohjelmistolisenssejä.

Ohjelmistoprojektien kustannukset aktivoidaan muihin aineettomiin hyödykkeisiin siitä lähtien kun projektit ovat siirtyneet tutkimusvaiheesta kehittämisvaiheeseen ja projektin tulos on yksilöitävissä oleva aineeton hyödyke. Tällaisen aineettoman hyödykkeen tulee tuottaa L&T:lle vastaista taloudellista hyötyä, joka ylittää sen kehittämisestä syntyneet menot. Hankintamenu käsittää kaikki menot, jotka johtuvat välittömästi omaisuususerän

saattamisesta valmiiksi toimimaan johdon tarkoittamalla tavalla. Suurimmat menoerät ovat ulkopuolisille maksetut konsulttipalkkiot ja oman henkilöstön palkka- ja muut kustannukset.

Ohjelmistojen ja ohjelmistolisenssien poisto aika on viisi vuotta.

Poistojen kirjaaminen lopetetaan, kun aineeton käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi (tai sisältyy myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään) IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineellinen käyttöomaisuus on arvostettu hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Alkuperäinen hankintameno sisältää menot, jotka aiheutuvat välittömästi kyseisen aineellisen omaisuuserän hankkimisesta. Ehdot täyttävän aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osaksi omaisuuserän hankintamenoa.

Liiketoimintojen yhdistämisissä aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Taseessa aineellinen käyttöomaisuus esitetään vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla.

Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa lukuun ottamatta uusia kaatopaikkoja. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Tilinpäätöksen poistot perustuvat seuraaviin arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

Rakennukset ja rakennelmat 5–30 vuotta

Kuljetusvälineet 6–15 vuotta

Koneet ja kalusto 4–15 vuotta

Valmistuneisiin kaatopaikkoihin sovelletaan suoriteyksikköön perustuvaa poistomenetelmää, jossa poistot tehdään läjitysalueelle toimitetun jätteen viemän tilavuuden mukaan. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Mikäli käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitokustannukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- ja parannushankkeiden menot kirjataan taseeseen, jos on todennäköistä, että taloudellisen hyödyn lisäys koituu tulevaisuudessa konsernin hyväksi. Kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti, poistojen kirjaaminen lopetetaan. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksesta ja käytöstä poistamisesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti ja ne esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kuluissa.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvonalentumiset

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä omaisuuserien tasearvoja mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumisen kirjaamistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla kustannuksilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroja määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä riskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Rahavirtaa tuottavaan yksikköön kohdistuva arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti.

Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli olosuhteissa on tapahtunut muutos ja kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Liikearvojen arvonalentumistestit tehdään vuosittain tai aina, kun viitteitä arvon alenemisesta ilmenee. Kerrytettävissä olevista rahamääristä tehdään sekä käyttöarvoon että nettomyyntihintaan perustuvat laskelmat niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joille liikearvot on kohdistettu.

Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet ovat ohjelmistoprojekteja, joille ei voida tehdä erillisiä arvonalentumistestejä, koska niillä ei ole itsenäistä rahavirtaa. Jos tilikauden päättyessä todetaan, että projektit aiotaan saattaa loppuun ja ottaa ohjelmistot käyttöön, arvonalennukselle ei katsota olevan tarvetta. Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet testataan kuitenkin osana sitä rahavirtaa tuottavaa yksikköä, johon ne kuuluvat.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle otetut hyödykkeet kirjataan aineelliseen käyttöomaisuuteen. Ne merkitään taseeseen määrään, joka on hyödykkeen käypä arvo tai sitä alempi vähimmäisvuokrien nykyarvo, ja poistetaan vuokrasopimuksen voimassaoloaikana tai sitä lyhyempänä taloudellisena vaikutusaikana. Jos kuitenkin on kohtuullisen varmaa, että vuokralle otetun hyödykkeen omistusoikeus siirtyy L&T:lle vuokrauden päättymiseen mennessä, poistot hyödykkeestä tehdään kuten vastaavasta L&T:n omistamasta hyödykkeestä. Sopimuksista johtuvat velvoitteet kirjataan lainoihin. Kukin vuokraerä jaetaan rahoituskuluksi ja velan lyhennykseksi. Rahoituskulut kohdistetaan vuokra-ajalle siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella

samansuuruinen korkoprosentti.

Konserni vuokralle antajana

Ympäristöpalvelut-toimiala vuokraa asiakkaille laitteita, esimerkiksi jätepuristimia, pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla, joiden mukaan olennainen osa omistamiseen liittyvistä riskeistä ja eduista siirtyy vuokralle ottajalle. Tällaiset sopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi ja niihin tehty nettosijoitus kirjataan sopimuksen alkamishetkellä myyntisaamiseksi. Kukin vuokraerä jaetaan rahoitustuotoksi ja myyntisaamisen lyhennykseksi. Rahoitustuotot kohdistetaan vuokra-ajalle siten, että jäljellä olevalle saamiselle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen tuottoprosentti.

Sellaiset hyödykkeiden ja toimitilojen vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut säilyvät olennaisilta osin vuokranantajalla, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niihin liittyvät vuokrat kirjataan tasasuuruina erinä vuokra-ajan kuluessa tuotoiksi tai kuluiksi riippuen siitä, onko L&T vuokralle antajana vai ottajana. Muilla vuokrasopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet kirjataan aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja poistetaan taloudellisena vaikutusaikana kuten vastaavat omassa käytössä olevat käyttöomaisuushyödykkeet.

Myytävänä olevaksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelun edellytyksien katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä (tai luovutettavien erien ryhmä) on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, kun johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta.

Välittömästi ennen luokittelua myytävänä olevaksi kyseiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmän varat ja velat arvostetaan niihin sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti. Luokitteluhetkestä lähtien myytävänä olevat omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) arvostetaan kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Mikäli luokittelukriteeri ei täyty, perutaan luokittelu ja omaisuuserä arvostetaan luokittelua edeltäneeseen tasearvoon vähennettynä poistoilla ja arvonalennuksilla tai sitä alempaan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Myytävänä olevaksi luokiteltu pitkäaikainen omaisuuserä sekä myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät esitetään taseessa erillään muista omaisuuseristä. Samoin velat, jotka sisältyvät myytävänä oleviksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään, esitetään taseessa erillään muista veloista. Lopetettujen toimintojen tulos esitetään tuloslaskelmassa omalla rivillään. Tuloslaskelman vertailutietoja oikaistaan niiden toimintojen osalta, jotka on luokiteltu lopetetuiksi viimeisimmän esitettävän tilinpäätöskauden aikana. Lopetettujen toimintojen tulos siirretään siten omalle rivilleen myös vertailutietojen osalta. Tilikausilla 2014 ja 2013 konsernissa ei ollut lopetettuja toimintoja.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatu arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot. L&T Biowatin ja ympäristötuotteiden vaihto-omaisuus arvostetaan painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Muut varastot määritetään fifo-periaatteella.

Kierrätyslaitoksilla valmistetaan kierrätysmateriaaleista myytäviä uusioraaka-aineita. Näiden materiaalien varastojen hankintameno muodostuu materiaalikustannuksista, välittömistä palkoista, muista välittömistä valmistusmenoista sekä osuudesta muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista normaalilla toiminta-asteella.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat ja -velat luokitellaan lainoihin ja muihin saamisiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin sekä muihin velkoihin. Luokittelu tehdään hankinnan yhteydessä hankinnan tarkoituksen perusteella.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta silloin, kun oikeudet omaisuuserän rahavirtoihin lakkaavat tai kun siihen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet merkittävilta osin L&T:n ulkopuolelle.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Myyntisaamiset ja muut saamiset sisältyvät tähän ryhmään ja ne merkitään taseeseen alkuperäisen arvon mukaisina vähennettynä hyvityksillä ja arvonalentumistappioilla.

Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät rahasto-osuuksia, sijoitus- ja yritystodistuksia. Ryhmään määritellään kuuluviksi toisaalta varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat, ei-tuotantokäytössä olevat rahoitusvarat ja toisaalta sellaiset rahoitusvarat, joita voidaan myydä liiketoiminnassa tarvittavan käyttöpääoman hankkimiseksi.

Tilinpäätöksissä myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan osakesijoituksia lukuun ottamatta käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Käyvän arvon muutokset kirjataan muun laajan tuloksen eriin ja esitetään verovaikutus huomioon ottaen oman pääoman Arvonmuutosrahasto-erässä. Kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tulosvaikutteisiksi luokittelun muutoksista johtuvina oikaisuina silloin, kun sijoitus myydään, erääntyy tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio. Kaikki noteeraamattomat osakkeet arvostetaan hankintamenoon tai tätä alempan arvoon, mikäli niistä on kirjattu arvonalentumistappio. Näiden osakkeiden markkinat ovat epäaktiiviset eikä niiden käypä arvo ole luotettavasti määriteltävissä. Näistä kirjataan arvonalentumistappio kun sijoituksen käypä arvo on merkittävästi tai pitkäaikaisesti alempi kuin hankintameno.

Silloin kun myytävissä olevat sijoitukset on tarkoitus pitää yli 12 kuukautta tilinpäätöspäivästä lukien, ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Kaikki niiden ostot ja myynnit

kirjataan selvityspäivänä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat ovat suojauslaskennan ulkopuolella olevia johdannaissopimuksia. Niitä koskevat laatimisperiaatteet on esitetty alla kohdassa Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta.

L&T:n ottamat lainat kirjataan selvityspäivänä taseeseen alun perin saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon, johon sisällytetään hankinnasta tai liikkeellelaskusta välittömästi johtuvat transaktiokustannukset. Myöhemmin lainat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon.

Ostovelat ja muut lyhytaikaiset korottomat velat kirjataan taseeseen alkuperäiseen arvoonsa.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Rahoituspolitiikkansa mukaisesti L&T käyttää johdannaissopimuksia pienentääkseen korko-, hyödyke- ja valuuttakurssimuutoksiin liittyviä rahoitusriskejä. L&T:n tekemät johdannaissopimukset ovat olleet koronvaihtosopimuksia, jotka on tehty vaihtuvakorkoisten lainojen rahavirran suojaamiseksi korkoriskiltä, ja hyödykeswap-sopimuksia, jotka on tehty tulevien dieselostojen hintavaihteluiden tasaamiseksi, sekä valuuttatermiini ja -optiosopimuksia, jotka on tehty ulkomaanvaluuttamäärien konsernilainojen suojaamiseksi valuuttariskiltä.

Johdannaiset merkitään taseeseen alun perin käypään arvoon. Hankinnan jälkeen ne arvostetaan kunkin tilinpäätöshetken käypiin arvoihin. Käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksiin. Käypään arvoon arvostamisesta syntyvät voitot ja tappiot käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määrittämällä tavalla.

Kaikki korko- ja hyödykesuojaukset täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset. Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten voitot ja tappiot kirjataan yhdenmukaisesti alla olevan kohde-etuuden kanssa. Johdannaissopimukset määritellään syntymishetkellään tulevien kassavirtojen ja ennustettujen ostojen suojauksiksi (rahavirtasuojaus) tai johdannaissopimuksiksi, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa (taloudellinen suojaus).

L&T soveltaa rahavirran suojauslaskentaa kaikkiin koronvaihto- ja hyödykejohdannaissopimuksiin. L&T dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen suhteen sekä konsernin riskienhallintatavoitteet ja suojausstrategian.

L&T dokumentoi ja arvioi suojauksen alkaessa ja jokaisen osavuositarkastuksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän rahavirtojen muutokset.

Siltä osin kuin rahavirran suojaus on tehokas, suojausinstrumenttien käypien arvojen muutokset kirjataan oman pääoman suojausrahastoon. Kun suojausinstrumentti erääntyy, se myydään tai kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täytä IAS 39:n vaatimuksia, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan, kunnes suojattava

rahavirta toteutuu. Jos suojattavan rahavirran ei enää odoteta toteutuvan, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Suojaussuhteen tehoton osuus merkitään myös välittömästi tuloslaskelmaan.

Valuuttatermiini ja -optiosopimuksiin ei ole sovellettu IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa ja niiden käypien arvojen muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan rahoitustuotoksi tai -kuluksi. Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi rahoitusvaroiksi ja -veloiksi.

Kaikkien johdannaisten positiiviset käyvät arvot kirjataan taseeseen johdannaissaamisiin. Johdannaisten negatiiviset käyvät arvot kirjataan vastaavasti johdannaisvelkoihin. Kaikki johdannaisten käyvät arvot sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin tai velkoihin.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisen rahan, vaadittaessa nostettavat pankkitalletukset ja muut lyhytaikaiset likvidit sijoitukset. Niiden maturiteetti on enintään kolme kuukautta hankinta-ajankohdasta. Ne kirjataan selvityspäivänä ja arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuun. Valuuttamääräiset erät on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän keskikursseja.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa viitteitä siitä, että jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut. Mikäli arvonalentumisesta on näyttöä, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio siirretään tuloslaskelmaan. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen osakkeiden arvonalentumistappiota ei peruuteta tuloslaskelman kautta kuten korkoinstrumenteista kirjattu arvonalentumistappion myöhempi peruuntuminen.

Epävarmat saamiset arvioidaan kuukausittain suoritettavan tarkastelun perusteella. Jos on objektiivista näyttöä siitä, että saamisten tasearvo on suurempi kuin niistä kerrytettävissä oleva rahamäärä, erotus kirjataan arvonalentumistappiona tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin kuluihin. Kriteerinä saamisen arvonalentumistappion kirjaamiseen pidetään velallisen merkittäviä taloudellisia vaikeuksia, yrityssaneerausta, perintätoimiston antamaa luottotappiosuositusta tai maksujen pitkäaikaista laiminlyöntiä. Mikäli saamisten tasearvon ja niistä kerrytettävissä olevan rahamäärän erotus myöhemmin pienenee, arvonalentumistappio peruutetaan tulosvaikutteisesti.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Tietyt ehdot täyttävän hyödykkeen hankintamenuon sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta aiheutuvat vieraan pääoman menot.

Lainojen hankinnasta välittömästi johtuneet transaktiomenot on sisällytetty lainan alkuperäiseen hankintamenuon ja jaksotettu laina-aikana korkokuluksi efektiivisen koron menetelmällä.

Oma pääoma

Kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Menot, jotka liittyvät omien osakkeiden liikkeeseen laskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Jos konserni hankkii takaisin omia oman pääoman ehtoisia instrumentteja, näiden instrumenttien hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite kolmatta osapuolta kohtaan ja tapahtumaan liittyy maksuvelvoite, jonka toteutuminen on todennäköistä ja jonka suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varaus kirjataan, mikäli erän täsmällistä määrää tai tapahtumisajankohtaa ei tiedetä. Muussa tapauksessa erä kirjataan siirtovelkoihin.

Ympäristöön liittyvät varaukset kirjataan silloin, kun on todennäköistä, että on syntynyt olemassa oleva velvoite, jonka määrä on luotettavasti arvioitavissa. Ympäristön ennalleen palauttamiseen liittyvät ympäristövaraukset tehdään projektin alkaessa. Varauksena aktivoidut kustannukset ja omaisuuden alkuperäinen hankintameno poistetaan omaisuuden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Varaukset diskontataan nykyarvoonsa ja ajan kulumisesta johtuva varauksen lisäys kirjataan korkokulukuksi. Varauksen muutokset merkitään tuloslaskelmaan samaan erään kuin varaus on alun perin kirjattu. Taseessa kooltaan suurimmat varaukset ovat kaatopaikkojen ja pilaantuneiden maiden käsittelyalueen peittokustannusvaraukset.

Tuloutusperiaatteet

Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Mikäli laitoksilla valmistetaan myytäviä materiaaleja, kirjataan materiaalien hankintameno vaihto-omaisuuteen. Mikäli käsiteltävällä materiaalilla ei ole myyntihintaa, kirjataan kustannusvaraukset siirtovelkoihin.

Tuotot myydyistä tavaroista kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle ja tuoton määrä on määritettävissä luotettavasti.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla ja alennuksilla.

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä. Konsernin osinkotuotot ovat vähäiset ja ne kirjataan oikeuden syntymishetkellä, mikäli tieto osingoista saadaan tällöin. Muutoin ne kirjataan maksupäivänä.

Bruttokate

Bruttokate on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihdosta vähennetään myytyjä suoritteita vastaavat kulut.

Liikevoitto

Liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu, kun bruttokatteeseen lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään myynnin ja markkinoinnin, hallinnon ja liiketoiminnan muut kulut sekä vähennetään aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden poistot ja mahdolliset arvonalentumiset.

Pitkäaikaishankkeet

Pitkäaikaishankkeen tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmistumisasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Kaatopaikkojen sulkemisurakat ovat osatuloutettavia pitkäaikaishankkeita, joiden aloitus ja valmistuminen ajoittuvat eri tilikausille. Hankkeen valmistumisaste määritellään tarkasteluhetkeen mennessä suoritetusta työstä aiheutuneiden menojen osuutena hankkeen arvioiduista kokonaismenoista. Jos syntyneet menot ja kirjatut voitot ovat suuremmat kuin hankkeesta laskutettu määrä, erotus esitetään taseessa erässä myyntisaamiset ja muut saamiset. Jos syntyneet menot ja kirjatut voitot ovat pienemmät kuin hankkeen laskutus, erotus esitetään erässä saadut ennakot.

Silloin kun pitkäaikaishankkeen lopputulosta ei voida arvioida luotettavasti, hankkeesta johtuvat menot kirjataan kuluksi samalla tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet ja hankkeesta saatavia tuottoja kirjataan vain siihen määrään asti, kuin toteutuneita menoja vastaava rahamäärä on saatavissa. Mikäli on todennäköistä, että hankkeen valmiiksi saamiseen tarvittavat kokonaismenot ylittävät hankkeesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Pilaantuneiden maiden vastaanottotoiminnan lopputulokset eivät ole arvioitavissa luotettavasti. Näiden hankkeiden osalta tuottoja kirjataan hankkeiden toteutuneita menoja vastaava määrä.

Konsernilla ei ole pitkäaikaishankkeita päättyneellä tai sitä edeltävällä tilikaudella.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimusmenot on kirjattu tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Uusien palvelukonseptien antamat hyödyt ovat todennettavissa vasta niin myöhäisessä vaiheessa, että aktivointikriteereiden ei ole katsottu täyttyvän ennen palvelun luovuttamista. Taseeseen on aktivoitu ohjelmistoprojekteihin liittyviä kehitysmenoja, joista on tarkempi kuvaus kohdassa Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet.

Julkiset avustukset

Syntyneiden menojen korvaukseksi saadut julkiset avustukset kirjataan tuloslaskelmaan silloin, kun konserni täyttää avustuksen saamisen edellytykset ja on kohtuullisen varmaa, että avustukset tullaan saamaan. Ne esitetään liike-toiminnan muissa tuotoissa. Välittömästi henkilöstön palkkaukseen liittyvät julkiset työllistämisen-, oppisopimus- ja muut vastaavat tuet kirjataan henkilöstökulujen vähennykseksi.

Käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan alkuperäisten hankintamenojen vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisena vaikutusaikana.

Työsuhde-etuudet

Eläkelveloitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi ja maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja eläkkeistä eikä sillä ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä.

Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. L&T:n eläkejärjestelyt noudattavat kunkin maan paikallisia säädöksiä ja käytäntöjä ja ovat pääosin maksupohjaisia.

L&T:llä on pieniä, pääosin yrityskauppojen mukana tulleita, etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Näistä etuuspohjaisista eläkkeistä osa on konsernin omalla vastuulla ja osalle on otettu eläkevakuutus. Velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen käyttäen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaattikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa diskonttokorko perustuu yritysten liikkeeseenlaskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoon, joiden maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun arvioitua maturiteettia. Riskipreemio perustuu sellaisten yritysten liikkeelle laskemiin joukkovelkakirjalainoihin, joiden luottokelpoisuusluokitus on AAA. Taseeseen kirjattavan eläkevelvoitteen nykyarvosta vähennetään eläkejärjestelyyn kuuluvat varat tilinpäätöspäivän käypään arvoon arvostettuina. Taseeseen merkitään etuuspohjaisen eläkejärjestelyn nettovelka (tai -omaisuuserä).

Kauden työsuoritukseen perustuva meno (eläkemeno) ja etuuspohjaisen järjestelyn nettovelan nettokorko kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään työsuhde-etuuksista aiheutuissa kuluissa. Etuuspohjaisen nettovelan (tai -omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät (mm. vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto) kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella, jona ne syntyvät.

Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan kuluksi tulosvaikutteisesti aikaisempaan seuraavista ajankohdista: joku kun järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tapahtuu tai kun yhteisö kirjaa tähän liittyvät uudelleenjärjestelymenot tai työsuhteen päättämiseen liittyvät edut.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on useita kannustinjärjestelyjä, joissa maksut suoritetaan joko oman pääoman ehtoisina instrumentteina tai käteisvaroina. Järjestelyissä myönnettävät etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi tasaisesti oikeuden syntymisjakson aikana. Järjestelyn tulosvaikutus esitetään työsuhde-etuuksista aiheutuissa kuluissa.

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti 17.12.2012 vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta. Ohjelman ansaintajakso alkoi 1.1.2013 ja päättyi 31.12.2013. Vuodelta 2013 maksettava palkkio perustui konsernin EVA-tulokseen. Palkkio maksettiin osittain osakkeina ja osittain rahana. Ohjelman perusteella luovutettiin yhteensä 35.818 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta. Ohjelman piiriin kuului 10 henkilöä.

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti 18.12.2013 vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta. Ohjelman ansaintajakso alkoi 1.1.2014 ja päättyi 31.12.2014. Vuodelta 2014 maksettava mahdollinen palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen. Palkkio maksetaan osittain osakkeina ja osittain rahana. Ohjelman perusteella voidaan luovuttaa

yhteensä enintään 39.105 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta. Ohjelman piiriin kuuluu 10 henkilöä.

Kertaluonteiset erät

Kertaluonteinen erä on kokonaisvaltainen tuotto tai kulu, joka syntyy kerran tai harvoin tapahtuvan asian seurauksena. Konserni esittää kertaluonteisina erinä liiketoimintojen tai omaisuuserien myynneistä tai lopetuksista aiheutuvat voitot tai tappiot, toiminnan uudelleenjärjestelyistä aiheutuvat voitot tai tappiot, sekä liikearvon ja omaisuuserien arvonalentumistappiot. Kertaluonteiset erät kirjataan tuloslaskelmaan aiheuttamisperiaatteensa mukaiseen tuotto- tai kuluryhmään. Kertaluonteisia eriä on käsitelty toimintakertomuksessa.

Tuloverot

Konsernin verot muodostuvat kauden verotettavaan tuloon perustuvista veroista ja laskennallisista veroista. Verokulu kirjataan tuloslaskelmaan, mutta suoraan omaan pääomaan kirjattavien erien verovaikutus kirjataan omaan pääomaan. Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroja oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotusarvojen ja kirjanpitoarvojen välillä. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivänä voimassa olevia verokantoja, ja verokantojen muuttuessa tiedossa olevalla uudella verokannalla. Verotuksessa vähennyskeltottomista liikearvon arvonalentumisista ei kirjata laskennallista veroa. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Väliaikaiset erot syntyvät mm. FAS:ssa tehdyistä liikearvon poistoista, käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, johdannaissovimusten uudelleenarvostuksesta ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin arvostamisista.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyvä johdon harkinta ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Konsernin johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valinnasta ja niiden soveltamisesta. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapoja.

Arvioiden käyttö tilinpäätöksessä

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää L&T:n johdolta sellaisten arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen sekä tilikauden tuottojen ja kulujen määriin. Toteumat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Alla on kuvattu tärkeimmät alueet, joissa arvioita ja harkintaa on erityisesti käytetty.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankittujen varojen ja velkojen käyvän arvon määrittäminen

Liiketoimintojen yhdistymisissä hankitut varat ja velat arvostetaan IFRS 3:n mukaan käypään arvoon. Johto käyttää mahdollisuuksien mukaan saatavilla olevia markkina-arvoja käypien arvojen määrittämisessä. Mikäli tämä ei ole mahdollista, arvostaminen perustuu omaisuuserän historialliseen tuottoon. Erityisesti aineettomien hyödykkeiden arvostaminen perustuu diskontattuihin kassavirtoihin ja edellyttää johdon arvioita tulevista kassavirroista. Arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen, mutta on mahdollista että toteumat poikkeavat käytetyistä arvioista (liitetieto 2. Hankitut liiketoiminnot). Omaisuuden tasearvoja arvioidaan jatkuvasti mahdollisten arvonalennusten selvittämiseksi. Tästä kerrotaan lisää laatuominaisuuksien kohdassa Arvonalentumiset.

Liikearvojen arvonalentumistestaus

Liikearvojen arvonalentumistesteissä kerrytettävissä olevista rahamääristä tehdään käyttöarvoon perustuvat laskelmat niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joille liikearvot kuuluvat. Nämä laskelmat edellyttävät johdon arvioiden käyttämistä. Vaikka johdon käsityksen mukaan käytetyt oletukset ovat asianmukaisia, saattavat arviot tulevista rahavirroista erota olennaisesti tulevaisuudessa toteutuvista. Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä on annettu liitetiedoissa (liitetieto 13. Liikearvojen arvonalentumistestit).

Osingonjako

Osinkovelka yhtiön osakkeenomistajille kirjataan velaksi tilinpäätökseen, kun yhtiökokous on päättänyt osingonjaosta.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

Konserni ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

* = Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2014.

- Muutokset IAS 19:ään Työsuhde-etuudet - Defined Benefit Plans: Employee Contributions* (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutoksilla on selvennetty kirjanpitokäsittelyä, kun etuuspohjaisessa järjestelyssä edellytetään työntekijöiden tai kolmansien osapuolien maksuja järjestelyyn. Standardimuutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta Lassila & Tikanon Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- IFRS-standardien vuosittaiset parannukset (Annual Improvements to IFRSs), muutuskokoelmat 2011-2013 sekä 2010-2012*, joulukuu 2013) (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat neljää (2011-2013) ja seitsemää (2010-2012) standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.
- Muutos IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen: Disclosure Initiative* (sovellettava 1.1.2016)

tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla on tarkoitus rohkaista yhteisöjä käyttämään harkintaa tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja määrittäessä. Muutoksilla selvennetään esimerkiksi olennaisuuden käsitteen soveltamista ja harkinnan käyttöä tilinpäätöksen liitetietojen järjestyksen ja paikan määrittämisessä. Standardimuutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.

- Muutokset IAS 16:een Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja IAS 38:aan Aineettomat hyödykkeet - Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutoksilla selvennetään IAS 16:ta ja IAS 38:aa. Tuottoperusteisia poistomenetelmiä ei voida soveltaa aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja vain harvoin aineettomiin hyödykkeisiin. Standardimuutoksilla ei ole vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IAS 16:een Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja IAS 41:ään Maatalous - Bearer Plants* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutetut standardit edellyttävät, että tuottavan kasvin määritelmän täyttävät biologiset hyödykkeet käsitellään kirjanpidossa IAS 16:n soveltamisalaan kuuluvina aineellisina käyttöomaisuushyödykkeinä IAS 41:n soveltamisen sijaan. Näillä muutoksilla ei ole vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IFRS 10:een Konsernitilinpäätös ja IAS 28:aan Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin - Sale or Contribution of Assets between an Investor and its Associate or Joint Venture* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutokset koskevat IFRS 10:n sekä IAS 28:n vaatimusten välistä ristiriitaa, joka liittyy sijoittajan ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välisiin omaisuuserien myynteihin tai luovutuksiin. Voitto tai tappio kirjataan täysimääräisesti, kun transaktioon sisältyy liiketoimen hankinta, riippumatta siitä onko se tytäryrityksessä vai ei. Voitto tai tappio kirjataan osittain, kun transaktioon sisältyy omaisuuseriä jotka eivät muodosta liiketoimintaa, vaikka nämä varat olisivat tytäryrityksessä. Standardimuutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IFRS 10:een Konsernitilinpäätös, IFRS 12:een Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä ja IAS 28:aan Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin - Investment Entities: Applying the Consolidation Exception * (Muutoksia saadaan soveltaa välittömästi; sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Kapea-alaiset muutokset IFRS 10:een, IFRS 12:een ja IAS 28 selkiyttävät sijoittajayhteisöjen kirjanpitoa koskevia vaatimuksia. Muutokset myös tarjoavat tietyissä olosuhteissa helpotuksia, jotka alentavat standardin soveltamisesta aiheutuvia menoja. Muutoksilla ei ole vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IFRS 11:een Yhteisjärjestelyt - Accounting for Acquisitions of Interests in Joint Operations* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutoksilla on annettu uutta ohjeistusta IFRS 11:een siitä, miten kirjanpidossa käsitellään yhteisessä toiminnossa olevan osuuden hankintaa, kun yhteinen toiminto muodostaa liiketoiminnan. Tällöin on sovellettava liiketoimintojen yhdistämisen kirjanpitokäsittelyä. Standardimuutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.

- Muutokset IAS 27:ään Erillistilinpäätös – Equity Method in Separate Financial Statements* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Standardimuutosten myötä yhteisöjen on mahdollista käsitellä tytär-, yhteis- ja osakkuusyrityksiin tehdyt sijoitukset erillistilinpäätöksissään pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Standardimuutoksilla ei ole vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Uusi IFRS 14 Regulatory Deferral Accounts* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 14 on ensimmäinen IFRS-standardi, jossa annetaan ohjeistusta hintasääntelyn vaikutusten kirjanpitokäsittelyyn. Se on väliaikaiseksi tarkoitettu standardi, joka koskee IFRS-tilinpäätöksen ensilaatijoita. Ensilaatijoiden on mahdollista jatkaa hintasääntelyihin toimintoihin liittyvien aiempien kirjanpitokäytäntöjen soveltamista sillä aikaa kun IASB kehittää lopullisen tätä osa-aluetta käsittelevän standardin. IFRS 14:n soveltaminen ei ole pakollista. Uudella standardilla ei ole vaikutusta Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- IFRS-standardien vuosittaiset parannukset (Annual Improvements to IFRSs), muutuskokoelma 2012–2014* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutokset koskevat neljää standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.
- Uusi IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista* (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 15 luo kattavan viitekehyksen sen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. IFRS 15 korvaa voimassaolevan tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. IAS 18:n Tuotot, IAS 11:n Pitkäaikaishankkeet sekä IFRIC 13:n Kanta-asiakasohjelmat. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotot sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. Konserni arvioi IFRS 15:n vaikutuksia.
- Uusi IFRS 9 Rahoitusinstrumentit* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Standardi korvaa nykyisen IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. IFRS 9:ään sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. Konserni selvittää vielä standardin vaikutuksia.

1. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Konsernilla on neljä raportoitavaa segmenttiä, jotka ovat konsernin toimialayksiköt.

1.1.2013 alkaen konsernin liiketoiminnot ja raportoivat segmentit järjestettiin uudelleen tukemaan ydinliiketoimintojen ja painopisteiden muutosta. Raportoivat segmentit vuosina 2013 ja 2014 ovat olleet Ympäristöpalvelut -toimiala, Teollisuuspalvelut -toimiala, Kiinteistöpalvelut -toimiala ja Uusiutuvat energialähteet -toimiala.

Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Segmentti-informaatio raportoidaan ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle sisäisen raportoinnin kanssa yhdenmukaisella tavalla. Ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä toimii Lassila & Tikanoja Oyj:n toimitusjohtaja. Konsernihallinto ja muut –segmentti sisältää konsernijohtoon kuuluvat kulut, jotka aiheutuvat pörssiyhtiönä toimimisesta, ja näitä tuottoja ja kuluja vastaavat varat ja velat. Lisäksi konsernihallinnon varoihin kuuluvat myytävissä olevat sijoitukset.

Segmentin varat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan, ja jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmentille. Segmentin velat ovat sellaisia liiketoiminnan velkoja, jotka aiheutuvat segmentin liiketoiminnasta, ja jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmentille. Segmentin varat sisältävät aineettomat hyödykkeet, aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, rahoitusleasing-saamiset, vaihto-omaisuuden sekä myyntisaamiset ja muut saamiset lukuun ottamatta siirtosaamisia koroista ja verosaamisia. Segmentin velat sisältävät varaukset ja eläkevelvoitteet sekä pitkäaikaisista veloista ennakot, siirtovelat ja kauppahintavelat ja lyhytaikaisista veloista ostovelat ja muut velat lukuun ottamatta siirtovelkoja koroista ja verovelkoja.

Kohdistamattomat varat sisältävät likvidit varat, saamiset korko- ja valuuttajohdannaisista, siirtosaamiset koroista ja muista rahoituseristä sekä verosaamiset. Kohdistamattomat velat sisältävät lainat, velat korko- ja valuuttajohdannaisista, siirtovelat koroista ja muista rahoituseristä sekä verovelat.

Konsernin toimintasegmentit tilikaudella:

Ympäristöpalveluiden toiminta käsittää jätehuolto- ja kierrätysliiketoiminnan.

Teollisuuspalvelut -toimiala koostuu teollisuusprosesseissa syntyviin materiaalivirtoihin ja niiden hyödyntämiseen keskittyvistä materiaalihyötykäyttöratkaisuista, teollisuusprosessien puhdistuksiin erikoistuneesta prosessipuhdistuksesta, vaarallisten jätteiden keräyksestä ja käsittelystä sekä viemäriverkostojen ylläpitoon erikoistuneista viemärihuolto- ja sujutuspalveluista.

Kiinteistöpalvelut -toimiala tarjoaa siivous- ja tuki-, kiinteistönhuolto- ja kiinteistötalotekniikkapalveluita sekä vahinkosaneerausta.

Uusiutuvat energialähteet (L&T Biowatti) sisältää puupohjaiset polttoaineet, kierrätyspolttoaineet ja metsäpalvelut. Toiminnan painopiste toimialalla on kannattavuuden parantamisessa.

2014

M€	Ympäristö- palvelut	Teollisuus- palvelut	Kiinteistö- palvelut	Uusiutuvat energia- lähteet	Konserni- hallinto ja muut	Eliminoinnit	Konserni
Liikevaihto							
Liikevaihto, ulkoinen	250,9	74,3	270,6	44,0			639,7
Toimialojen välinen liikevaihto	3,7	3,5	4,2	0,2		-11,6	0,0
Liikevaihto yhteensä	254,5	77,8	274,7	44,2		-11,6	639,7
Liikevoitto	37,3	6,5	10,6	1,6	-7,6		48,5
Liikevoitto, %	14,7	8,4	3,9	3,7			7,6
Rahoitustuotot ja -kulut							-21,9
Voitto ennen veroja							26,6
Tuloverot							-8,4
Tilikauden voitto							18,1

Varat						
Toimialan varat	212,4	72,6	98,8	24,6	1,1	409,4
Kohdistamattomat varat						48,9
Varat yhteensä						458,3
Velat						
Toimialan velat	50,5	21,9	48,3	6,2	1,9	128,9
Kohdistamattomat velat						123,2
Velat yhteensä						252,0
Investoinnit	26,6	6,6	11,3	0,2	0,0	44,7
Poistot	20,1	6,9	13,0	0,2	0,0	40,2
Arvon alentumiset						

2013

M€	Ympäristö- palvelut	Teollisuus- palvelut	Kiinteistö- palvelut	Uusiutuvat energia- lähteet	Konserni- hallinto ja muut	Eliminoinnit	Konserni
Liikevaihto							
Liikevaihto, ulkoinen	254,1	72,1	287,8	54,1			668,2
Toimialojen välinen liikevaihto	3,8	3,4	4,7	3,9		-15,8	0,0
Liikevaihto yhteensä	257,9	75,5	292,5	58,0		-15,8	668,2
Liikevoitto	30,1	5,2	4,4	1,4	-8,0		33,2
Liikevoitto, %	11,7	6,9	1,5	2,5			5,0
Rahoitustuotot ja -kulut							-2,9
Voitto ennen veroja							30,3
Tuloverot							-8,1
Tilikauden voitto							22,2
Varat							
Toimialan varat	214,5	70,0	103,4	29,4	7,5		424,7
Kohdistamattomat varat							71,3
Varat yhteensä							496,0
Velat							
Toimialan velat	51,8	21,5	49,6	5,5	2,1		130,5
Kohdistamattomat velat							154,0
Velat yhteensä							284,5
Investoinnit	15,7	3,2	11,3	0,3	2,2		32,7
Poistot	21,9	6,6	13,2	0,3	0,0		42,0
Arvon alentumiset			7,0		5,0		12,0

Varojen täsmäytys kokonaisvaroihin

M€	2014	2013
Raportoitavien segmenttien varat	408,4	417,2
Muiden segmenttien varat	1,1	7,5
	409,4	424,7
Kohdistamattomat varat		
Likvidit varat	44,0	58,5

Verosaamiset	2,7	6,8
Muut kohdistamattomat varat	2,2	6,0
Yhteensä	48,9	71,3
Varat yhteensä	458,3	496,0
Velkojen täsmäytys kokonaisvelkoihin		
M€	2014	2013
Raportoitavien segmenttien velat	126,9	128,4
Muiden segmenttien velat	1,9	2,1
	128,9	130,5
Kohdistamattomat velat		
Velat, korko- ja valuuttajohdannaiset	95,1	85,3
Siirtovelat, korot ja muut rahoituserät	2,7	38,2
Verovelat	25,4	30,5
Yhteensä	123,2	154,0
Velat yhteensä	252,0	284,5

1.2. MAANTIETEELLISIÄ ALUEITA KOSKEVAT TIEDOT

Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaan sijainnin mukaan ja varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

M€	2014	2013
Liikevaihto		
Suomi	589,1	599,2
Muut maat	50,5	69,0
Yhteensä	639,7	668,2
Varat		
Suomi	387,3	385,7
Muut maat	22,1	39,0
Kohdistamattomat varat	48,9	71,3
Yhteensä	458,3	496,0
Investoinnit		
Suomi	43,1	30,1
Muut maat	1,6	2,6
Yhteensä	44,7	32,7

2. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Liiketoimintojen yhdistämisissä aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan käypään arvoon vastaavien hyödykkeiden markkinahintojen perusteella ottaen huomioon hyödykkeiden ikä, kuluminen ja muut vastaavat tekijät. Aineelliset hyödykkeet poistetaan johdon arvioon perustuvana taloudellisena vaikutusaikana ottaen huomioon konsernissa noudatettavat poistoperiaatteet.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan erillään liikearvosta hankinta-ajankohdan käypään arvoon, mikäli ne ovat yksilöitävissä. Hankituissa liiketoiminnoissa konserni on hankkinut pääasiassa kilpailukieltosopimuksia ja asiakkuuksia. Asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden käypä arvo on määritetty asiakassuhteiden arvioidun kestoajan ja nykyisistä asiakkuuksista syntyvien diskontattujen nettorahavirtojen perusteella. Kilpailukieltosopimusten arvo on laskettu vastaavalla tavalla sopimuksen kestoajan rahavirtojen kautta. Muut aineettomat erät poistetaan sopimukseen tai johdon arviointiin perustuvana taloudellisena vaikutusaikanaan.

Liiketoimintojen yhdistämisistä syntynyt liikearvo muodostuu hankittujen yritysten henkilöstön ammattitaidon lisäksi muista aineettomista eristä. Tällaisia erä ovat hankituissa yrityksissä oleva uusien asiakkaiden hankintapotentiaali, uusien tuotteiden ja palveluiden kehitysmahdollisuudet sekä hankitun liiketoiminnan vahva alueellinen asema. Kaikista liiketoimintojen yhdistämisistä syntyy lisäksi synergiaetuja, jotka ovat pääasiassa säästöjä tuotannon kiinteissä kustannuksissa.

Hankittujen liiketoimintojen hankintamenoihin voi tulla muutoksia kauppakirjojen kauppahintaa koskevien ehtojen perusteella. Monissa hankinnoissa pieni osa kauppahinnasta on sidottu lyhytaikaisiin (alle 12 kk) tulevaisuuden tapahtumiin. Nämä ehdolliset kauppahinnat kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon ja muutokset kirjataan tulosaikutteisesti kauden tuloslaskelmaan.

Ympäristöpalveluihin ostettiin 1.2.2014 Paperitiikerit Oy ja 1.3.2014 Joutsan Kuljetus Oy. Lisäksi Ympäristöpalveluihin ostettiin 1.10.2014 Kiinteistöhuolto Rytkönen Oy:n ja 1.12.2014 J A Tauriainen Oy:n liiketoiminnot.

Tiedot hankituista yrityksistä ja liiketoiminnoista on esitetty yhteenlaskettuina, koska mikään niistä ei ole yksitellen tarkasteltuna olennainen. Käyvät arvot on määritetty kaupan toteutumisajankohtana. Mistään liiketoiminnoista ei ole luovuttu hankinnan seurauksena. Kaikki hankinnat on maksettu käteisellä. Osakekaupoilla saavutettiin sadan prosentin osuus äänivalasta. Ehdollinen vastike on sidottu hankitun liiketoiminnan asiakassopimusten siirtymiseen L&T Oyj:lle ja arviot vastikkeiden käyvistä arvioista on määritelty todennäköisyydellä painotetun loppukauppahinnan mukaan. Ehdollisen vastikkeen arviot eivät ole muuttuneet hankintahetken ja tilinpäätöshetken välillä. Myynti- ja muut saamiset ovat kirjattu käypään arvoon hankintahetkellä. Yksittäisiä kauppahintoja ei ole esitetty erikseen, koska mikään niistä ei ole yksitellen tarkasteltuna olennainen.

Ostettujen yritysten ja liiketoimintojen vaikutus konsernin liikevaihtoon oli 3,1 MEUR ja liikevoittoon 0,6 MEUR.

Vuonna 2013 ei hankittu liiketoimintoja.

Hankitut liiketoiminnot yhteenlaskettuna

ME	2014	2013
Aineettomat hyödykkeet	3,5	-
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3,5	-
Sijoitukset	0,0	-
Saamiset	0,4	-
Rahavarat	0,8	-
Varat yhteensä	8,1	-
Korolliset velat	0,2	-
Muut velat	0,5	-
Laskennallinen verovelka	0,1	-
Velat yhteensä	0,8	-
Hankittu nettovarallisuus	7,3	-
Kokonaisvastike	10,6	-
Liikearvo	3,3	-

Vaikutus rahavirtaan		
Rahana maksettu vastike	-10,6	-
Hankitun yrityksen rahavarat	0,8	-
Investointien kassavirta	-9,8	-

3. MYYDYT LIIKETOIMINNOT

Maaliskuussa 2014 Lassila&Tikanoja Oy myi Latvian liiketoimintonsa. Kaupasta kirjattiin konserniin 1,1 miljoonan euron myyntivoitto. Myyntivoitto esitettiin liiketoiminnan muissa tuotoissa ja käsiteltiin kertaluonteisena eränä.

Kesäkuussa 2014 L&T myi liiketoimintokaupassa syvässäliöt tuotteet Molok Oy:lle. Marraskuussa 2014 toteutettiin puisto- ja julkitilaroska-astioiden myyntiin ja toimitukseen liittyvän liiketoiminnon myynti Lehtovuori Oy:lle. Myydyt liiketoiminnot eivät täyttäneet IFRS 5.31-32 vaatimuksia lopetettujen toimintojen esittämisestä.

Vuonna 2013 ei ollut tytäryritys- eikä liiketoimintomyynntejä.

Myydyt liiketoiminnot yhteenlaskettuna

M€	2014	2013
Aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	10,7	-
Vaihto-omaisuus	0,3	-
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2,1	-
Rahavarat	3,1	-
Rahoitusvelat	0,0	-
Osto- ja muut velat	-2,3	-
Nettovarat	13,9	-
Kokonaiskauppahinta	16,7	-
Myyntivoitto	2,8	-

4. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

M€	2014	2013
Palkat ja palkkiot	217,1	222,6
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	39,7	43,0
Etuuspohjaiset järjestelyt	0,0	0,0
Osakepalkitseminen	0,4	0,8
Muut henkilösivukulut	12,1	12,2
Yhteensä	269,4	278,6

Tiedot osakepalkkioista esitetään liitetiedossa 24. Osakeperusteiset maksut.

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 34. Lähipiiritapahtumat.

Tiedot etuuspohjaisten eläkkeiden tase-eristä esitetään liitetiedossa 25. Eläkevelvoitteet.

HENKILÖSTÖ KOKOAIKAISEKSI MUUTETTUNA KESKIMÄÄRIN

	2014	2013
Toimihenkilöt	1 276	1 307
Työntekijät	5 981	6 960
Yhteensä	7 257	8 267
Suomi	6 300	6 353
Muut maat	957	1 914
Yhteensä	7 257	8 267

5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

POISTOT TOIMINNOITTAIN

M€	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet	Yhteensä
2014			
Poistot			
Hankinnan ja valmistuksen poistot	5,5	34,4	39,8
Myyntin ja markkinoinnin poistot	0,0	0,2	0,2
Hallinnon poistot	0,1	0,1	0,2
Poistot yhteensä	5,6	34,7	40,2
Arvonalentumiset	0,0		0,0
Arvonalentumiset esitetty hyödykekohtaisesti liitteissä 12.			
Aineettomat hyödykkeet ja 16 Myytävissä olevat pitkäaikaiset sijoitukset.			
2013			
Poistot			
Hankinnan ja valmistuksen poistot	6,8	34,7	41,5
Myyntin ja markkinoinnin poistot	0,0	0,3	0,3
Hallinnon poistot	0,2	0,1	0,2
Poistot yhteensä	7,0		42,0
Arvonalentumiset	12,0		12,0

6. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

M€	2014	2013
Liiketoiminnan muut tuotot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	1,2	1,3
Liiketoimintojen myymisestä saadut tuotot	2,8	0,0
Vuokratuotot	0,0	0,0
Myyntisaamisten arvonalentumistappioiden peruutukset	0,4	0,2
Saadut korvaukset ja julkiset avustukset	0,7	0,5

Hyödykejohdannaisten tuotot	0,0	0,0
Muut	1,9	2,3
Yhteensä	7,0	4,3
Liiketoiminnan muut kulut		
Käyttöomaisuuden myynti- ja romutustappiot	0,1	0,1
Myyntisaamisten arvonalentumistappiot *	4,2	1,2
Muut *	5,4	1,2
Yhteensä	9,7	2,5

* Vuonna 2014 kirjattiin 2,7 milj. euroa arvonalentumistappioita L&T Recoil Oy:ltä olleista myyntisaamisista sekä 3,6 milj. euroa osakkeista yhtiön mentyä konkurssiin.

7. TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenoja keskitetysti ohjatuista kehitysprojekteista 1,6 miljoonaa euroa (2013: 1,9 milj. e).

8. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

M€	2014	2013
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	0,0	0,0
Korkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista ja muista saamisista	0,0	0,0
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	0,4	0,5
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista (ei suojauslaskennassa olevat johdannaissopimukset)	0,0	0,0
Myytävissä olevien sijoitusten myyntivoitot	0,0	0,0
Valuuttakurssivoitot	0,0	0,0
Rahoitustuotot yhteensä	0,4	0,5
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista lainoista	-1,3	-0,9
Tappiot rahavirtaa suojaavista koronvaihtosopimuksista, siirretty omasta pääomasta	-1,0	-0,9
Muut rahoituskulut	-17,0	-0,3
Valuuttakurssitappiot	-3,0	-1,2
Rahoituskulut yhteensä	-22,3	-3,4

Muihin rahoituskuluihin sisältyy L&T Recoilin takausvastuun perusteella vuoden ensimmäisellä neljänneksellä maksettu 16,7 miljoonaa euroa

9. TULOVEROT

TULOVEROT TULOSLASKELMASSA

M€	2014	2013
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-9,0	-10,4
Edellisten tilikausien verot	-0,1	-2,2
Laskennalliset verot	0,6	4,5
Yhteensä	-8,4	-8,1

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma

M€	2014	2013
Tulos ennen veroja	26,6	30,3
Verot Suomen verokannan mukaan 20 % (2013: 24,5 %)	-5,3	-7,4
Ulkomaisten tytäryhtiöiden erilaisten verokantojen vaikutus	0,1	0,0
Vähennyskeltottomat kulut	-4,1	-1,4
Liikearvon arvonalentumiset	0,0	-1,7
Verovapaat tulot ja myyntivoitot	0,2	0,0
Verot aiemmilta tilikausilta	-0,1	-2,2
Laskennallisen verovelan muutos purkutappiopoistot	0,5	-0,1
Suomen verokantamuutoksen vaikutus	0,0	5,0
Muut erät	0,3	-0,3
Yhteensä	-8,4	-8,1

VEROVAIKUTUKSET, MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

M€	2014			2013		
	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Suojausrahasto, käyvän arvon muutos	-0,7	0,1	-0,6	-0,5	0,1	-0,4
Muuntoerot	-1,8	0,0	-1,8	-0,4	0,0	-0,4
Muuntoerot määräysvallattomille omistajille	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0
Muut laajan tuloksen erät	-2,6	0,1	-2,4	-0,9	0,1	-0,8

10. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistulla keskimääräisellä lukumäärällä ilman yhtiön omassa omistuksessa olevia osakkeita.

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien potentiaalisten osakkeiden laimentava vaikutus.

M€	2014	2013
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	18,1	22,2
Ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin kauden aikana, miljoona kpl	38,7	38,7
Osakekohtainen tulos, €	0,47	0,57
Osakepalkkiojärjestelmän laimennusvaikutus, miljoona kpl	0,0	0,0
Ulkona olevien osakkeiden laimennettu osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin kauden aikana, 1000 kpl	38,7	38,7
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,47	0,57

11. OSAKEKOHTAINEN OSINKO

Yhtiön hallitus ehdottaa 18.3.2015 pidettävälle yhtiökokoukselle, että osinkoa tilikaudelta 2014 jaetaan 0,75 euroa osakkeelta. Vuodelta 2013 yhtiö jakoi yhtiökokouksen päätöksellä osinkoa 0,50 euroa osakkeelta.

12. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2014

M€	Liikearvo	Hankittu sopimus-kanta	Kilpailu-kielto-sopi-mukset	Muut aineetto-mat hyö-dykkeet yritys-kaupois-ta	Sisäsesti aikaan-saadut aineet-tomat hyödyk-keet	Aineet-tomat oikeudet	Muut aineet-tomat hyödyk-keet	Ennako-maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	127,8	24,0	23,8	9,4	5,6	13,6	16,8	0,4	221,4
Lisäykset					1,0	0,1	0,4	2,9	4,5
Hankitut liiketoiminnot	3,3	2,7	0,1	0,7		0,1			6,9
Vähennykset	-5,6	-0,4	0,0		-0,1	-0,4	-0,2	0,0	-6,8
Siirrot erien välillä					0,0	0,0	2,2	-2,4	-0,1
Kurssierot	-0,8	-0,2	-0,1	0,0		-0,1	0,0	0,0	-1,2
Hankintameno 31.12.2014	124,7	26,0	23,8	10,1	6,6	13,2	19,2	1,0	224,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2014	-15,0	-18,9	-23,4	-9,4	-3,6	-12,1	-12,6		-95,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		0,4	0,0		0,1	0,4	0,2		1,2
Tilikauden poistot		-2,5	-0,4	0,0	-0,9	-0,2	-1,5		-5,6
Arvonalentumiset	0,0								0,0
Kurssierot	0,2	0,2	0,1	0,0		0,1	0,0		0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2014	-14,8	-20,8	-23,7	-9,4	-4,4	-11,9	-14,0		-99,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	109,9	5,3	0,1	0,7	2,2	1,4	5,2	1,0	125,7

Muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista ovat yleensä patentteja tai lupia.

Konsernilla ei ollut aineettomien hyödykkeiden hankintaa koskevia sopimuksiin perustuvia sitoumuksia tilinpäätöshetkellä.

2013

M€	Liikearvo	Hankittu sopimus-kanta	Kilpailu-kieltoso-pimukset	Muut aineetto-mat hyö-dykkeet yritys-kaupois-ta	Sisäises-ti aikaan-saadut aineet-tomat hyödyk-keet	Aineet-tomat oikeudet	Muut aineet-tomat hyödyk-keet	Ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	128,3	24,1	23,9	9,5	5,2	13,4	14,5	1,2	219,9
Lisäykset					0,0	0,3	0,2	2,1	2,6
Hankitut liiketoiminnat	0,0	0,0	0,0						0,0
Vähennykset						0,0	0,0	0,0	0,0
Siirrot erien välillä					0,4		2,1	-2,8	-0,3
Kurssierot	-0,5	-0,1	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	-0,7
Hankintameno 31.12.2013	127,8	24,0	23,8	9,4	5,6	13,6	16,8	0,4	221,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2013	-8,1	-16,2	-22,1	-9,4	-2,9	-11,7	-11,2		-81,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot						0,0			0,0
Tilikauden poistot		-2,8	-1,4	0,0	-0,8	-0,5	-1,5		-7,0
Arvonalentumiset	-7,0								-7,0
Kurssierot	0,1	0,1	0,0	0,0		0,0	0,0		0,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2013	-15,0	-18,9	-23,4	-9,4	-3,6	-12,1	-12,6		-95,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	112,8	5,1	0,4	0,0	2,0	1,4	4,1	0,4	126,3

13. LIIKEARVOJEN ARVONALENTUMISTESTIT

Liikearvojen kohdistaminen

L&T:n liiketoiminnot ja raportoivat segmentit järjestettiin uudelleen tukemaan ydinliiketoimintojen ja painopisteiden muutosta 1.1.2013 alkaen. L&T:n raportoivat segmentit ovat Ympäristöpalvelut, Teollisuuspalvelut, Kiinteistöpalvelut sekä Uusiutuvat energialähteet (L&T Biowatti).

Liikearvon kirjanpitoarvot on kohdistettu seuraavasti:

M€	2014	2013
Ympäristöpalvelut Suomi	69,0	65,3
Teollisuuspalvelut	18,8	18,9
Kiinteistönhoito	5,6	5,5
Siivous Suomi	13,9	13,9
Latvia*	N/A	5,6
Ruotsi	2,7	3,2
Yhteensä	109,9	112,6
Yksiköt, joille kohdistettu liikearvo ei ole merkittävä suhteessa liikearvon tasearvoon	0,0	0,3
Yhteensä	109,9	112,8

* Latvian liiketoiminnot myytiin tilikauden aikana.

Arvonalentumistestaus

Arvonalentumistestauksessa arvioidaan kerrytettävissä olevat rahamäärät käyttöarvon perusteella. Vastaiset rahavirrat perustuvat johdon neljän vuoden vuosikohtaisiin tuloslaskelma- ja ylläpitoinvestointiennusteisiin, jotka on tehty budjetointiprosessin yhteydessä. Johto perustaa ennusteensa toteutuneeseen kehitykseen sekä käsitykseensä alansa kasvunäkymistä (markkinoiden yleinen kehitys ja yksikön kannattavuus, hinnoittelu, kunnallistamispäätökset, henkilöstö- ja raaka-ainekustannukset). Kasvuennusteissa huomioidaan hyväksytyt investointipäätökset.

Rahavirrat, jotka ulottuvat neljän vuoden ennustejakson jälkeiselle ajalle on laskettu ns. loppuarvomenetelmää käyttäen. Laskelmissa käytetty kasvu perustuu johdon arvioon kassavirran pitkän aikavälin kasvusta.

Käyttöarvolaskelmissa käytetty pitkän aikavälin kasvu rahavirtaa tuottavissa yksiköissä

%	2014	2013
Ympäristöpalvelut Suomi	1,0	3,0
Teollisuuspalvelut	1,5	3,0
Kiinteistönhoito	1,5	3,0
Siivous Suomi	1,0	3,0
Latvia*	N/A	3,0
Ruotsi	0,5	2,0

Laskennassa käytetty diskonttauskorko perustuu konsernin painotettuun keskimääräiseen pääomakustannukseen ennen veroja (WACC). WACC:n osatekijät ovat riskiton tuotto, markkinariskipreemio, toimialakohtainen, beta vieraan pääoman kustannus sekä oman ja vieraan pääoman suhde. Jokaiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle on määritetty oma diskonttauskorko. Erot diskonttauskoroissa johtuvat mm. yksiköiden liiketoimintojen erilaisista riskeistä sekä maantieteellisestä sijainnista.

* Latvian liiketoiminnot myytiin tilikauden aikana.

Laskennassa käytetyt diskonttauskorot

%	2014	2013
Ympäristöpalvelut Suomi	8,1	7,2
Teollisuuspalvelut	8,5	8,1
Kiinteistönhoito	10,1	10,0
Siivous Suomi	9,8	9,6
Latvia*	N/A	10,6
Ruotsi	10,7	9,8

* Latvian liiketoiminnot myytiin tilikauden aikana.

Liikearvon testauksessa ei tunnistettu arvonalentumisia.

Arvonalentumistestin herkkyyshanalyysit

Kirjanpitoarvon ylittävän käyttöarvon määrä on luokiteltu seuraavasti: 0 %, 1-10 %, 11-25 %, 25-50 % ja yli 50 %. Yhtiön arvion mukaan mikään jokseenkin mahdollinen muutos keskeisissä oletuksissa ei voisi saada aikaan sitä, että rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo ylittäisi käyttöarvon niissä yksiköissä, joissa testaushetkellä kirjanpitoarvon ylitys oli yli 50 %.

Käyttöarvo suhteessa kirjanpitoarvoon

	2014	2013
Ympäristöpalvelut Suomi	Yli 50 %	Yli 50 %
Teollisuuspalvelut	Yli 50 %	Yli 50 %
Kiinteistönhoito	Yli 50 %	Yli 50 %
Siivous Suomi	Yli 50 %	Yli 50 %
Latvia*	N/A	1-10 %
Ruotsi	25-50 %	25-50 %

* Latvian liiketoiminnot myytiin tilikauden aikana.

Tulevaisuuden EBITDA-prosentit on määritetty konservatiivisin perustein ja niiden arvo perustuu toteutuneeseen kehitykseen. Loppuarvon laskennassa käytetyt EBITDA-prosentit muodostavat oleellisen osatekijän koko käyttöarvon laskennassa.

Loppuarvon laskennassa käytetyt EBITDA-prosentit

%	2014	2013
Latvia*	N/A	10,0
Ruotsi	4,5	3,5

* Latvian liiketoiminnot myytiin tilikauden aikana.

Jokaiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle on tehty herkkyyshanalyysi, missä laskennan keskeiset oletukset testattiin. Herkkyyshanalyysissa laskettiin yksittäistä keskeistä oletusta muuttamalla millä raja-arvoilla käyttöarvo on yhtä suuri kirjanpitoarvon kanssa.

Herkkyyshanalyysissa testatut keskeiset oletukset ja niiden raja-arvot

%	2014		2013	
	Diskonttaus-korko	Loppuarvon laskennassa käytetty EBITDA-prosentti	Diskonttaus-korko	Loppuarvon laskennassa käytetty EBITDA-prosentti
Latvia	N/A	N/A	11,3	9,5
Ruotsi	15,4	3,5	14,6	2,7

* Latvian liiketoiminnot myytiin tilikauden aikana.

14. AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

2014

M€	Maa- alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	4,2	107,6	373,8	0,2	2,2	488,0
Lisäykset	0,0	1,4	24,5		4,1	29,9
Hankitut liiketoiminnot	0,0	0,0	3,3	0,0		3,4
Vähennykset	-0,3	-2,0	-18,1		0,0	-20,5
Siirrot erien välillä	0,0	1,2	2,8		-3,9	0,1
Kurssierot	-0,1	-1,1	-2,7	0,0	-0,1	-4,0
Hankintameno 31.12.2014	3,8	107,1	383,7	0,2	2,2	497,0
Kertyneet poistot 1.1.2014	-0,5	-57,9	-258,0	-0,1	0,0	-316,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		0,7	13,8			14,5
Tilikauden poistot		-6,0	-28,7	0,0		-34,7
Arvon alentumiset		0,0	0,0			0,0
Kurssierot		0,3	1,5	0,0		1,8
Kertyneet poistot 31.12.2014	-0,5	-62,8	-271,5	-0,1	0,0	-334,9
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	3,3	44,3	112,2	0,1	2,2	162,1

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimukseen perustuvat sitoumukset olivat 3,4 (2013: 4,0) miljoonaa euroa.

2013

M€	Maa- alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	4,3	104,7	351,3	0,2	2,7	463,1
Lisäykset	0,0	1,9	22,7		3,4	28,1
Hankitut liiketoiminnot		0,0	0,0			0,0
Vähennykset	-0,1	-0,1	-2,0			-2,2
Siirrot erien välillä	0,0	1,5	2,7		-3,9	0,3
Kurssierot	0,0	-0,4	-0,8	0,0	0,0	-1,3
Hankintameno 31.12.2013	4,2	107,6	373,8	0,2	2,2	488,0
Kertyneet poistot 1.1.2013	-0,5	-52,3	-230,1	-0,1	0,0	-283,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			0,9			0,9
Tilikauden poistot		-5,7	-29,3			-35,0
Arvon alentumiset		0,0	0,0			0,0
Kurssierot		0,1	0,5	0,0		0,5
Kertyneet poistot 31.12.2013	-0,5	-57,9	-258,0	-0,1	0,0	-316,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	3,7	49,7	115,8	0,1	2,2	171,5

Tämä sivu on generoitu Lassila & Tikanojan verkkovuosikertomuksesta.

Kertomus löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta www.lassila-tikanoja.fi/vuosikertomus2014

15. KONSERNIYRITYKSET

Konsernin osuus osakkeista
ja äänivallasta %

Konsernin emoyritys

Lassila & Tikanoja Oy

Kotimaiset tytäryritykset

L&T Relations Oy, Helsinki	100
L&T Toimi Oy, Helsinki	100
L&T Biowatti Oy, Helsinki	100
Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie 33, Helsinki	100
L&T Hankinta Ky, Helsinki	100
Paperitiikerit Oy, vapaaehtoisessa selvitystilassa, Helsinki	100
Joutsan Kuljetus Oy, vapaaehtoisessa selvitystilassa, Joutsa	100

Ulkomaiset tytäryritykset

Lassila & Tikanoja Service AB, Tukholma, Ruotsi	100
L&T Östgöta AB, Norrköping, Ruotsi	100
Lassila & Tikanoja Services OÜ, Tallinna, Viro	100
L&T Ecoinvest LLC, Dubna, Venäjä	100
L&T LLC, Dubna, Venäjä	100
The Russian-Finnish Company Ecosystem LLC, Dubna, Venäjä	90

Osakkuusyrietykset

Suomen Keräystuote Oy	40

Yhteisyritykset

Konsernilla ei ollut yhteisyrityksiä tilikausilla 2014 eikä 2013

Strukturoidut yhteisöt

Konsernilla ei ollut strukturoituja yhteisöjä tilikausilla 2014 eikä 2013

Muutokset konsernissa tilikauden aikana

SIA L&T, Riika, Latvia	Myyty
L&T Kierrätys Oy	fuusioitu
Hansalaiset Oy	purettu
Kiinteistöpalvelu Hansalaiset Oy	purettu
Tikrut Oy	purettu

16. MYYTÄVISSÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET

M€	2014	2013
Tasearvo 1.1.	4,3	7,3
Lisäykset	0,0	2,0
Arvonlennukset	-3,6	-5,0
Vähennykset	-0,1	0,0
Tasearvo 31.12.	0,6	4,3

Myytävissä olevat pitkäaikaiset sijoitukset ovat noteeraamattomia osakkeita.

Arvonlennus liittyy Ecostream Oy:n osakkeiden alaskirjaukseen.

17. RAHOITUSLEASINGSAAAMISET

M€	2014	2013
Vähimmäisvuokrien erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	1,4	1,8
1-5 vuoden kuluttua	3,1	3,7
Yli 5 vuoden kuluttua	0,3	0,4
Bruttosijoitus rahoitusleasingsopimukseen	4,7	5,8
Vähimmäisvuokrien nykyarvojen erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	1,2	1,7
1-5 vuoden kuluttua	3,1	3,4
Yli 5 vuoden kuluttua	0,1	0,3
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	4,4	5,4
Kertymättömät rahoitustuotot	0,3	0,5
Bruttosijoitus rahoitusleasingsopimukseen	4,7	5,8

Rahoitusleasingsaamiset perustuvat asiakkaille vuokrattujen puristimien, paalaimien ja muiden hyödykkeiden vuokrasopimuksiin. Vähimmäisvuokrat sisältävät hyödykkeiden omistusoikeuden siirrosta suoritettavan maksun vuokrakauden lopussa, jos vuokrasopimukseen sisältyvä osto-optio on ehdoiltaan sellainen, että oikeuden käyttäminen sopimuksen syntymisajankohtana on kohtuullisen varmaa tai jos siitä on tehty sitova sopimus.

18. LASKENNALLISTEN VEROSAAMISTEN JA -VELKOJEN MUUTOS TILIKAUDEN AIKANA

2014

M€	1.1.2014	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Muut muutokset	Hankitut / myydyt liike-toiminnot	31.12.2014
Laskennalliset verosaamiset						
Eläke-etuudet	0,1	0,0		0,0		0,2
Varaukset	1,6	-0,4				1,2
Käyvän arvon muutokset	0,1	0,1	0,1			0,3
Tuloutus	0,0	0,0				0,0
Hyllypoistot	0,8	-0,1				0,7
Tytäryritysten tappiot	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	1,4	0,6	0,0	-0,1	0,0	1,9
Yhteensä	4,1	0,2	0,1	0,0	0,0	4,4
Laskennalliset verovelat						
Poistoerot ja purkutappiot	-26,5	5,7	0,0	-5,6	0,3	-26,0
Rahoitusleasing	-0,4	0,2		-0,1	0,0	-0,3
Osakeperusteiset etuudet	0,0	0,0				0,0
Ulkomaiset yhtiöt	-0,2	0,1		0,0	0,0	-0,1
Yhteensä	-27,1	6,0	0,0	-5,6	0,3	-26,4
Laskennallinen verovelka, netto	-23,0	6,2	0,1	-5,7	0,3	-22,0

2013

M€	1.1.2013	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	Hankitut / myydyt liike-toiminnot	31.12.2013
Laskennalliset verosaamiset						
Eläke-etuudet	0,2	0,0				0,1
Varaukset	0,7	0,9				1,6
Käyvän arvon muutokset	0,0	0,0	0,2			0,1
Tuloutus	0,0	0,0				0,0
Hyllypoistot	1,2	-0,4				0,8
Tytäryritysten tappiot	1,3	-1,3		0,0	0,0	0,0
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	1,8	-0,4			0,0	1,4
Yhteensä	5,3	-1,3	0,2	0,0	0,0	4,1
Laskennalliset verovelat						
Poistoerot ja purkutappiot	-32,1	5,6	0,0	0,0	0,0	-26,5
Rahoitusleasing	-0,5	0,1			0,0	-0,4
Osakeperusteiset etuudet	0,0	0,0				0,0
Ulkomaiset yhtiöt	-0,1	0,1			-0,2	-0,2
Yhteensä	-32,7	5,9	0,0	0,0	-0,2	-27,1
Laskennallinen verovelka, netto	-27,5	4,5	0,2	0,0	-0,2	-23,0

Laskennalliset verot taseessa
Tämä sivu on generoitu Lassila & Tikanojan verkkovuosikertomuksesta.
Kertomus löytyy kokonaisuudessaan osoitteesta www.lassila-tikanoja.fi/vuosikertomus2014

M€	2014	2013
Laskennalliset verosaamiset	2,7	2,8
Laskennalliset verovelat	-24,7	-25,8
Laskennalliset verovelat, netto	-22,0	-23,0

Laskennalliset verot on esitetty taseessa eriteltyinä verosaamisiin ja verovelkoihin. Laskennalliset verosaamiset ja verovelat on esitetty nettona silloin, kun sekä saaminen että velka kohdistuvat samaan erään, eikä erä ole ollut suuruudeltaan olennainen.

Verosaamisten Muihin vähennyskelpoisiin tilapäisiin eriin sisältyy purkutappioiden verotuksen tuloutuksesta aiheutuva verosaaminen määrältään 1,9 miljoonaa euroa (2013: 1,3 miljoonaa euroa).

19. VAIHTO-OMAISUUS

M€	2014	2013
Aineet ja tarvikkeet	14,8	19,7
Keskeneräiset tuotteet	0,0	0,0
Valmiit tuotteet/tavarat	2,9	4,5
Muu vaihto-omaisuus	4,8	1,9
Yhteensä	22,6	26,1

Vaihto-omaisuuden kuluksi kirjattu hankintameno, joka sisältyy tuloslaskelmassa myytyjä suoritteita vastaaviin kuluihin, oli 21,6 miljoonaa euroa (2013: 24,5 milj. e).

Vaihto-omaisuuden arvosta kirjattiin kuluksi 1,1 miljoonaa euroa (2013: 0,6 milj. e), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa. Kulukirjaus sisältyy myytyjä suoritteita vastaaviin kuluihin.

20. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

M€	2014	2013
Myyntisaamiset	86,2	84,5
Rahoitusleasingsaamiset, lyhytaikaiset	1,2	1,7
Lainasaamiset	0,3	3,7
Siirtosaamiset	6,5	5,8
Verosaamiset	0,0	4,0
Muut saamiset	0,3	0,2
Yhteensä	94,7	100,0
Siirtosaamisten erittely		
Korot	0,0	0,0
Kela, työterveyshuollon korvaukset	1,5	1,5
Lakisääteiset henkilövakuutukset	2,5	1,7
Vakuutuskorvaussaatavat	0,1	0,1
Saadut tuet	0,0	0,3
Välilliset verot	0,1	0,2
Muut	2,4	2,1
Yhteensä	6,5	5,8

Kaikki saamiset ovat vakuudettomia. Myyntisaamisista kirjatut arvonalentumistappiot ja niiden peruutukset ilmenevät liitetiedosta 6. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut.

21. MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

M€	2014	2013
Pankkitalletukset	6,0	0,0
Sijoitustodistukset	4,0	0,0
Yhteensä	10,0	0,0
1.1.	0,0	2,5
Lisäys/vähennys	10,0	-2,5
Omaan pääomaan siirretyt käyvän arvon muutokset	0,0	0,0
31.12.	10,0	0,0

22. RAHAVARAT

M€	2014	2013
Pankkitilit ja käteinen raha	34,0	58,5
Yhteensä	34,0	58,5
Rahavarat esitetään nimellisarvoisina, mikä vastaa niiden käypää arvoa.		
Rahavirtalaskelman mukaiset likvidit varat muodostuvat seuraavasti:		
M€	2014	2013
Rahavarat	34,0	58,5
Myytavissä olevat lyhytaikaiset rahoitusvarat	10,0	0,0
Yhteensä	44,0	58,5

23. OMA PÄÄOMA

OSAKEPÄÄOMA

M€	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä, 1000 kpl	Osake-pääoma	Svop rahasto	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2014	38 707	19,4	0,3	-1,1	18,6
28.2.2014 Omien osakkeiden luovutus	36			0,5	0,5
27.3.2014 Omien osakkeiden luovutus	5			0,1	0,1
Omien osakkeiden ostot Q4 aikana	-129			-1,9	-1,9
Osakeperusteisten etuuksien kirjaaminen kuluksi			0,0		0,0
31.12.2014	38 618	19,4	0,3	-2,4	17,3

M€	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä, 1000 kpl	Osake-pääoma	Svop rahasto	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2013	38 692	19,4	29,4	-1,4	47,4
28.2.2013 Omien osakkeiden luovutus	10			0,2	0,2
22.3.2013 Pääoman palautus			-23,2		-23,2
25.3.2013 Omien osakkeiden luovutus	5			0,1	0,1
28.11.2013 Pääoman palautus			-5,8		-5,8
Osakeperusteisten etuuksien kirjaaminen kuluksi			-0,1		-0,1
31.12.2013	38 707	19,4	0,3	-1,1	18,6

Lassila & Tikanoja Oyj:llä on yksi osakelaji. Yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeilla ei ole enimmäismäärää eikä yhtiöllä ole enimmäisosakepääomaa. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa eikä kirjanpidollista vasta-arvoa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

31.12.2014 yhtiön hallussa olevien osakkeiden määrä oli 180.894 kappaletta (2013: 92 247).

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP) sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkin-tähinnan siltä osin kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Muut rahastot

Muuntoerorahasto

Muuntoeroja syntyy ulkomaisten tytäryritysten oman pääoman ja tuloksen muuntamisesta euromääräisiksi.

Arvonmuutos- ja suojausrahasto

Arvonmuutosrahasto käsittää käyvän arvon rahaston, joka sisältää myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutoksen. Suojausrahasto sisältää rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutosten tehok-kaat osuudet.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on turvata Lassila & Tikanojan toiminnan jatkuvuus ja ylläpitää optimaalinen pää-omarakenne investointien turvaamiseksi ottaen huomioon pääomakustannukset. Pääomaan lasketaan oma ja vieras pää-oma vähennettynä saaduilla ennakoinnilla.

Vuotuisen osingon määrä on sidottu tulokseen. Se osa, jota ei katsota tarvittavan yhtiön terveen kehityksen varmistamiseen, jaetaan osakkaille. Osakepääomaa korotetaan, mikäli poikkeuksellisen nopea kasvu tai suuret investoinnit vaativat lisää pää-omaa.

Pääoman rakenteen kehitystä seurataan omavaraisuus-tunnusluvun avulla vuosineljänneksittäin. Tunnusluku lasketaan si-ten, että konsernin oma pääoma jaetaan luvulla, joka saadaan, kun taseen loppusummasta vähennetään saadut ennakot.

M€	2014	2013
Oma pääoma konsernitaseessa	206,3	211,5
Taseen loppusumma	458,3	496,0
Saadut lyhytaikaiset ennakot	-12,5	-11,3
Saadut pitkäaikaiset ennakot	-0,2	-0,3
Pääoma yhteensä	445,7	484,4
Omavaraisuusaste, %	46,3 %	43,7 %

24. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Osakepalkkiojärjestelmä 2009-2011

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 24.3.2009 osakepohjaisen kannustinohjelman käyttöönotosta osana avainhenkilöstön kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Palkkion maksaminen riippuu yhtiön hallituksen asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta, minkä perusteet hallitus päättää vuosittain. Maksettu palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen. Palkkio maksettiin ainoastaan vuodelta 2009.

Ohjelmassa oli kolme kalenterivuoden mittaista ansaintajaksoa, joista ensimmäinen alkoi 1.1.2009 ja viimeinen päättyi 31.12.2011. Mahdollinen palkkio maksettiin ansaintajaksoa seuraavana kalenterivuonna osittain osakkeina ja osittain rahana. Rahana maksettava osuus kattoi palkkiosta aiheutuvat verot. Palkkion saaminen edellytti työsuhteen jatkumista ja kannustinohjelmaan liittyi kielto luovuttaa osakkeita kahden vuoden kuluessa kunkin palkkiosuorituksen saamisesta. Tämän jälkeenkin johtoryhmän on omistettava osakkeita vähintään puolen vuoden ja muiden kolmen kuukauden bruttopalkan arvosta työsuhteen päättymiseen saakka.

Ohjelman perusteella voitiin luovuttaa yhteensä enintään 180 000 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta, jotka yhtiö hankkii osakemarkkinoilta. Ohjelman piiriin kuului perustamisvaiheessa 28 henkilöä.

Osakkeina maksettava osuus arvostetaan myöntämispäivänä käypään arvoon eikä arvostusta muuteta järjestelmän voimaoloaikana. Osakkeina maksettavan osuuden kulut jaksotetaan oikeuden syntymisajanjakson kuluessa kolmelle vuodelle tuloslaskelmaan henkilöstökuluiksi ja omaan pääomaan.

Rahasuoritusosuudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetken osakkeen hinnan mukaan. Osakepalkkiojärjestelmän rahasuoritusosuudet kirjataan henkilöstökuluihin ja velkoihin, ja ne jaksotetaan ansaintajaksolle.

Osakepalkkiojärjestelmän 2009-2011 ensimmäiseltä ansaintajaksolta 2009 ansaitut osakkeet siirrettiin palkkiosaaajille kesäkuun alussa 2010. Niiden luovutusrajoitus päättyi 31.5.2012.

Osakepalkkiojärjestelmä 2012

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 14.12.2011 uudesta vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta. Palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen ilman L&T Recoil Oy:tä. Muilta osin ehdot ovat yhtäläiset 2009-2011 järjestelmän kanssa. Ohjelman perusteella voitiin luovuttaa yhteensä enintään 65 520 osaketta.

Ohjelman perusteella vuonna 2013 luovutettiin yhteensä 9 605 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta, jotka yhtiö hankki osakemarkkinoilta. Ohjelman piiriin kuului 22 henkilöä.

Osakepalkkiojärjestelmä 2013

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 17.12.2012 uudesta vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta. Palkkio perustui konsernin EVA-tulokseen. Muilta osin ehdot olivat yhtäläiset 2009-2011 sekä vuoden 2012 ohjelmien kanssa.

Ohjelman perusteella voitiin luovuttaa enintään 53 300 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

Ohjelman perusteella vuonna 2014 luovutettiin yhteensä 35 818 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta. Palkkion maksussa käytettiin yhtiön hallussa olleita omia osakkeita. Ohjelman piiriin kuului 10 henkilöä.

Osakepalkkiojärjestelmä 2014

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 18.12.2013 uudesta vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta. Palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen. Muilta osin ehdot ovat yhtäläiset 2009-2011 sekä vuosien 2012 ja 2013 ohjelmien kanssa.

Ohjelman perusteella voidaan luovuttaa enintään 39 105 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

Ohjelman perusteella vuonna 2015 luovutetaan yhteensä arviolta 17 428 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta. Palkkion maksussa tullaan käyttämään yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Ohjelman piiriin kuuluu 10 henkilöä.

OSAKEPALKKIOJÄRJESTELMÄT 2009-2011, 2012, 2013 JA 2014

Instrumentti	Osakepalkkiojärjestelmä			
Osakeohjelma	2011	2012	2013	2014
Myöntämispäivä	3.1.2011	2.1.2012	17.12.2012	18.12.2013
Ansaintajakso alkaa	1.1.2011	1.1.2012	1.1.2013	1.1.2014
Ansaintajakso päättyy	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Osakkeen keskipurssi myöntämispäivänä	14,99	11,60	11,62	14,88
Toteutunut määrä, kpl*	0	9 605	35 818	17 428
Osakeomistusvelvollisuus, vuotta	2	2	2	2
Osakkeiden vapautuminen	31.3.2014	31.3.2015	31.3.2016	31.3.2017
Henkilöitä	23	22	10	10

Osakepalkkiojärjestelmistä kirjattavat kulut, M€	2014	2013
Osakkeina maksettavat palkkiot	0,2	0,2
Rahasuoritusosuudet	0,3	0,6
Yhteensä	0,4	0,8

* Vuoden 2014 ohjelman toteuma on arvio.

25. ELÄKEVELVOITTEET

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt ovat pieniä ja koskevat yksittäisiä henkilöitä Suomessa. Ne ovat syntyneet pääasiassa yritys-kauppojen seurauksena. Osa eläkesopimuksista hoidetaan vakuutusyhtiöissä ja osa on yhtiön omalla vastuulla.

M€	2014	2013
Taseen etuuspohjainen eläkevelka määräytyy seuraavasti:		
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	0,7	0,6
Järjestelmään kuuluvien varojen käypä arvo	-0,5	-0,4
	0,1	0,1
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	0,9	0,6
Nettomääräinen eläkevelka taseessa	1,0	0,8
Velvoitteen nykyarvon muutokset		
Velvoite kauden alussa	1,6	1,5
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,0	0,1
Korkomenot	0,0	0,1
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	0,0	0,0
Maksetut etuudet	0,0	0,0
Velvoite tilikauden lopussa	1,5	1,6
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset		
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot kauden alussa	0,8	0,8
Korkotuotot	0,0	0,0
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-0,2	0,0
Maksetut etuudet	0,0	0,0

Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot kauden lopussa	0,5	0,8
Taseessa esitetyn velan muutokset:		
Velka kauden alussa	0,8	0,7
Tuloslaskelmaan merkityt kulut	0,0	0,2
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	0,2	-0,1
Maksetut etuudet	0,0	0,0
Velka kauden lopussa	1,0	0,8
Tuloslaskelman etuuspohjainen eläkekulu määräytyy seuraavasti:		
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	0,0	0,1
Korkomenot	0,0	0,1
Korkotuotot	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot(-) ja tappiot (+)	0,2	-0,1
Yhteensä	0,2	0,1
Konserni ennakoi maksavansa etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin 12 tuhatta euroa vuonna 2015.		

M€	2014	2013
Velvoitteen nykyarvo	1,5	1,2
Järjestelmään kuuluvien varojen käypä arvo	-0,5	-0,4
Alikate	1,0	0,8
Tärkeimmät käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset		
Diskonttauskorko	1,8 %	3,0 %
Varojen odotettu tuotto	2,1 %	2,1 %
Tuleva palkankorotusolettamus	4,5 %	4,5 %
Inflaatio-oletus	2,0 %	2,0 %

Velvoitteen maksuperusteinen maturiteetti

M €	2014	2013
Maturiteetti alle vuoden	0,0	0,0
1-5 vuotta	0,3	0,4
5-10 vuotta	0,4	0,5
10-15 vuotta	0,3	0,3
15-20 vuotta	0,3	0,4
20-25 vuotta	0,2	0,2
25-30 vuotta	0,2	0,2
yli 30 vuotta	0,2	0,2
Yhteensä	2,0	2,1

26. VARAUKSET

M€	Ympäristö-varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2014	9,2	0,3	9,5
Varausten lisäykset		0,6	0,6
Käytetyt varaukset	-2,4	-0,3	-2,7
Diskonttauksen vaikutus	0,1		0,1
Varaukset 31.12.2014	6,9	0,6	7,5

M€	Ympäristö-varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2013	4,4	0,1	4,4
Varausten lisäykset	5,0	0,3	5,3
Käytetyt varaukset	-0,2	-0,1	-0,3
Diskonttauksen vaikutus	0,1	0,0	0,1
Varaukset 31.12.2013	9,2	0,3	9,5

M€	2014	2013
Pitkäaikaiset varaukset	4,2	6,1
Lyhytaikaiset varaukset	3,3	3,4
Yhteensä	7,5	9,5

Ympäristövaraukset kattavat seuraavat velvoitteet:

L&T omistaa Uudenkaupungin Munaisten metsän kaatopaikan sekä siihen kuuluvan maa-alueen. Kaatopaikka toimii yhdyskuntajätteiden, pilaantuneiden maa-ainesten sekä teollisuuden sivutuotteiden loppusijoitusalueena.

L&T on vuokrannut Keravan ja Kotkan kaupungeilta maa-alueet, joilla on kaatopaikat. Lisäksi konsernilla on käytössään Varkaudessa maa-alue pilaantuneen maa-aineksen välivarastointia, puhdistustoimintaa ja loppusijoitusta varten. Konsernilla on velvoite hoitaa vuokrasopimusten tai toiminnan päättyessä alueiden jälkihoitotyöt eli maisemointi ja seurantatutkimukset ympäristölupien ehtojen mukaisesti.

Keravan kaatopaikan jälkihoitokustannusvaraus on jaettu kolmeen osaan. Ensimmäisessä osassa tulevat kustannukset on arvioitu laskentahetken hintatason perusteella korjattuna maanrakennuskustannusindeksin mukaisella muutoksella sekä 2 %:n vuotuisella inflaatiolla, koska kustannustaso on varauksen käyttöhetkellä korkeampi kuin kaatopaikan rakennusaikana. Inflaatiolla korjatut kustannukset on diskontattu läjitysalueen rakentamishetkeen. Korkokantana on käytetty valtion 5 vuoden riskittömän velkakirjan tuotto-odotusta rakennushetkellä lisättynä L&T:n lainamarginaalilla ko. ajankohtana. Tämä läjitysalueen rakentamisesta aiheutuva määrä on aktivoitu nykyarvon suuruusena osaksi alueen hankintamenoa taseeseen ja se poistetaan tasapoistoin. Yhtä suuri erä on kirjattu taseen velkoihin varaukseksi, jota vuosittain kasvattaa rahoituskuluihin kirjattava diskonttokorko. Varauksen toinen osa lasketaan läjitysalueelle ajettavan tonnimäärän perusteella. Kolmannen osan varauksesta muodostaa seurantatutkimusvaraus.

Kotkan kaatopaikan jälkihoitokustannusvaraus on jaettu kahteen osaan. Varauksen ensimmäisessä osassa kaatopaikan rakentamisesta aiheutuva määrä on aktivoitu nykyarvon suuruusena osaksi alueen hankintamenoa taseeseen kuten Keravan kaatopaikan varaus. Kotkan kaatopaikkaan sovelletaan kuitenkin suoriteyksikköön perustuvaa poistomenetelmää, joten taseeseen aktivoitu määrä poistetaan alueelle toimitetun jätteen tilavuuden mukaan. Toisen osan Kotkan kaatopaikan varauksesta muodostaa taseeseen aktivoitu seurantatutkimusvaraus, joka perustuu tasapoistoihin. Tulevat kustannukset on arvioitu laskentahetken hintatason perusteella korjattuna 2 %:n vuotuisella inflaatiolla.

Varkauden pilaantuneen maa-aineksen käsittely- ja loppusijoituspaikan jälkihoitokustannusvaraus on käsitelty saman periaatteen mukaan kuin Keravan varaus.

Uudenkaupungin Munaistenmetsän loppusijoitusalueen jälkihoitokustannusvaraus on käsitelty saman periaatteen mukaan kuin Kotkan varaus. Uudenkaupungin kanssa tehdyn liiketoimintakaupan yhteydessä L&T:lle siirtyi myös vanhan jo suljetun kaatopaikan seurantatutkimusvelvoite. Velvoite siirtyi vain suoritettavan näytteiden oton ja analysoinnin osalta, ei mahdollisten pilaantumien osalta. Tulevat kustannukset on arvioitu laskentahetken hintatason perusteella korjattuna 2 %:n vuotuisella inflaatiolla.

Konsernilla on myös varauksia taseessa pois luovutettujen maa-alueiden mahdollisia puhdistuskustannuksia varten.

27. LAINAT

M€	2014 Tasearvo	2013 Tasearvo
Pitkäaikaiset		
Lainat rahoituslaitoksilta, joukkovelkakirjalainat ja eläkelainat	71,2	65,9
Yhteensä	71,2	65,9
Lyhytaikaiset		
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	24,8	22,1
Lyhytaikaiset lainat	0,0	34,9
Yhteensä	24,8	57,0

Yhtiö laski liikkeelle joukkovelkakirjalainan 15.9.2014 nimellismäärältään 30 miljoonaa euroa, joka erääntyy vuonna 2019.

Rahoitusvelkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 30. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin.

Pitkäaikaisten lainojen erääntyminen on esitetty liitetiedossa 37.

28. MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

M€	2014	2013
Saadut ennakot	0,3	0,3
Muut velat	0,0	0,2
Yhteensä	0,3	0,5

29. OSTOVELAT JA MUUT LYHYTAIKAISET VELAT

M€	2014	2013
Saadut ennakot	12,5	11,3
Ostovelat	31,9	32,6
Muut velat	22,5	21,4
Siirtovelat	53,6	54,7
Yhteensä	120,4	120,0
Siirtovelat		
Henkilöstökuluihin liittyvät velat	52,5	53,3
Jätteenkäsittelymaksut	0,0	0,4
Korot	0,3	0,2
Muut jaksotetut kulut	0,8	0,8
Yhteensä	53,6	54,7

Ostovelkojen ja muiden lyhytaikaisten velkojen käyvät arvot ovat samat kuin niiden tasearvot.

30. RAHOITUSVARAT JA -VELAT ARVOSTUSRYHMITÄIN

2014

M€	Käypään arvoon tulosvai- kuttei- sesti kir- jattavat rahoitus- varat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytä- vissä olevat rahoitus- varat	Jakso- tettuun hankin- tame- noon kir- jattavat rahoitus- velat	Suo- jauslas- kennan alaiset johdan- naiset	Tase- erien kirjan- pitoarvot	Tase- erien käyvät arvot	Käyvän arvon hierar- kiaso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat sijoitukset			0,6			0,6		3
Rahoitusleasingsaamiset		3,2				3,2	3,2	2
Muut saamiset		2,3				2,3		
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat sijoitukset			4,0			4,0		2
Myyntisaamiset ja muut saamiset		93,1				93,1		
Johdannaissaamiset	0,1					0,1		
Rahavarat		34,0				34,0		
Rahoitusvarat yhteensä	0,1	132,6	4,6		0,0	137,3	3,2	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Lainat				71,2		71,2	71,6	2
Muut velat				0,0		0,0		
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Lainat				24,8		24,8		
Ostovelat ja muut velat				57,7		57,7		
Johdannaisvelat	0,1				1,2	1,3		2
Rahoitusvelat yhteensä	0,1			153,7	1,2	155,0	71,6	

2013

M€	Käypään arvoon tulosvai- kuttei- sesti kir- jattavat rahoitus- varat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytä- vissä olevat rahoitus- varat	Jakso- tettuun hankin- tame- noon kir- jattavat rahoitus- velat	Suoja- us-las- kennan alaiset johdan- naiset	Tase- erien kirjan- pitoarvot	Tase- erien käyvät arvot	Käyvän arvon hierar- kiaso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat sijoitukset			4,3			4,3	4,3	3
Rahoitusleasingsaamiset		3,7				3,7	3,9	2
Muut saamiset		2,4				2,4	2,4	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset		90,2				90,2	90,2	
Johdannaissaamiset					0,1	0,1	0,1	2

Rahavarat	58,5			58,5	58,5
Rahoitusvarat yhteensä	154,7	4,3	0,1	159,1	159,3
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Lainat		65,9		65,9	66,0
Muut velat		0,2		0,2	0,2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Lainat		57,0		57,0	
Ostovelat ja muut velat		57,4		57,4	
Johdannaisvelat			0,5	0,5	0,5
Rahoitusvelat yhteensä		180,4	0,5	180,9	66,6

Edellisellä sivulla olevissa taulukoissa Pitkäaikaiset muut velat eivät sisällä saatuja ennakoita, Myyntisaamiset ja muut saamiset eivät sisällä verosaamisia ja siirtosaamisia, eivätkä Ostovelat ja muut velat lakisääteisiä velkoja (kuten verovelkoja), koska nämä erittelyt vaaditaan vain rahoitusinstrumenteista.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämisperiaatteet

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat noteeraamattomista osakkeista, rahasto-osuuksia, sijoitus- ja yritystodistuksista. Sellaiset noteeraamattomat osakesijoitukset, joiden käypiä arvoja ei ole saatavissa epäaktiivisten markkinoiden vuoksi, arvostetaan hankintamenoon. Sijoitus- ja yritystodistukset ovat jälkimarkkinakelpoisia ja niiden käypä arvo perustuu tilinpäätöspäivän korkomarkkinanoteerauksiin. Rahasto-osuuden markkina-arvo perustuu tilinpäätöspäivän noteeraukseen.

Johdannaiset

Koronvaihtosopimusten, valuuttatermiinien ja hyödykejohdannaisten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat tilinpäätöspäivän markkinanoteeraukset. Käyvät arvot kuvaavat niitä hintoja, jotka konserni saisi tai joutuisi maksamaan, jos johdannaissopimus purettaisiin tilinpäätöspäivänä.

Pankkilainat ja muut lainat

Lainojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa lainaa tilinpäätöshetkellä. Lainan kokonaiskorko muodostuu riskittömästä markkinakorosta ja yrityskohtaisesta riskipreemiosta.

Rahoitusleasingvelat

Rahoitusleasingvelkojen käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla tulevat rahavirratt korolla, jolla konserni voisi tehdä vastavan leasingosimuksen tilinpäätöshetkellä.

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Johdannaisvaroihin kuulumattomiin rahoitusvaroihin sisältyvät myyntisaamiset ja muut saamiset merkitään taseeseen alkuperäisen arvon mukaisina vähennettynä hyvityksillä ja arvonalentumistappioilla. Tämä vastaa niiden käypää arvoa, koska maksuajat ovat lyhyitä eikä diskonttauksella siten ole olennaista vaikutusta.

Ostovelat ja muut velat

Ostovelat ja muut lyhytaikaiset korottomat velat kirjataan taseeseen alkuperäiseen arvoonsa, joka vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

Käypään arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat on luokiteltava käyttäen kolmitasoisia käypien arvojen hierarkiaa, joka kuvastaa arvoja määrittäessä käytettävien syöttötietojen merkittävyttä. L&T:llä ainoastaan lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat ja johdannaiset kirjataan käypään arvoon. Myytävissä olevien lyhytaikaisten sijoitusten, jotka ovat rahasto-osuuksia, sijoitus- ja yritystodistuksia, ja johdannaisten, jotka ovat koronvaihto- valuutta- ja hyödykejohdannaissopimuksia, käyvät arvot ovat tason 2 mukaisia. Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot perustuvat toimivilla markkinoilla noteeratuista hinnoista johdettuihin hintoihin tai yleisesti hyväksyttyihin arvostusmalleihin, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittävilta osin todennettaviin markkinatietoihin.

31. JOHDANNAISSOPIMUKSET

VALUUTTATERMIINIT

M€	2014		2013	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Enintään 1 vuoden kuluessa	10,9	-0,1	0,0	0,0

Valuuttatermiinisopimusten käyvän arvon muutokset on kirjattu rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

KORON- JA VALUUTANVAIHTOSOPIMUKSET

M€	2014		2013	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Suojauslaskennassa olevien koron- ja valuuttanvaihtosisopimusten erääntyminen				
Enintään 1 vuoden kuluessa	0,0		7,2	
1-5 vuoden kuluttua	0,0		9,5	
Yhteensä	0,0	0,0	16,7	0,1

Valuuttamääräiset lainat on vuoden 2014 aikana konvertoitu euromääräisiksi lainoiksi.

KORKOJOHDANNAISET

M€	2014		2013	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Suojauslaskennassa olevien koron- vaihtosisopimusten erääntyminen				
Enintään 1 vuoden kuluessa	9,0		14,0	
1-5 vuoden kuluttua	38,6		16,7	
Yli 5 vuoden kuluttua	0,0		0,9	
Yhteensä	47,6	-0,6	31,7	-0,4

Koronvaihtosisopimukset, jotka on tehty vaihtuvakorkoisin lainoihin liittyvien rahavirtojen suojausiksi ja joihin on sovellettu IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Suojaukset ovat olleet tehokkaita ja niiden käyvän arvon muutokset on esitetty kauden laajassa tuloslaskelmassa.

Koronvaihtosisopimusten kiinteät korot 31.12.2014 vaihtelivat välillä 0,499 – 1,91 % (2013: 1,59–3,30 %). Vaihtuvana korkona oli 1, 3 tai 6 kuukauden Euribor.

HYÖDYKEJOHDANNAISET

Öljytonnia	2014		2013	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Suojauslaskennassa olevien diesel-swapsopimusten erääntyminen				
Erääntyy 1 vuoden kuluessa	8,3		9,7	
Erääntyy 1–5 vuoden kuluessa	0,0		0,8	
Yhteensä	8,3	-0,6	10,6	-0,1

Hyödyke johdannaiset on tehty tulevien diesel-ostojen suojaamiseksi. Sopimuksiin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa ja käyvän arvon muutos kirjataan tehokkaalta osaltaan oman pääoman suojausrahastoon. Hyödyke johdannaisten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksiin.

32. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

M€	2014	2013
Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrien erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	2,9	5,0
1–5 vuoden kuluttua	2,8	6,1
Yli 5 vuoden kuluttua	2,0	2,2
Vähimmäisvuokrat yhteensä	7,7	13,4

Konserni on vuokrannut osan käytössään olevista tuotanto- ja toimistotiloista sekä toimistokoneista ja autoista. Toimitila- ja maanvuokrasopimukset ovat pääosin indeksisidonnaisia ja paikallisen markkinakäytännön mukaisia.

33. RAHAVIRTALASKELMAN LIITETIEDOT

M€	2014	2013
Liiketoiminnan rahavirran oikaisut		
Verot	8,4	8,1
Poistot ja arvonalentumiset	40,2	54,0
Rahoitustuotot ja -kulut	21,9	2,9
Myyntivoitot ja -tappiot	-1,5	-1,2
Varaukset	0,4	5,2
Muut	1,5	-0,2
Yhteensä	71,0	68,8
Tilikauden aikana myytyjen tytäryritysten ja liiketoimintojen vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	4,9	-
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	5,9	-
Vaihto-omaisuus	0,1	-
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2,1	-
Ostovelat ja muut velat	-2,3	-
Varat ja velat yhteensä	10,6	-
Rahana saatu vastike	15,1	-
Luovutettujen yksiköiden rahavarat	-1,6	-
Rahavirtavaikutus	13,5	-

34. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lassila & Tikanoja -konsernin lähipiiriin kuuluvat ylin johto, Suomen Keräystuote Oy (osakkuusyritys) sekä L&T -sairauskassa.

Luettelot konsernin emo- ja tytäryrityssuhteista sekä osakkuus- ja yhteisyrityksistä on esitetty liitteessä 15. Konserniyritykset.

Emoyhtiön maksamat tukimaksut L&T -sairauskassalle tilikaudella olivat 1,0 miljoonaa euroa (2013: 0,8 miljoonaa euroa).

YLIMMÄN JOHDON TYÖSUHDE-ETUUDET

M€	2014	2013
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	2,2	1,9
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,0	0,0
Ylimmän johdon osuus kauden osakepalkitsemisen kuluista	0,4	0,7
Yhteensä	2,6	2,7

Ylin johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta ja johtoryhmästä. Tuloslaskelmaan kirjattiin ylimmän johdon osuutena osakeperusteisista maksuista kuluksi 0,4 miljoonaa euroa (2013: 0,7 miljoonaa euroa).

HALLITUKSELLE MAKSETUT PALKAT JA PALKKIOT

1 000 €	2014	2013
Heikki Bergholm, puheenjohtaja	62	64
Eero Hautaniemi, varapuheenjohtaja	42	45
Hille Korhonen	34	34
Laura Lares	33	-
Sakari Lassila	35	36
Miikka Maijala	34	36

27.3.2014 luovutettiin hallituksen jäsenille 5 020 osaketta osana hallituksen palkkiota (25.3.2013: 4 958 osaketta).

Vuonna 2014 toimitusjohtajan palkka luontoisetuineen oli 540 (2013: 677) tuhatta euroa, joka sisältää palkan luonteisetuineen 424 (2013: 456) tuhatta euroa sekä tulospalkkion 116 (2012: 221) tuhatta euroa. Lisäksi toimitusjohtajalle maksettiin tilikauden aikana vuoden 2013 toteuman mukaisesti osakepohjaisen kannustinohjelman mukaista palkkiota 318 (2013: 31) tuhatta euroa.

Muun johtoryhmän palkat luontoisetuineen olivat yhteensä 1 374 (2013: 1 049) tuhatta euroa, joka sisältää palkan luontoisetuineen 1 165 (2013: 971) tuhatta euroa, tulospalkkiot 210 (2013: 78) tuhatta euroa. Lisäksi muille johtoryhmän jäsenille maksettiin tilikauden aikana vuoden 2013 toteuman mukaisesti osakepohjaisen kannustinohjelman mukaista palkkiota 642 (2013: 43) tuhatta euroa. Luvuissa on huomioitu palkat siltä ajalta, jona henkilöt ovat kuuluneet johtoryhmään.

Hallituksen jäsenillä ei ole eläkesopimuksia yhtiön kanssa. Jari Sarjolla, joka toimi yhtiön toimitusjohtajana 13.6.2011 asti on etuuspohjainen eläkesopimus, josta kirjattiin tuloslaskelmaan 12 tuhatta euroa vuonna 2014 (2013: 12 tuhatta euroa).

Hallituksen jäsenet eivät kuulu osakeohjelmien piiriin.

Konsernin lähipiiriin kuuluville henkilöille ei ole myönnetty lainoja eikä heidän puolestaan ole annettu takauksia tai muita vakuuksia.

35. TILINTARKASTUSKUSTANNUKSET

M€	KPMG	Muut yhtiöt	Yhteensä
2014			
Tilintarkastus	0,1	0,0	0,1
Muut tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	0,0	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,0	0,0	0,0
Muut palvelut	0,0	0,0	0,1
Yhteensä	0,1	0,0	0,2

M€	KPMG	Muut yhtiöt	Yhteensä
2013			
Tilintarkastus	0,1	0,0	0,1
Muut tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	0,0	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,0	0,0	0,0
Muut palvelut	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,2	0,0	0,2

36. VASTUUSITOUMUKSET

M€	2014	2013
Omista sitoumuksista annetut vakuudet		
Kiinnitykset maanvuokraoikeuteen	0,2	0,1
Yrityskiinnitykset	0,5	0,6
Muut vakuudet	0,2	0,2
Ympäristölupien edellyttämät pankkitakaukset	8,4	9,5
Muut vakuudet ovat vakuustalletuksia.		

37. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

L&T:n rahoitusriskien hallinnan periaatteet määritellään hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa. Rahoitusriskien hallinnan tarkoituksena on suojautua merkittäviltä rahoitusriskeiltä ja pyrkiä rajoittamaan rahoitusmarkkinoiden muutosten ja muiden riskitekijöiden epäedullisia vaikutuksia konsernin tulokseen.

Konsernin rahoitus ja likviditeetin hallinta hoidetaan keskitetysti konsernin taloushallinnossa, jota johtaa talousjohtaja. Rahoitusriskien hallintaan liittyvät transaktiot toteutetaan konsernin taloushallinnossa.

Valuuttariski

L&T muodostuu Suomessa toimivasta emoyhtiöstä sekä Suomessa, Ruotsissa ja Venäjällä toimivista tytäryhtiöistä. Emoyhtiön ja kotimaisten tytäryhtiöiden toiminta- ja raportointivaluuttana on euro ja muissa tytäryhtiöissä sijaintimaan valuutta. Valuuttakurssien vaihtelut vaikuttavat siten konsernin tulokseen ja omaan pääomaan.

Transaktioriski

L&T:n ulkomaisten tytäryhtiöiden liiketoiminta tapahtuu lähes täysin niiden toimintavaluutassa. Tytäryhtiöiden rahoitus hoidetaan pääsääntöisesti konsernin sisäisillä lainoilla, jotka ovat kunkin tytäryhtiön toimintavaluutan määräisiä. Suomessa toimivat konserniyhtiöt käyttävät myynnin laskutusvaluuttana lähes poikkeuksetta euroa. Ostossa on laskutusvaluuttana vähäisessä määrin myös Ruotsin kruunu.

Translaatoriski

L&T:n translaatoriskille alttiina oleva positio muodostuu ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehdyistä nettosijoituksista, joihin sisältyvät omat pääomat ja niihin rinnastettavat lainat. Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten positiota ei suojata, koska omistuksia pidetään pitkäaikaisina strategisina sijoituksina.

Konsernin merkittävin transaktioriski aiheutuu RUB-määräisistä tytäryhtiölainojen lainapääomista ja kertyneistä koroista. Konserni on suojautunut transaktioriskiltä valuuttatermiinien ja -optioiden avulla. Nettopositio tilinpäätöshetkellä oli seuraava:

M€

RUB-määräiset sisäiset lainapääomat ja kertyneet korot	5,2
Suojaukset	3,2
Netto	2,0

Vuonna 2014 tapahtuneiden valuuttakurssimuutosten takia omaan pääomaan syntyi muuntoeroja euroa -1,8 miljoonaa euroa (-0,4 miljoonaa euroa). Valuuttamääräiset nettosijoitukset on esitetty valuutoittain alla olevassa taulukossa.

NETTOSIJOITUSTEN TRANSLATIOPOSITIO

M€	2014	2013
SEK	7,7	7,9
LVL	-	7,4
RUB	5,7	8,6
Yhteensä	13,4	23,8

Sijoitusten hintariski

L&T ei ole sijoittanut varoja noteerattuihin osakkeisiin, joiden arvo vaihtelee markkinahintojen muutosten vuoksi, joten se ei altistu arvopaperimarkkinoihin liittyvälle hintariskille. L&T:n omistamien noteeraamattomien osakkeiden määrä on vähäinen, eikä niihin liity olennaista hintariskiä.

Hyödykehintariski

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinnan vaihtelut heijastuvat sekä tuotantokalustossa käytettävien polttoaineiden hintoihin että ympäristönhuoltoalan tuotteiden hankintahintoihin öljypohjaisten raaka-aineiden kautta. Osassa jätehuollon asiakassopimuksista laskutusjaksot ja sopimusehdot ovat sellaiset, että hintoja ei pystytä korottamaan kuukausittain. Tämän vuoksi polttoaineiden hintojen kohoaminen saadaan siirrettyä palveluhintoihin viiveellä. Dieselin hintariskiä on suojattu osittain hyödyke johdannaissopimuksilla. Näihin sopimuksiin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa.

Ympäristötuotteiden raaka-ainehintariskiä pyritään hallitsemaan siten, että myyntihinnat sovitaan yleensä kiinteiksi enintään toimittajien vahvistamien ostohintojen voimassaoloajaksi.

Korkoriski

L&T:n korkoriski liittyy pääasiassa lainoihin, jotka on sidottu vaihtuviin korkoihin ja joista aiheutuvat rahavirrat vaihtelevat korkotason muuttuessa. Koska L&T:n palveluiden kysyntä tai niiden hinnat eivät ole merkittävästi riippuvaisia taloussuhdanteiden vaihteluista, korkokustannukset pyritään pitämään mahdollisimman vakaina. Tämän vuoksi yli puolet vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvästä rahavirrasta pyritään suojaamaan korkoriskiltä koronvaihtosopimuksin.

31.12.2014 lainoista oli joko kiinteäkorkoisia tai koronvaihtosopimuksilla suojattuja 53% (2013: 40 %) ja vaihtuvakorkoisia 47 % (2013: 60 %). Korkotason muutokset eivät siten vaikuta korkokustannuksiin täysimääräisesti.

Kaikki rahavirran suojaukseksi tehdyt koronvaihtosopimukset ovat konsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti suojaavia ja kaikkiin sopimuksiin sovelletaan IAS 39 mukaista suojauslaskentaa. Pääosa L&T:n liikevaihdosta syntyy pitkäaikaisista palvelusopimuksista. Hyvän kassavirtaennustettavuuden vuoksi L&T:n rahoituspolitiikassa on määriteltä, että korkoa tuottavien varojen määrä pyritään pitämään pienenä suhteessa kulloiseenkin lyhyen aikavälin rahoitustarpeeseen ja sijoitettuihin suhteellisen lyhytaikaisiin instrumentteihin.

Luotto- ja vastapuoliriski

Rahoitusinstrumentteihin liittyy riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään sopimuksen mukaisia maksuvelvoitteitaan. Vastapuoliriskiä hallitaan tekemällä rahoitus- ja johdannaissopimuksia vain suurimpien pohjoismaisten pankkien kanssa sekä tekemällä likviditeettihallintaan liittyviä sijoituksia vain korkean luottokelpoisuuden omaavien liikkeellelaskijoiden sijoitus- ja yritystodistuksiin L&T:n hallituksen hyväksymän vastapuolilistan mukaisesti. Tilinpäätöshetkellä avoinna olevista sijoituksista ei odoteta aiheutuvan arvonalentumisia.

L&T:llä on laaja asiakaskunta, joka koostuu yrityksistä, laitoksista, toimisto- ja liikekiinteistöistä, institutionaalisista kiinteistönomistajista, asunto-osakeyhtiöistä, julkisesta sektorista ja kotitalouksista. Myyntisaamiset koostuvat pääosin suuresta määrästä suhteellisen pieniä saatavia, eikä merkittäviä luottoriskikeskittymiä ole. L&T:llä on luotonvalvontaohjeet, joilla pyritään varmistamaan se, että palveluita ja tuotteita myydään vain luottokelpoisille asiakkaille tai ennakkomaksulla, mikäli asiakkaan luottokelpoisuus ei ole riittävä. Suuri osa asiakassuhteista perustuu pitkäaikaisiin palvelusopimuksiin, eikä asiakkailta yleensä vaadita vakuuksia.

Myyntisaamisiin liittyvää perintätoimintaa hoidetaan kotimaan myyntisaamisten osalta keskitetysti taloushallinnossa. Ulkomaiset tytäryhtiöt hoitavat omien myyntisaamistensa perinnän paikallisesti. Liikevaihdosta 92 % tuli Suomesta vuonna 2014. Konsernin luottoriskin enimmäismäärää tilinpäätöshetkellä vastaavat parhaiten rahoitusvarojen tasearvot 31.12.2014 siinä tapauksessa, että sopimusten vastapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan.

MYYNTISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

M€	2014	2013
Erääntymättömät myyntisaamiset	77,0	73,8
Erääntyneet 1–90 pv	7,3	9,2
Erääntyneet 91–180 pv	0,8	0,7
Erääntyneet 181–365 pv	0,4	0,4
Erääntyneet yli 365 pv	0,7	0,4
Yhteensä	86,2	84,5

Arvoltaan alentuneet myyntisaamiset on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan.

Arvon alentumistappioiden määrä ja aiemmin kirjattujen arvonalentumistappioiden peruutukset esitetään liitetiedossa 6. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut.

Kaikki rahoitusvarat ovat vakuudettomia. Myyntisaamisista tehtyjen arvonalentumiskirjausten kriteerinä on johdon harkinnan mukaan käytetty velallisten merkittäviä taloudellisia vaikeuksia, yrityssaneerausta, perintätoimiston luottotappiosuositusta tai maksujen pitkäaikaista laiminlyöntiä. Muista rahoitusvaroista ei ole kirjattu arvonalentumisia.

RAHOITUSVAROIHIN LIITTYVÄ LUOTTORISKI

ME	2014 tasearvo	2013 tasearvo
Myytavissä olevat pitkäaikaiset sijoitukset	0,6	4,3
Pitkäaikaiset rahoitusleasingsaamiset	3,2	3,7
Muut pitkäaikaiset saamiset	2,3	2,4
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset	86,2	84,5
Johdannaissaamiset	0,1	0,1
Myytavissä olevat lyhytaikaiset rahoitusvarat	10,0	0,0
Rahavarat	34,0	58,5

Likviditeetti- ja jälleenerahoitusriski

Likviditeettiriskin hallinnalla varmistetaan, että L&T pystyy jatkuvasti hoitamaan toimintaan liittyvät rahoitukselliset velvoitteensa mahdollisimman edullisin kustannuksin. L&T pyrkii säilyttämään hyvän maksuvalmiuden tehokkaalla kassanhallinnalla ja sijoittamalla sellaisiin rahamarkkinainstrumentteihin, jotka voidaan realisoida nopeasti. Likviditeettitilannetta seurataan ajantasaisesti ja sitä ennakoidaan kassavirtaennusteiden avulla. Kotimaisten konserniyhtiöiden likviditeetti netotetaan konsernitilien avulla ja konsernin taloushallinto vastaa likviditeettilyijäämien sijoittamisesta. Rahoituksen saatavuutta pyritään varmistamaan käyttämällä rahoitustoiminnassa useita pankkeja. Jälleenerahoitusriskiä hallitaan hajauttamalla lainojen maturiteettia ja pyrkimällä pitämään pitkän lainasalkun keskimääräinen duraatio 2 vuotena.

L&T:n kassavarat on pyritty pitämään melko pieninä ja toisaalta huolehdittu luottolimiittien riittävydestä likviditeetin hallinnassa. Lyhytaikaisia, kassavirran heilahteluista johtuvia rahantarpeita varten L&T:llä on käytössä komitoituja limiittejä (yhteensä 30 milj. e) ja yritystodistusohjelma (100 milj. e). 31.12.2014 konsernin likvidien varojen ja sijoitusten määrä oli 44,0 miljoonaa euroa (2013: 58,5 milj. e). Yritystodistusohjelmasta oli käytössä 0,0 miljoonaa euroa (2013: 34,9 milj. e).

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin rahoitusvelat jaoteltuina sopimuksiin perustuvien eräpäivien mukaisesti tilinpäätöspäivänä. Taulukossa esitettävät luvut ovat sopimuksiin perustuvia diskonttaamattomia rahavirtoja. L&T:n nostamiin pitkäaikaisiin lainoihin sisältyy omavaraisuus- ja korkokatekovenantteja sekä muita tavanomaisia ehtoja, jotka rajoittavat lisävakuuksien antoa muille rahoittajille ja nykyisen liiketoiminnan lakkauttamista tai luovuttamista. Näiden ehtojen rikkominen oikeuttaisi lainanantajat irtisanomaan lainat välittömästi, mikä johtaisi taulukossa esitettyihin lainoihin liittyvien rahavirtojen aikaistumiseen.

RAHOITUSVELKOJEN ERÄÄNTYMINEN

31.12.2014

M€	Tase- arvo	Sopi- musten mukai- nen ra- havirta	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ja myöh.
Lainat rahoituslaitoksilta ja eläkelainat	65,8	66,0	25,4	35,2	2,7	2,6	0,1	0,0
Joukkovelkakirjalainat	29,7	33,2	0,6	0,6	0,6	0,6	30,6	
Yritystodistusvelat	0,0	0,0						
Johdannaisvelat	1,4	1,4	1,4					
Ostovelat ja muut velat	54,4	54,4	54,4					
Yhteensä	151,3	155,0	81,8	35,9	3,3	3,3	30,7	0,0

Konserni on sopinut korkokatekovenantin tarkastelun väliaikaisesta lopettamisesta 31.3.2015 asti. Korkokatekovenantti liittyy yhteen 10 miljoonan euron pankkilainaan. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä konserni maksoi L&T Recoilin takausvastuun perusteella 16,7 miljoonaa euroa ja näytti mahdolliselta, että konserni ei tämän johdosta täyttäisi korkokatteeseen liittyvää kovenanttivaatimustaan. Konserni on täyttänyt voimassa olevat kovenanttivaatimuksensa tilikauden aikana ja tilinpäätöshetkellä.

31.12.2013

M€	Tase- arvo	Sopi- musten mukai- nen ra- havirta	2014	2015	2016	2017	2018	2019 ja myöh.
Lainat rahoituslaitoksilta ja eläkelainat	87,9	90,1	23,0	25,5	35,3	2,7	2,6	0,9
Yritystodistusvelat	34,9	35,0	35,0					
Johdannaisvelat	0,5	0,5	0,5					
Ostovelat ja muut velat	54,0	54,0	54,0					
Takausvastuut	0,0	16,4	16,4					
Yhteensä	177,2	195,9	128,9	25,5	35,3	2,7	2,6	0,9

LAINOJEN RAKENNE

M€	Käy- tössä 31.12.2014	Käytet- tävissä 31.12.2014	Yhteensä	Käy- tössä 31.12.2013	Käytet- tävissä 31.12.2013	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta ja eläkelainat	65,8		65,8	87,9		87,9
Joukkovelkakirjalainat	29,7		29,7			
Sitova luottolimiitti erääntyy vuonna 2017	0,0	30,0	30,0	0,0	30,0	30,0
Ei-sitovat luottolimiitit		0,0	0,0		8,0	8,0
Yritystodistusohjelma	0,0	100,0	100,0	35,0	65,0	100,0
Yhteensä	95,5	130,0	225,5	122,9	103,0	225,9

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva herkkyys markkinariskeille

Seuraavassa esitetty IFRS 7 -standardin edellyttämä herkkyysanalyysi pyrkii kuvaamaan konsernin tilikauden tuloksen ja oman pääoman herkkyyttä korkotason ja dieselin hinnan muutoksille taseessa 31.12.2014 (31.12.2013) olevista rahoitusinstrumenteista eli rahoitusvaroista ja -veloista sekä johdannaissopimuksista. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojaus laskentaa, käyvän arvon muutokset on oletettu kohdistuvan kokonaan omaan pääomaan ja muiden johdannaissopimusten tuloslaskelmaan.

Korkotason muutoksesta aiheutuvaa herkkyyttä laskettaessa on käytetty seuraavia oletuksia:

- Korkotason nousuksi oletetaan + 0,5 prosenttiyksikköä ja laskuksi - 0,2 prosenttiyksikköä.
- Dieselin hinnan muutokseksi oletetaan +/-10 prosenttiyksikköä.
- Laskelman perustana oleva positio sisältää korolliset rahoitusvelat ja -saamiset sekä koronvaihto- ja hyödykejohdannaissopimukset.

Nettosijoituksia ulkomaisiin yksiköihin ei ole sisällytetty herkkyysanalyysiin.

IFRS 7 -STANDARDIN MUKAINEN HERKKYYSANALYYSI RAHOITUSINSTRUMENTTIEN MARKKINARISKEISTÄ

M€	2014		2013	
	Tulos verojen jälkeen	Oma pääoma	Tulos verojen jälkeen	Oma pääoma
+ 0,5 % muutos markkinakoroissa	-0,2	0,0	-0,3	0,3
- 0,2 % muutos markkinakoroissa	0,1	-0,2	0,1	-0,3
+ 10 % muutos diesel oil CIF CARGO NWE -hinnassa *)		0,0		0,4
- 10 % muutos diesel oil CIF CARGO NWE -hinnassa *)		-0,2		-0,4
*) euromääräinen hintataso				
+10% muutos ruplan kurssissa	0,2			
-10% muutos ruplan kurssissa	-0,4			

38. RIITA-ASIAT JA OIKEUSPROSESSIT

Helsingin kihlakunnan syyttäjä vaatii hovioikeudessa yhtiöltä vähintään 50.000 euron yhteisösakkoa liittyen ylityörikkeisiin, joiden epäillään tapahtuneen vuosien 2009–2012 aikana. Lisäksi Lassila & Tikanoja Oyj on asianosaisena muutamassa piennessä konsernin liiketoimintaan liittyvässä riita-asiassa, joiden lopputuloksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

39. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

20.1.2015 yhtiö tiedotti, että vuoden 2014 alustavien tilinpäätöslukujen mukaan yhtiön liikevaihdon arvioidaan olevan 639 miljoonaa euroa (2013: 668,2 milj. e) ja operatiivisen toiminnan liikevoiton olevan 53,8 miljoonaa euroa (2013: 51,8 milj. e). Aiemmin yhtiö arvioi vuoden 2014 liikevaihdon olevan samalla tasolla tai hieman alempi kuin vuonna 2013 ja operatiivisen toiminnan liikevoiton samalla tasolla tai hieman alempi kuin vuonna 2013.

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa sellaisia olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet tilinpäätöksen laadintaan.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

M€	2014	2013	Liite
Liikevaihto	522,5	523,1	1
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-454,8	-460,6	
Bruttokate	67,8	62,5	
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-12,4	-12,1	
Hallinnon kulut	-10,7	-10,5	3
Liiketoiminnan muut tuotot	6,1	4,1	5
Liiketoiminnan muut kulut	-9,4	-7,0	5
Liikevoitto ennen liikeyrön poistoja	41,4	36,9	2,4
Liikeyrön poistot	-1,5	-1,9	
Liikevoitto	39,9	35,0	
Rahoitustuotot ja -kulut	-18,3	8,7	6
Voitto ennen satunnaisia eriä	21,6	43,7	
Satunnaiset erät	0,0	-23,7	7
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	21,6	20,1	
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron muutos	0,8	1,6	
Tuloverot	-8,6	-7,5	8
Tilikauden voitto	13,8	14,2	

EMOYHTIÖN TASE

M€	2014	2013	Liite
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			9
Aineettomat oikeudet	1,0	1,0	
Liikearvo	5,8	2,4	
Muut pitkävaikutteiset menot	6,1	5,2	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1,8	0,9	
	14,7	9,5	
Aineelliset hyödykkeet			10
Maa-alueet	2,9	2,9	
Rakennukset ja rakennelmat	38,6	40,8	
Koneet ja kalusto	110,7	110,3	
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2,0	1,8	
	154,2	155,8	
Sijoitukset			11
Osuudet saman konsernin yrityksissä	23,8	24,8	
Osuudet osakkuusyrityksissä/yhteisyrityksissä	0,0	0,0	
Pääomalainasaamiset muilta	0,0	0,1	
Muut osakkeet ja osuudet	0,4	4,1	
	24,3	29,0	
Pysyvät vastaavat yhteensä	193,2	194,3	
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	0,8	0,8	
Valmiit tuotteet/Tavarat	1,1	1,5	
Muu vaihto-omaisuus	2,7	1,8	
	4,6	4,1	
Pitkäaikaiset saamiset			
Lainasaamiset	1,7	2,1	

Ennakot	0,3	0,0
	2,0	2,1
Lyhytaikaiset saamiset		12
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	24,2	41,8
Myyntisaamiset	76,0	71,1
Muut saamiset	0,6	3,7
Siirtosaamiset	5,7	7,8
	106,6	124,4
Rahat ja pankkisaamiset	41,2	51,6
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	154,3	182,2
Vastaavaa yhteensä	347,5	376,5

M€	2014	2013	Liite
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			13
Osakepääoma	19,4	19,4	
Käyvän arvon rahasto	-0,4	-0,1	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,4	0,4	
Edellisten tilikausien voitto	65,3	71,8	
Tilikauden voitto	13,8	14,2	
Oma pääoma yhteensä	98,5	105,7	
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero	33,9	34,6	
Pakolliset varaukset			14
Pitkäaikainen	4,7	4,7	
Lyhytaikainen	2,7	3,4	
	7,5	8,1	
Vieras pääoma			15
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta	38,6	62,6	
Eläkelainat	2,3	3,1	
Joukkovelkakirjalainat	30,0	0,0	
Saadut ennakot	0,3	0,3	
	71,2	66,1	
Lyhytaikainen			

Joukkovelkakirjalainat	0,0	34,9
Lainat rahoituslaitoksilta	24,8	22,1
Saadut ennakot	9,2	8,7
Ostovelat	29,1	29,2
Velat saman konsernin yrityksille	3,7	2,4
Muut velat	21,2	18,7
Siirtovelat	47,6	46,0
Siirtovelat hyödykejohtannaisista	0,8	0,1
Verovelat	0,0	0,0
	136,4	162,1
Vieras pääoma yhteensä	207,6	228,1
Vastattavaa yhteensä	347,5	376,5

RAHOITUSLASKELMA

M€	2014	2013
Liiketoiminta		
Liikevoitto	40,0	35,0
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalentumiset	37,3	37,0
Myyntivoitot ja -tappiot	-2,4	-0,4
Muut oikaisut	3,9	5,4
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	78,8	77,0
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys/vähennys	-3,3	0,6
Vaihto-omaisuuden lisäys/vähennys	-0,5	0,5
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys/vähennys	6,7	6,4
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	81,7	84,6
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-2,0	-2,2
Saadut korot liiketoiminnasta	0,4	0,8
Maksetut välittömät verot	-4,6	-8,6
Liiketoiminnan rahavirta	75,5	74,6
Investoinnit		
Hankitut tytäryritykset ja liiketoiminnot vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-7,8	0,0
Myydyt tytäryritykset ja liiketoiminnot vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	1,8	0,0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-35,6	-26,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	1,7	1,1
Investoinnit pitkäaikaisiin lainasaamisiin/luovutustulot pitkäaikaisista lainasaamisista	0,0	3,4
Saadut osingot investoinneista	0,1	10,1
Investointien rahavirta	-39,8	-11,7
Rahoitus		
Lyhytaikaisten lainojen nostot/takaisinmaksut	-32,2	22,9
Lyhytaikaisten konsernin sisäisten lainojen nostot/takaisinmaksut	18,8	-5,3
Pitkäaikaisten lainojen nostot	29,9	30,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-24,8	-26,2
Maksetut pääoman palautus ja muu voitonjako	-19,3	-42,5

L&T Recoil Oy:n takausvastuu	-16,7	
Omien osakkeiden hankinta	-1,9	0,0
Rahoituksen rahavirta	-46,1	-21,2
Rahavarojen muutos	-10,4	41,7
Rahavarat 1.1.	51,6	9,9
Rahavarat 31.12.	41,2	51,6
Rahavarat 31.12.		
Rahavarat	31,1	
Myytavissä olevat lyhytaikaiset rahoitusvarat	10,0	0,0
Shekkitililuotot	0,1	0,1
	41,2	51,6
Rahoituslaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseista mm. tytäryhtiöiden fuusioiden ja purkujen takia.		

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Lassila & Tikanoja Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti (FAS). Tilinpäätöksen erät on arvostettu alkuperäiseen hankintamenuon.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet merkitään taseeseen välittömään hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella alkuperäisestä hankintahinnasta lukuun ottamatta uusia läjitysalueita. Poistoajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat 5–25 vuotta

Kuljetusvälineet 6–8 vuotta

Koneet ja kalusto 4–10 vuotta

Liikearvot 5–10 vuotta

Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot 5–10 vuotta

Vuonna 2008 ja sen jälkeen valmistuneisiin kaatopaikkoihin sovelletaan suoriteyksikköön perustuvaa poistomenetelmää, jossa poistot tehdään läjitysalueelle toimitetun jätteen viemän tilavuuden mukaan. Menetelmä kuvaa tasapoistoa paremmin sitä, miten yhtiö odottaa saavansa läjitysalueista taloudellista hyötyä. Keravan läjitysalue on täyttymässä, joten se poistetaan loppuun tasapoistoin.

Tilikauden aikana hankitun käyttöomaisuuden poistot lasketaan käyttöönotosta lähtien.

Leasingvuokrat käsitellään vuosikuluina eikä hyödykkeitä esitetä taseessa.

Sijoitukset arvostetaan hankintamenuon.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuon ellei todennäköinen jälleenhankintamenu tai luovutushinta ole sitä alhaisempi. Ympäristötuotteiden vaihto-omaisuus arvostetaan käyttäen liukuvaa keskihintaa. Muun vaihto-omaisuuden arvo määritellään fifo-periaatteella. Itse valmistetun vaihto-omaisuuden hankintamenuon luetaan välittömien kustannusten lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kursseihin. Valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän Euroopan Keskuspankin kurssia. Kurssierot merkitään tuloslaskelmaan.

Johdannaiset

Vaihtuvakorkoihin lainoihin liittyvän rahavirran korkoriskin suojauksena käytetään swap-

sopimuksia. Niistä syntyvät korkotuotot ja -kulut jaksotetaan sopimusajalle ja niillä oikaistaan suojattavan erän korkoja.

Dieselostoihin liittyvän rahavirran hyödykeriskin suojauksena käytetään hyödykeswap-sopimuksia. Näiden sopimusten käypien arvojen muutokset kirjataan tuloslaskelmaan suojausten tehottoman osuuden osalta, sekä kun sopimukset erääntyvät tai suojattava riski toteutuu.

Valuuttariskisuojauxsiin käytetään valuuttatermiinejä. Käypien arvojen muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan rahoitustuotoksi tai -kuluksi.

Liikevaihto

Myyntituotoista vähennetään myynnin välilliset verot, annetut alennukset sekä myynnin kurssierot. Myyntirahdit ja muut myynti- ja toimituskulut käsitellään luonteensa mukaisesti hankinnan tai myynnin kuluina. Luottotappiot kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan kuluksi.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät säännölliseen palvelu- ja suoritemyyntiin kuulumattomat erät kuten käyttöomaisuuden myyntivoitot, -tappiot ja romutukset sekä luottotappiokirjaukset ja niiden palautukset.

Tuloverot

Kauden tuloverot lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan perusteella. Veroja oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla. Laskennalliset verovelat ja -saamiset on esitetty liitetiedoissa.

1. LIIKEVAIHTO

M€	2014	%	2013	%
Liikevaihto toimialoittain				
Ympäristöpalvelut	220,6	42,2	217,0	41,5
Teollisuuspalvelut	72,8	13,9	70,7	13,5
Kiinteistöpalvelut	229,1	43,9	235,4	45,0
Yhteensä	522,5	100,0	523,1	100,0
Liikevaihto markkina-alueittain				
Suomi	510,1	97,6	511,6	97,8
Muut maat	12,5	2,4	11,5	2,2
Yhteensä	522,5	100,0	523,1	100,0

2. HENKILÖSTÖÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2014	2013
Henkilöstö keskimäärin		
Toimihenkilöt	1 090	1 025
Työntekijät	4 899	4 941
Yhteensä	5 989	5 966

M€	2014	2013
Tilikauden henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	190,3	186,4
Eläkekulut	32,4	32,5
Muut henkilösivukulut	11,6	11,5
Yhteensä	234,3	230,4
Konserniyhtiöltä laskutetut henkilöstöpalvelut	-0,3	-0,3
	234,0	230,1

Johdon palkkoja, palkkioita ja eläke-etuuksia selostetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedossa.

34. Lähipiiritapahtumat.

Konserniyhtiöiden lähipiiriin kuuluville henkilöille ei ole myönnetty lainoja.

3. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

M€	2014	2013
Tilintarkastus	0,1	0,1
Muut tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,1	0,1

4. POISTOT

M€	2014	2013
Toimintokohtaiset poistot		
Hankinnan ja valmistuksen poistot	35,4	34,6
Myyntin ja markkinoinnin poistot	0,2	0,2
Hallinnon poistot	0,2	0,2
Liikkeen arvonalennukset	1,5	1,9
Yhteensä	37,3	37,0

Tase-eräkohtainen poistoerittely sisältyy kohtiin aineettomat ja aineelliset hyödykkeet.

5. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

M€	2014	2013
Liiketoiminnan muut tuotot		
Saman konsernin yrityksiltä		
Hallintoveloitus	0,4	0,8
Muilta		
Fuusiovoitot	0,4	0,2
Kiinteistöjen myyntivoitot	0,1	0,0
Osakkeiden myyntivoitto	0,0	0,3
Muiden pysyvien vastaavien myyntivoitot	0,5	0,5
Saadut avustukset	0,7	0,0
Luottotappioiden palautukset	0,4	0,1
Hyödykejohtajien arvonalennus	0,0	0,1
Vuosihyvitykset ostoista	1,1	0,5
Muut	2,4	1,6
Yhteensä	6,1	4,1

Liiketoiminnan muut kulut

Muille		
Pysyvien vastaavien myynti- ja romutustappiot	0,8	0,1
EcoStream Oy:n osakkeiden arvonalennus	3,6	5,0
Luottotappiot	4,1	0,8
Hyödykejohdannaisten arvonmuutos	0,6	0,1
Muut	0,3	1,0
Yhteensä	9,4	7,0

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

M€	2014	2013
Osinkotuotot	0,0	10,0
Muut korko- ja rahoitustuotot	0,5	0,9
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-18,8	-2,2
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-18,3	8,7
Rahoitustuotot ja -kulut sisältävät:		
Osinkotuottoja		
Saman konsernin yrityksiltä	0,0	10,0
Muilta	0,0	0,0
Korkotuottoja		
Saman konsernin yrityksiltä	0,2	0,6
Muilta	0,2	0,2
Korkokuluja		
Saman konsernin yrityksille	0,0	0,2
Muille	1,7	1,8

7. SATUNNAISET ERÄT

M€	2014	2013
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	2,4	1,6
Satunnaiset kulut		
Annetut konserniavustukset	-2,4	-25,3
Satunnaiset erät yhteensä	0,0	-23,7

8. TULOVEROT

M€	2014	2013
Tuloverot tilikaudelta varsinaisesta toiminnasta	8,6	5,5
Tuloverot aikaisemmilta tilikausilta	0,0	2,0
Yhteensä	8,6	7,5
Laskennalliset verosaamiset/-velat		
Poistoeroista	-6,8	-6,9
Muista jaksotuseroista	1,5	1,6
Yhteensä	-5,3	-5,3

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

M€	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
2014					
Hankintameno 1.1.	9,4	119,5	17,2	0,9	147,0
Lisäykset	0,2	4,7	0,5	3,6	9,0
Vähennykset					
Siirrot erien välillä			2,6	-2,7	-0,1
Hankintameno 31.12.	9,6	124,2	20,3	1,8	155,9
Kertyneet poistot 1.1.	-8,4	-117,1	-12,0		-137,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot					
Tilikauden poistot	-0,2	-1,3	-2,2		-3,7
Kertyneet poistot 31.12.	-8,6	-118,4	-14,2		-141,2
Kirjanpitoarvo yhteensä	2,0	5,8	6,1	1,8	14,7
2013					
Hankintameno 1.1.	9,5	119,5	14,7	1,6	145,3
Lisäykset	0,2		0,2	1,9	2,4
Vähennykset	-0,3		0,0		-0,3
Siirrot erien välillä			2,3	-2,6	-0,3
Hankintameno 31.12.	9,4	119,5	17,2	0,9	147,0
Kertyneet poistot 1.1.	-8,4	-115,2	-9,9		-133,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,4				0,4
Tilikauden poistot	-0,4	-1,9	-2,1		-4,4
Kertyneet poistot 31.12.	-8,4	-117,1	-12,0		-137,5
Kirjanpitoarvo yhteensä	1,0	2,4	5,2	0,9	9,5

10. AINEELLISET HYÖDYKKEET

M€	Maa- alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja keskeneneräiset hankinnat	Yhteensä
2014						
Hankintameno 1.1.	2,9	81,3	318,9		1,8	404,9
Lisäykset		2,8	28,5		2,6	33,9
Vähennykset		-0,4	-9,9			-10,3
Siirrot erien välillä		1,1	1,4		-2,4	0,1
Hankintameno 31.12.	2,9	84,8	338,9	0,0	2,0	428,6
Kertyneet poistot 1.1.		-40,6	-208,6			-249,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		-0,7	9,0			8,3
Tilikauden poistot		-5,0	-28,6			-33,6
Kertyneet poistot 31.12.		-46,3	-228,2	0,0		-274,5
Kirjanpitoarvo yhteensä	2,9	38,5	110,7	0,0	2,0	154,2
2013						
Hankintameno 1.1.	2,9	78,2	304,3	0,1	1,9	387,5
Lisäykset		1,9	23,2		1,6	26,6
Vähennykset	-0,1	-0,2	-9,2	-0,1		-9,5
Siirrot erien välillä		1,5	0,6		-1,8	0,3
Hankintameno 31.12.	2,9	81,3	318,9	0,0	1,8	404,9
Kertyneet poistot 1.1.		-36,3	-188,9	-0,1		-225,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		0,1	8,5	0,1		8,7
Tilikauden poistot		-4,5	-28,1			-32,6
Kertyneet poistot 31.12.		-40,6	-208,6	0,0	0,0	-249,2
Kirjanpitoarvo yhteensä	2,9	40,8	110,3	0,0	1,8	155,8

11. SIIJOITUKSET

ME	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuus- yrityksissä	Pääoma- laina- saamiset*	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
2014					
Hankintameno 1.1.	24,8	0,0	0,1	4,1	29,0
Lisäykset					
Vähennykset	-1,0	0,0	-0,1	-3,6	-4,7
Hankintameno 31.12.	23,8	0,0	0,0	0,5	24,3
Kirjanpitoarvo yhteensä	23,8	0,0	0,0	0,5	24,3
2013					
Hankintameno 1.1.	24,8	0,0	0,1	7,1	32,1
Lisäykset				2,0	2,0
Vähennykset				-5,0	-5,0
Hankintameno 31.12.	24,8	0,0	0,1	4,1	29,0
Kirjanpitoarvo yhteensä	24,8		0,1	4,1	29,0
* Pääomalainasaamiset sisältävät:					
Pääomalainasaamisia					
Yhteisyrityksiltä	0,0				
Muilta	0,1				
	0,1				
Yhtiön osuus osakkeista ja äänivallasta %					
Konserniyritykset					
Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie 33, Helsinki					100,0
L&T Biowatti Oy, Helsinki					100,0
L&T Relations Oy, Helsinki					100,0
L&T Toimi Oy, Helsinki					100,0
Osakkuusyritykset					
Suomen Keräystuote Oy					40,0

12. SAAMISET

M€	2014	2013
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	22,6	40,0
Myyntisaamiset	1,6	1,8
Yhteensä	24,2	41,8
Siirtosaamiset		
Korot	0,3	0,0
Kela, työterveyshuollon korvaukset	1,4	1,5
Lakisääteiset henkilövakuutukset	2,1	1,4
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	0,1	0,0
Verosaamiset	0,0	3,6
Muut	1,8	1,4
Yhteensä	5,7	7,8

13. OMA PÄÄOMA

M€	2014	2013
Osakepääoma 1.1. / 31.12.	19,4	19,4
Käyvän arvon rahasto 31.12.	-0,4	-0,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	0,4	29,5
Pääomapalautus	0,0	-29,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	0,4	0,4
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	86,0	85,0
Osingonjako	-19,4	-13,5
Vanhentuneet osingot	0,0	0,0
Omien osakkeiden lunastus	-1,3	0,3
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	65,3	71,8
Tilikauden voitto	13,8	14,2
Oma pääoma 31.12.	98,5	105,7
Voitonjakokelpoiset varat		
Edellisten tilikausien voitto	65,3	71,8
Tilikauden voitto	13,8	14,2
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,4	0,4
Voitonjakokelpoisia varoja	79,5	86,4

14. PAKOLLISET VARAUKSET

M€	2014	2013
Ympäristövaraukset	6,8	7,2
Eläkevastuut	0,6	0,6
Uudelleenjärjestelyvaraukset	0,0	0,2
Asiantuntijakuluvaraus	0,1	0,0
Yhteensä	7,5	8,1

Ympäristövaraukset koskevat kaatopaikkojen jälkihoitokustannuksia.

15. VIERAS PÄÄOMA

PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LYHENNYKSET LÄHIVUOSINA

M€	2015*	2016	2017	2018	2019	2020 ja myöh.
Lainat rahoituslaitoksilta	24,8	34,9	2,6	2,6	0,9	

* Taseessa lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa

M€	2014	2013
Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	0,3	0,3
Muut velat	3,4	2,1
Yhteensä	3,7	2,4
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	43,3	42,0
Korot	0,3	0,2
Jätteenkäsittelymaksut	0,2	0,4
Muut jaksotetut kulut	3,8	3,4
Yhteensä	47,6	46,0

16. ANNETUT VAKUUDET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

M€	2014	2013
Omista sitoumuksista		
Kiinnitykset vuokraoikeuteen	0,2	0,1
Muut vakuudet	0,2	0,2
Leasing- ja muut vuokravastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät vuokrat	2,9	5,0
Myöhemminä vuosina erääntyvät vuokrat	4,8	8,4
Yhteensä	7,7	13,4
Konserniyritysten puolesta		
Takaukset	9,2	9,2
Yhteisyritysten puolesta		
Takaukset		
Ympäristölupien edellyttämät pankkitakaukset	8,4	9,5

17. JOHDANNAISSOPIMUKSET

KORONVAIHTOSOPIMUKSET

M€	2014	2013
Kohde-etuuden nimellisarvo	20,5	31,7
Käypä arvo	-0,6	-0,4
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset		
Kohde-etuuden nimellisarvo	-	16,7
Käypä arvo	-	0,1

HYÖDYKEJOHDANNAISET

Öljytonnia	2014	2013
Diesel-swapsopimusten nimellisarvot	8,3	10,6
Käypä arvo	-0,6	-0,1

Hyödyke johdannaiset on tehty tulevien diesel-ostojen suojaamiseksi. Niiden käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinatietoihin.

VALUUTTAJOHDANNAISET

M€	2014	2013
Kohde-etuuden arvo	10,9	0,0
Käypä arvo	-0,1	0,0

Valuuttajohdannaiset on tehty valuuttamääräisten myyntien ja ostojen suojaamiseksi. Niiden käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinatietoihin.

VOITONJAKOEHDOTUS

Hallituksen esitys yhtiön voittoa koskeviksi toimenpiteiksi.

Lassila & Tikanoja Oyj:n jakokelpoiset varat tilinpäätöksessä ovat 79 490 019,06 euroa, josta tilikauden voitto on 13 766 442,62 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia eikä myöskään OYL 13:2 §:ssä tarkoitettu maksukykyisyydesti vaikuta jakokelpoisten varojen määrään.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa tilikaudelta 2014 maksetaan 0,75 euroa osakkeelta.

Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on maksun täsmäytyspäivänä 20.3.2015 merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan 27.3.2015.

Maksun täsmäytyspäivänä 20.3.2015 yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa.

Varojenjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita on 38 617 980 kappaletta,

joten osingon kokonaismäärä olisi 28 963 485,00 euroa
Jäljelle jäävät jakokelpoiset varat 50 526 534,06 euroa
Yhteensä 79 490 019,06 euroa

Hallituksen toimintakertomuksen ja vuoden 2014 tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 4. päivänä helmikuuta 2015

Heikki Bergholm

Eero Hautaniemi

Hille Korhonen

Sakari Lassila

Miikka Maijala

Laura Lares

Pekka Ojanpää
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 24. päivänä helmikuuta 2015

KPMG Oy Ab
KHT-yhteisö

Lasse Holopainen
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Lassila & Tikanoja Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Lassila & Tikanoja Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2014. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirta-laskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain-mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien

kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 24. helmikuuta 2015
KPMG OY AB

Lasse Holopainen
KHT